నమ్మలేని నిజాలు

భూమల రాక
భాగ్యనగర భోగం
విశ్వైక రాష్ట్రం.
శూన్య జీవితం
ఊహల ఊగిసలు
త్రిశంకు స్వర్గం.
అకాల వర్షం
మండె ఎండల కాలం
పంటకు తంట.
మింగె పాములు
భజన భజంత్రీలు
నేటి స్నేహాలు
నోట్ల కట్టలు
నల్లకోట్ల వాకిళ్లు
న్యాయం నవ్వింది

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

నేటి నిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website2:www.netinijam.com2 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 E-mail : netinijam93@gmail.com

శ్రీనిజాలు

అందాలను పరవశిస్తు
ఎక్కుతుంటె అందలాలు !
ఉగ్ర కుట్ర కాల్పుల్లో
కాశ్మీరం అంధురాలు !
పచ్చని కొండల్లోన
పారినాయి నెత్తుటేర్లు !
కుచ్ఛిత పనిని సమిష్టిగ
కూల్చాలోయ్ కూకటేర్లు !

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హైదరాబాద్ గురువారం 24-4-2025 NETI NIZAM Telugu Daily, RNI No.52865/93· Postal No. HQ/SD/258/2024-2026 సంపుటి :31 సంచిక:208 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-

ఉగ్రవాదుల చిత్రాలు విడుదల చేసిన నిఘా వర్గాలు

న్యూఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 23:జమ్మూ కశ్మీర్, అనంతనాగ్ జిల్లాలో ఉగ్రదాడికి పాల్పడిన ముష్కర్లను గుర్తించే పనిలో నిఘా వర్గాలు నిమగ్నమైనాయి. అందులోభాగంగా ముగ్గురు ఉగ్రవాదుల ఊహా చిత్రాలను బుధవారం విడుదల చేశాయి. మరోవైపు ఆ దాడిలో పాల్గొన్న మరో ఉగ్రవాది ఫొటోను సైతం ఇప్పటికే విడుదల చేసిన సంగతి తెలిసిందే. ఇక ఈ కాల్పులకు తావే బాధ్యులమంటూ ఇప్పటికే లష్కరే తోయిబా ప్రకటించింది. ఆ సంస్థ టాప్ కమాండర్ సైఫుల్లా కసౌరి అలియాస్ ఖలీద్ ఈ ఘటనకు ప్రధాన సూత్రధారి అని నిఘా వర్గాలు స్పష్టం చేశాయి. అలాగే రావల్ కోట్‌లోని ఇద్దరు వ్యక్తులతో ఈ ఘటనకు ప్రమేయం ఉందని వెల్లడించాయి. ఆ దిశగా నిఘా వర్గాలు తమ దర్యాప్తును ముమ్మరం చేశాయి.

మరోవైపు ఈ ఘటనపై సమాచారం అందగానే విదేశీ పర్యటనలో భాగంగా దుబాయ్‌లో ఉన్న ప్రధాని మోదీ.. కేంద్ర హోం శాఖ మంత్రి అమిత్ షాను అప్రమత్తం చేశారు. దీంతో అమిత్ షా హుటాహుటిన జమ్మూ కశ్మీర్ బయలుదేరి వెళ్లారు. అనంతరం స్థానిక భద్రతపై జమ్మూ కశ్మీర్ లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ మనోజ్ సిన్హాతోపాటు సీఎం ఒమర్ అబ్దుల్లాతో సమీక్షించారు. అలాగే ఈ దాడికి పాల్పడిన ఉగ్రవాదుల ఎరివేతకు యుద్ధ ప్రాతిపదిక చర్యలు చేపట్టాలని ఉన్నతాధికారులను ఆయన ఆదేశించారు. ఇంకోవైపు విదేశీ పర్యటనను అర్థాంతరంగా ముగించికొని ప్రధాని మోదీ స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చారు. అనంతరం జమ్మూ కశ్మీర్ భద్రతపై జాతీయ భద్రత సలహాదారు అజిత్ దోవల్‌తోపాటు విదేశీ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి జై శంకర్‌తో మోదీ అత్యసవరంగా సమావేశమయ్యారు.

ఇంకోవైపు పహల్గాంలో ఈ ఉగ్రదాడి జరిగిన ప్రాంతాన్ని కేంద్ర మంత్రి అమిత్ షా పరిశీలించారు. ఈ సందర్భంగా ఆ ప్రాంతంలో భారీగా సైన్యాన్ని మోహరించారు. అంతకుముందు అమిత్ షా.. ఉగ్రదాడిలో మరణించిన 28 మృతదేహాలకు ఘనంగా నివాళులర్పించారు. అనంతరం బాధిత కుటుంబాలను ఆయన పరామర్శించారు. వారిని ఓదార్చి.. ప్రభుత్వం అండగా ఉంటుందని భరోసా ఇచ్చారు. ఈ ఘటనకు బాధ్యులను వదిలి పెట్టే ప్రసక్తే లేదని బాధిత కుటుంబాలకు కేంద్ర మంత్రి అమిత్ షా హామీ ఇచ్చారు. అదీకాక 2019లో పుల్వామా దాడి అనంతరం జరిగిన అతి పెద్ద ఘటనగా ప్రభుత్వం భావిస్తోంది.

పహల్గామ్ ప్రతీకారం..

బారాముల్లా ఎన్‌కౌంటర్‌లో ఇద్దరు ఉగ్రవాదుల హతం..

న్యూఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 23:కశ్మీర్‌లోని పెహల్గావ్‌లో ఉగ్రవాదులు ఘాతుకానికి పాల్పడిన విషయం తెలిసిందే. ఈ దాడిలో సుమారు 26 మంది టూరిస్ట్‌లు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. ఈ ఘటన మరవకముందే మరో ప్రాంతంలో ఉగ్రవాదులు చొరబాటుకు యత్నించారు. అప్రమత్తమైన సైన్యం వారి ప్రయత్నాన్ని విజయవంతంగా తిప్పికొట్టింది. కాల్పులు జరిపి వారిని మట్టుబెట్టింది.

బుధవారం ఉదయం బారాముల్లా లోని ఉరి వద్ద ఉన్న సర్జీవన్ ప్రాంతం గుండా సుమారు ముగ్గురు ఉగ్రవాదులు చొరబాటుకు ప్రయత్నించారు. నియంత్రణరేఖ వద్ద అప్రమత్తమైన భద్రతా బలగాలు వారిని అడ్డుకున్నారు. చొరబాటు ప్రయత్నాన్ని సైన్యం విజయవంతంగా భగ్నం చేసింది. ఈ క్రమంలో అక్కడ భీకరమైన ఎదురు కాల్పులు చోటు చేసుకున్నాయి.

భద్రతా దళాలు జరిపిన కాల్పుల్లో ఇద్దరు ఉగ్రవాదులు మరణించారు. ఘటనాస్థలం నుంచి పెద్ద మొత్తంలో ఆయుధాలు, మందుగుండు సామగ్రిని స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ప్రస్తుతం ఆ ప్రాంతంలో ఆపరేషన్ కొనసాగుతోంది. కాగా, కశ్మీర్‌లోని పెహల్గామ్‌లో ఉగ్రదాడి జరిగిన విషయం తెలిసిందే. అనంతనాగ్ జిల్లా పెహల్గామ్ పట్టణ సమీపంలో మంగళవారం మధ్యాహ్నం పర్యాటకులే లక్ష్యంగా దాడికి తెగబడ్డారు. మినీ స్విట్జర్లాండ్‌గా పేరొందిన బైసరన్ ప్రాంతంలో విహారయాత్రకు వచ్చిన వారిపై విచక్షణారహితంగా కాల్పులకు తెగవడ్డారు. ఈ అమానవీయ ఘటనలో 26 మంది ప్రాణాలు కోల్పోగా, మరో 20 మంది తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. మృతుల్లో తెలంగాణ ఇంటెలిజెన్స్ బ్యూరో అధికారి మనీశ్ రంజన్, ఇద్దరు విదేశీయులు కూడా ఉన్నారు. దాడికి తామే పాల్పడినట్టు ఉగ్రసంస్థ ది రెసిస్టెన్స్ ఫ్రంట్ ప్రకటించింది.

ఉగ్రవాదానికి భారత్ తలొగ్గదు : అమిత్ షా

న్యూఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 23: ఉగ్రవాదానికి భారత్ ఎన్నటికీ తలొగ్గదని కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షా స్పష్టం చేశారు. 'భారమైన హృదయంతో పెహల్‌గావ్ ఉగ్రదాడిలో మరణించిన వారికి అంతిమ నివాళులర్పిస్తున్నాను. భారత్ ఉగ్రవాదానికి తలొగ్గదు. ఈ ఘాతుకానికి పాల్పడిన వారిని వదిలిపెట్టబోం' అని షా తీవ్రంగా హెచ్చరించారు. ఈ మేరకు మృతులకు నివాళులర్పిస్తున్న ఫొటోలను ఎక్స్‌లో పోస్టు చేశారు.

ఇవాళ ఉదయం శ్రీనగర్ చేరుకున్న అమిత్ షా.. పెహల్‌గామ్ ఉగ్రదాడి మృతులకు నివాళులర్పించారు. అనంతరం బాధిత కుటుంబ సభ్యులతో మాట్లాడారు. వారిని పరామర్శించి ఓదార్చారు. వారి వేదనను విన్నారు. ఈ సందర్భంగా తమ ఆప్తులను కోల్పోయిన వారు కేంద్ర మంత్రి ముందు కన్నీటి పర్యంతమయ్యారు. విహారయాత్ర కోసం వస్తే మావాళ్లను పొట్టన పెట్టుకున్నారంటూ రోదించారు. ఘటనకు కారణమైన వారిని గుర్తించి కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు. మంగళవారం మధ్యాహ్నం సమయంలో మినీ స్విట్జర్లాండ్‌గా పేరొందిన బైసరన్ ప్రాంతంలో ప్రకృతి అందాలను ఆస్వాదిస్తున్న పర్యాటకులపై అడవిలో నుంచి హఠాత్తుగా ప్రత్యక్షమైన ఉగ్రవాదులు విచక్షణారహితంగా కాల్పులు జరిపారు. మహిళలు, పిల్లలను వదిలిపెట్టి కంటికి కనిపించిన పురుషులను కాల్చుకుంటూ పోయారు. ఈ దాడిలో సుమారు 28 మంది టూరిస్ట్‌లు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. ముగ్గురు, నలుగురు ఉగ్రవాదులు ఈ ఘాతుకానికి పాల్పడినట్లు ప్రత్యక్ష సాక్షులు తెలిపారు.

ఉగ్రవాదుల దాడిని సమస్త సమాజం ఖండించాలి : సీపీఎం

నాగర్ కర్నూల్, ఏప్రిల్ 23: నాగర్ కర్నూల్ జిల్లా కేంద్రంలో ఉగ్రవాదుల దాడులను వ్యతిరేకిస్తూ సీపీఎం జిల్లా కమిటీ ఆధ్వర్యంలో బుధవారం నిరసన చేశారు. ఈ సందర్భంగా సీపీఎం జిల్లా కార్యదర్శి వర్ధం పర్వతాలు మాట్లాడుతూ జమ్ముకశ్మీర్ రాష్ట్రంలోని పహల్గాం దగ్గర పర్యాటకులపై ఉగ్రవాదుల చేసినది దుర్మార్గపు దాడి అని, సమస్త సమాజం ఈ దాడిని ఖండించాలని, ఇలాంటి విద్రోహ చర్యలను అరికట్టాలని డిమాండ్ చేశారు.

కేంద్ర ఇంటెలిజెన్స్ వైఫల్యం ఇందులో స్పష్టంగా కనిపిస్తుందని, ఇలాంటి దుర్మార్గులను ఎదుర్కోవడంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం కఠినంగా వ్యవహరించాలని డిమాండ్ చేశారు. ఉగ్రవాదుల దాడిలో చనిపోయిన వారికి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఒక్కొక్కరికి ఐదు కోట్ల రూపాయలు నష్టపరిహారం చెల్లించాలన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో సీపీఎం జిల్లా కార్యవర్గ సభ్యులు ఆర్ శ్రీనివాస్, జిల్లా కమిటీ సభ్యులు పొదిలి రామయ్య, గుంపల్లి అశోక్, జిల్లా నాయకులు నాగపూర్ మధు, యాదయ్య, సురేష్, మల్లికార్జున్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాం- రజతోత్సవ సభకు తరలిరండి : ప్రజలకు కెటీఆర్ పిలుపు

హైదరాబాద్, ఏప్రిల్ 23: హనుమకొండ ఎల్కతుర్తిలో ఈ నెల 27న జరగనున్న బీఆర్ ఎస్ పార్టీ రజతోత్సవ సభకు అన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నామని, ప్రజలు లక్షలాదిగా తరలివచ్చి ఆ సభను విజయవంతం చేయాలని ఆ పార్టీ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కెటిఆర్ పిలుపు ఇచ్చారు.. వరంగల్ జిల్లాలో నేడు పర్యటించారు. హనుమకొండ జిల్లా ఎల్కతుర్తి దగ్గర జరుగుతున్న బీఆర్ఎస్ రజతోత్సవ సభ ఏర్పాట్లను పరిశీలించారు. సభ ప్రాంగణంలోనే ముఖ్య కార్యకర్తలతో సమావేశం అయ్యారు.

ఈ సందర్భంగా మీడియాతో మాట్లాడుతూ,.. బిఆర్ఎస్ కి ఒక విశిష్టత ఉందన్నారు.. 25 ఏళ్లు పూర్తి చేసుకున్న పార్టీలు రెండు మాత్రమే ఉన్నాయని , వాటిలో ఒకటి బిఆర్ఎస్ పార్టీ అని అన్నారు.. తెలంగాణ ప్రజల గొంతుగా పార్టీ పేరు తెచ్చుకుంది బిఆర్ఎస్ అన్నారు.. ప్రజలు ఏ బాధ్యత ఇచ్చిన దాన్ని ప్రజల ఆకాంక్షల మేరకు పని చేస్తున్న పార్టీ అని కేటీఆర్ పేర్కొన్నారు.

కాగా, ఉద్యమ జిల్లాలో 1250 ఎకరాల ఏర్పాట్లు పరిశీలించామని కేటీఆర్ అన్నారు. రాష్ట్రంలో ఏ మూల నుంచి వచ్చే ఏ ఒక్కరికికి ఇబ్బంది లేకుండా ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాం.. 40 వేల వాహనాలు దూరం పెట్టి నడుచుకుంట రాకుండా సభ వేదిక దగ్గరనే పార్కింగ్ సౌకర్యం కల్పించామన్నారు.. నాలుగు ఏరియాలో పార్కింగ్ సౌకర్యాలు ఉంటాయన్నారు వేసవి తీవ్రతను దృష్టిలో పెట్టుకొని మంచి నీటి సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నామన్నారు..

100 వైద్య బృందాలు అందుబాటులో ఉంచామని చెప్పుకొచ్చారు. ఇక, 20 అంబులెన్స్ అందుబాటులో ఉంచాం.. కరెంటు సమస్యలు లేకుండా 200 జనరేటర్లు సిద్ధం చేసుకుంటున్నామని కేటీఆర్ అన్నారు.

తెలంగాణలో చరిత్రలోనే ఇది అతి పెద్ద బహిరంగ సభ కాబోతుంది అని కేటీఆర్ పేర్కొన్నారు. కేసీఆర్ ను చూసేందుకు ఆయన మాటలు వినేందుకు పెద్ద ఎత్తున జనం చేందుకు సిద్ధం అవుతున్నారు.. సూర్యాపేట జిల్లా నుంచి, వర్ధన్న పేట నుంచి ఎడ్ల బండ్ల మీద సభకి వస్తున్నారు.. ఉద్యమ స్ఫూర్తి చాటుతున్నారు.. 2000 మంది వాలంటీర్లు పెడుతున్నాం.. నాలాల దగ్గర వాలంటీర్లు పెడుతున్నాం.. ప్రభుత్వం కూడా సహకరిస్తుంది.. మా ఏర్పాట్లు మేము చేసుకుంటున్నాం.. సాయత్రం 4 గంటలకు కేసీఆర్ సభ వేదికకు చేరుకుంటారు.. ఉదయం జండాలు ఎగురవేసి సభలకు బయలుదేరుతారు.. ఇప్పటి వరకు యంత్రాంగం సహకరిస్తోంది..

ఏబీవీపీ ఆధ్వర్యంలో ఉగ్రవాదుల దిష్టిబొమ్మ దహనం

హైదరాబాద్, ఏప్రిల్ 23:పహల్గామ్ లో ఉగ్రవాదులు జరిపిన కాల్పులకు నిరసనగా వికారాబాద్ జిల్లా కేంద్రంలో అఖిల భారతీయ విద్యార్థి పరిషత్ ఆధ్వర్యంలో ఉగ్రవాదుల దిష్టిబొమ్మను దహనం చేశారు. జిల్లా కేంద్రంలోని ఎన్టీఆర్ చౌరస్తాలో ఉగ్రవాదుల దిష్టిబొమ్మ దహనం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో వికారాబాద్ జిల్లా కన్వీనర్ హరీష్ రావు మాట్లాడుతూ భారతదేశంలో ప్రజలందరూ భిన్నత్వంలో ఏకత్వం లాగా బ్రతుకుతూ ఉంటే పాకిస్తాన్ కు అమ్ముడుపోయిన కొంతమంది దేశ ప్రజల మధ్య చిచ్చుపెట్టే కుట్ర చేస్తున్నారన్నారు. జమ్ము కాశ్మీర్ లో పర్యటన కోసం వచ్చిన ప్రజలను విచక్షణా రహితంగా కాల్చి చంపడం చాలా బాధాకరమన్నారు. మీరు చేస్తున్న ప్రతి కుట్రను ఎదుర్కోవడానికి ఈరోజు భారత ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందన్నారు. మీ తాటాకు చప్పుళ్లకు ఎవరూ భయపడరన్నారు. మీరు నిజంగా యుద్ధాన్ని కోరుకుంటే భారత ఆర్మీతో తలబడాల్సిందిగా డిమాండ్ చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో జాయింట్ సెక్రటరీ తేజ, ఉపాధ్యక్షుడు దయాకర్, శివ, సంపత్, మనీ రామకృష్ణ, బాలకృష్ణ, మహేష్, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సిగ్గుపడుతున్నాం.. కశ్మీరీలు సిగ్గుపడుతున్నారు: మెహబూబా ముఫ్తీ

శ్రీనగర్, ఏప్రిల్ 23: జమ్ముకశ్మీర్‌లోని పహల్గామ్‌లో జరిగిన ఉగ్రదాడిలో 26 మంది పర్యాటకులు మరణించడంపై పీడీపీ అధినేత్రి మెహబూబా ముఫ్తీ స్పందించారు. ఈ సంఘటనతో తమతోపాటు కశ్మీరీలు సిగ్గుపడుతున్నారని తెలిపారు. గత కొన్నేళ్లుగా కశ్మీర్‌లో పౌరులపై జరిగిన అత్యంత దారుణమైన దాడుల్లో ఇది ఒకటని అన్నారు. బుధవారం శ్రీనగర్‌లో పీడీపీ కార్యకర్తలతో కలిసి మెహబూబా ముఫ్తీ నిరసన ర్యాలీ నిర్వహించారు. 'ఇది మనందరిపై దాడి, అమాయకులను చంపడం భయానక చర్య, అమాయకుల హత్యలను ఆపండి' అని రాసి ఉన్న ప్లకార్డులను కార్యకర్తలు ప్రదర్శించారు.

కాగా, నిరసన ర్యాలీ తర్వాత మెహబూబా ముఫ్తీ మీడియాతో మాట్లాడారు. ఉగ్రదాడి అమాయక పర్యాటకులపైనే కాదని, కశ్మీరియత్‌పై కూడా జరిగిందని తెలిపారు. 'ఇది మాపై జరిగిన దాడి. మేం దీనిని ఖండిస్తున్నాం. దీనిని సహించబోం. హోం మంత్రి ఇక్కడ ఉన్నారు. దాడిలో ప్రమేయం ఉన్న ఉగ్రవాదులను గుర్తించాలి. అప్పుడు వీలైనంత త్వరగా శిక్షించవచ్చు' అని అన్నారు.మరోవైపు సరదాగా గడిపేందుకు కశ్మీర్‌కు వచ్చే అమాయక పర్యాటకులపై ఉగ్రదాడి చేయడం అత్యంత పిరికి పని అని మెహబూబా ముఫ్తీ విమర్శించారు. 'మేం సిగ్గుపడుతున్నాం. కశ్మీరీలు సిగ్గుపడుతున్నారని దేశ ప్రజలకు నేను చెప్పాలనుకుంటున్నా. ఈ బాధాకరమైన సమయంలో మేం మీకు అండగా ఉంటాం. నేరస్తులను ప్రభుత్వం పట్టుకుని శిక్ష విధించాలని మేం కోరుతున్నాం' అని అన్నారు.

కాగా, ఉగ్రదాడి భద్రతా లోపమా అన్న ప్రశ్నకు, రాజకీయాలు ఆడటానికి ఇది సమయం కాదని మెహబూబా ముఫ్తీ తెలిపారు. 'మా హృదయాలు బాధలో ఉన్నాయి. ప్రజల హృదయాలు పగిలిపోయాయి. జమ్ముకశ్మీర్, దేశం మొత్తం శోకసంద్రంలో ఉన్నది. ప్రియమైన వారిని కోల్పోయిన వారి బాధను మేం పంచుకుంటున్నాం. దేశ ప్రజలకు నేను క్షమాపణలు చెప్పాలనుకుంటున్నా' అని అన్నారు.

చురక

పక్కలోని బల్లెములా
పాకిస్తాన్ ఉగ్రవాదం
కాశ్మీరులో జరిపే నేడు
కాల్పులతో నరమేధం
మతోన్మాద క్రూర హింస
మన్నించదు ఏ దేశం
మనుషులంతా ఒక్కటే
మరి ఎందుకు విద్వేషం

-వేల్పుల నారాయణ
9440433475

నేటి కందం- నేటికి అందం

వివిధములగు స్థాయిలలో
చవిచూపుచు భవ్యమవ్య సంబంధములన్
ప్రవిమలమగు శాంతి కొరకు
నవిరళముగ కృషి సలిపెడి ఆర్యుల నెంతున్

(ఏప్రియల్ 24 శాంతి కొరకు దౌత్య దినోత్సవం)

-రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

2017 నుంచి పార్టీలో ఉన్న వాళ్లకే కమిటీలలో చోటు -మీనాక్షి నటరాజన్

హైదరాబాద్, ఏప్రిల్ 23: తెలంగాణలో కాంగ్రెస్ పార్టీని గ్రామ స్థాయి నుంచి మరింత పటిష్ట పరచాలని అభిప్రాయపడ్డారు తెలంగాణ కాంగ్రెస్ పార్టీ వ్యవహారాల ఇంచార్జీ మీనాక్షి నటరాజన్.. బ్రిటిష్ వాళ్ళతో కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీ పోరాటం చేసిందని గుర్తు చేస్తూ, కాంగ్రెస్ పార్టీ విస్తృత భావజాలం ఉన్న పార్టీ అని అన్నారు. కాంగ్రెస్ జాతీయ పార్టీ జాతీయ స్థాయి ఆలోచనలతో పార్టీ పని చేస్తుందని వెల్లడించారు.

నేడు హైదరాబాద్ లోని గాంధీ భవన్ లో కాంగ్రెస్ పార్టీ జిల్లా పరిశీలకుల సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశంలో మీనాక్షి మాట్లాడుతూ, జిల్లాకు ఇద్దరు పరిశీలకుల కేటాయించలన్నారు. . మండల అధ్యక్షుల ఎంపికకు ఐదుగురి పేర్లు.. బ్లాకు కాంగ్రెస్ కి ముగ్గురు పేర్లు పీసీసీకి ఇవ్వాలని కోరారు. 70 మంది పరిశీలకులకు ఆహ్వానం పంపించాలని కోరారు. ఇక ఈ సమావేశానికి ఆలస్యంగా వచ్చిన వాళ్ళను పరిశీలకులుగా పీసీసీ తొలగించింది. మీటింగ్ కి రాని ఎమ్మెల్యే వాకిటి శ్రీహరితో పాటు మరో ఐదుగురు నేతలు పరిశీలకుల నుంచి వీళ్ళను తొలగించాలని మీనాక్షి నటరాజన్ ఆదేశాలు జారీ చేశారు.

2017 నుంచి పార్టీలో ఉన్న వాళ్లకే

ఇక, 2017 నుంచి పార్టీలో ఉన్న వాళ్ళనే కమిటీలో ఉండాలని నటరాజన్ ఆదేశించారు. అలాగే, మహిళల ప్రాతినిధ్యం పెంచుకోవాలన్నారు..ఈ నెల 25 నుంచి 30వ తేదీ వరకు జిల్లా స్థాయి సమావేశాలు జరగనున్నాయని ప్రకటించారు.

పార్టీ సిద్ధాంత ప్రచారం, సంస్థాగత పటిష్టత గ్రామస్థాయి నుంచి జరగాలి అని సూచనలు చేశారు. ఈ విషయంలో పార్టీ నాయకత్వం చాలా చిత్తశుద్ధితో సీరియస్ గా పని చేయాలని హెచ్చరించారు. ఈ దేశంలోనే మొదటి సరిగా తెలంగాణలో కుల గణన చేసి 42 శాతం రిజర్వేషన్లు, ఎస్సీ వర్గీకరణ చేపట్టడం చరిత్రాత్మక నిర్ణయం అన్నారు. అలాగే, దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా అనేక సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిదన్నారు.. అయితే, దేశంలో మోడీ సర్కార్, గత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టని సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు తమ ప్రభుత్వం చేపట్టిందని పేర్కొన్నారు. ప్రభుత్వం విప్లవాత్మకంగా చేపట్టిన కార్యక్రమాలను మనం ప్రజల్లోకి విస్తృతంగా తీసుకెళ్లాలి అని మీనాక్షి నజరాజన్ కాంగ్రెస్ పరిశీలకులను కోరారు.

పర్యాటకుల మృతికి సంతాపం

టీ పిసిసి అధ్యక్షుడు మహేష్ కుమార్ గౌడ్ అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్న ఏఐసీసీ ఇంచార్జ్ మీనాక్షి నటరాజన్, ఏఐసీసీ కార్యదర్శులు విశ్వనాథన్, విష్ణు నాథ్, సీడబ్ల్యూసి సభ్యులు వంశీ చంద్ రెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు? సమావేశం ప్రారంభమైన అనంతరం జమ్మూ కాశ్మీర్ ఉగ్ర దాడిలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన పర్యాటకుల మృతి పట్ల సంతాపం ప్రకటించారు.. హాజరైన సభ్యులు లేచి నిలబడి రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటించారు.

ఉంటాయి

గాలికి కళ్ళుంటాయి,
చెట్లచూపులు చూస్తూ..
అడవికీ చెవులుంటాయి..,
వానతడినే వింటూ,
కొండలకు స్పర్శుంటుంది.,
ఋతుపవనాలను విదిలిస్తూ..
నీళ్ళకూ రుచి ఉంటుంది..,
నేలసారాన్ని చప్పరిస్తూ..
భూమికీ వాసనుంటుంది..,
ఉత్పత్తిపరీమళమిస్తూ..,
పంచభూతాల పంచజ్ఞానేంద్రియాలు
సదా పనిచేయ సిద్ధమే,
కానీ
మనిషిని బట్టి ..!

–డాక్టర్ కాసర్ల నరేశ్ రావు
9441406252

నేటి నిజం సాహితీ కెరటాలు

E-mail : netinijam93@gmail.com   website: www.netinijam.com

2 హైదరాబాద్   ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433   గురువారం 24-4-2025

ఘంటారావం

క్షమించడమంటే
అనర్హుల్ని అంగీకరించడమనుకోకు
అపసవ్య ఆలోచనల్ని
అవరోధించడమని మరువకు.
రోద్దశారని
మురవకు
త్రవ్వేస్తారని
మరువకు.
కుతూహలం మీద
నీళ్లు చల్లకు
పిల్లల పరిధిని
కుదించకు
నలుగురిని
నడిపించు
నలువైపుల
వ్యాపించు.

–గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

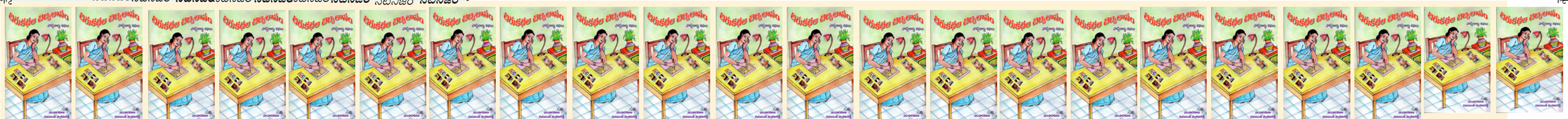

చిరుకథల చిద్విలాసం

జి.వి.ఆర్ సంస్థాధినేత గుదిబండి వెంకటరెడ్డి తన 84వ జన్మదినోత్సవ సందర్భంగా స్వీయ సంపాదకీయంలో వెలువరించిన పోస్టుకార్డు కథల సంపుటి **"చిరు కథల చిద్విలాసం"**. పోస్టుకార్డు కథల పోటీ నిర్వహించి పోటీకి వచ్చిన కథల్లో 84 కథలను జల్లెడ పట్టి మనకు అందిస్తున్నారు. యిందులో ఓ అయిదు ఉత్తమ కథలకు బహుమతులు కూడా ప్రకటించారు. గత పది సంవత్సరాల కాలంగా గుదిబండి వెంకటరెడ్డి జన్మదినాన్ని సాహిత్యోత్సవంగా నిర్వహిస్తు ప్రతి ఏటా ఓ కవితా సంకలనం వెలువరించడం ఆనవాయితీగా వస్తోంది. ఈ ఏడు కథా సంకలనం.. అందులోను మినీ కథల సంకలనం. పోస్టుకార్డు సైజు కథ అంటే ఒక Paragraph కథ అన్నమాట.

ప్రతులకు:
జి. వెంకటరెడ్డి
బి70/ఎఫ్1, పి.ఎస్.నగర్
విజయ్‌నగర్ కాలనీ,
హైదరాబాద్-500 057
సెల్: 9849882783

ఇంత తక్కువ నిడివిలో కథను రాయడం చాలా కష్టం. అయినా ప్రముఖులు వర్ధిష్ణువులు 115 మంది పోటీ పడి కథలు అందించారు. ఒక జీవన సందర్భమో, స్వానుభవమో, దృశ్యమో, ఊహో, సంఘటననో కథలు, కథలుగా రూపొంది మన ముందు నిలిచారు.

కనుమరుగవుతున్న పోస్టుకార్డును ఉటంకిస్తు **'తోకలేని పిట్ట'** పేరిట గుదిబండివారు తన కలాన్ని ఝుళిపించడం విశేషం.

సామాజిక స్పృహతో సందేశాత్మకంగా మలిచిన కథలు చాలానే వున్నాయి. హాస్యస్ఫోరకంగా, ఆలోచనాత్మకంగా, వ్యంగ్యంగా తీర్చిదిద్దిన కథలూ లేకపోలేదు. కొన్ని వ్యక్తిత్వ నిర్మాణాన్ని మోసుకొస్తే మరికొన్ని మానసికోల్లాసాన్ని కలిగిస్తాయి.

గాంధీగారి కుడి చేతికి నాలుగు వ్రేళ్ళే వున్నాయా? ఎస్.ఎస్. శాస్త్రి కథ **'న్యాయ నిర్ణయం'** చదివితే దేశంలోని గాంధీగారి విగ్రహాల దుస్థితి కళ్ళకు కడ్తుంది.

పోస్టుకార్డు కథలు రాయడంలో సిద్ధహస్తుడు చలపాక ప్రకాష్. నేడు సమాజంలో బలహీన పడ్తున్న మానవ సంబంధాలు, స్పందనల పట్ల ఆయన కలం చిందించిన **'కన్నీటి బొట్లు'** ఆస్వాదించి తీరాల్సిందే!

నేలను మన మరో తల్లిగా అభివర్ణిస్తు రాసిన టి.ఎస్.ఎ. కృష్ణమూర్తి కథ **'ఆత్మ జ్ఞానం'** ఆలోచనలు రేకెత్తుస్తుంది.

సెంటిమెంట్ ఎంత బలమైందో పెద్దూరి వెంకటదాసు కథ తెలియజేస్తే.. కృతజ్ఞత, కృతఘ్నతను రెండు పార్శ్వాలుగా ఒక సంఘటనకు రెండు వైపులా నిలిపి వైవిధ్యభరిత కథను అందజేసారు పొత్తూరి జయలక్ష్మి.

పర్యావరణ పరిరక్షణావశ్యకతతో బాటు జీవ వైవిధ్య ప్రాశస్త్రతను బి. కళాగోపాల్ కథ తెలియజేస్తుంది.

బి. నాగమణి రాసిన **'తస్కరాయచ'** ఓ తమాషా కథ. నవ్వుకోవడం ఖాయం.

బిక్షాటనతో బ్రతుకీడ్వలేని బిచ్చగాడొకడు తనకు యావజ్జీవ కారగార శిక్ష విధించమనీ.. అవి అయితే తన అవసరాలన్నీ జైలులో తీర్తాయనీ న్యాయమూర్తిని వేడుకోవడం కడు హృద్యంగా మలిచిన 'బిచ్చగాడి కోరిక' కథాంశం. రచయిత బాల గంగాధరయ్య.

మనిషి మరణించింతర్వాత, అతని తాలూకు అవయవాలను దానంచేసి మరో అయిదుగురికి ప్రాణబిక్ష పెట్టడం చాలా గొప్పదానం అంటారు రోహిణి వంజారి తన **'పరిపూర్ణం'** కథలో. ఆలోచిస్తే నిజమేననిపిస్తుంది. వి.వి.రాఘవరెడ్డి చేసిన **'జ్ఞానబోధ'** అక్షర సత్యంలా తోస్తుంది.

యిలా ప్రస్తావిస్తుపోతే ప్రతి కథలోను ఒక విశేషం.. ప్రత్యేకత వున్నాయి.

ఈ పోస్టుకార్డు కథల పోటీ నిర్వహణా బాధ్యతను నిర్వహించిన 'సాహితీకిరణం' మాస పత్రిక సంపాదకుడు పొత్తూరి సుబ్బారావు అభిప్రాయపడినట్లు "ఈ సంకలనంలోని చిరు కథలన్నీ సూక్ష్మత అందించిన సందేశాలతో చిద్విలాసాన్ని చిందిస్తాయని" చెప్పవచ్చు.

చదవండి.. మీరు ఒప్పుకుంటారు.

–రమణ వెలమకన్ని
సెల్: 9866015040

కవిమిత్రులు

పరాయి ఊళ్లో
తెల్లారగట్ల నడుస్తుంటే
మనవూళ్లో
తిరుగుతున్నట్టే వుంది.
ఆ ఒక్క స్నేహితుని వల్ల
ఆ వూరు మనదయ్యింది.
కవిత్వం ఎంత గొప్పది!
ఎందరో మిత్రులనిచ్చింది.
చాయ్ బండికాడ
అతడు అంతెత్తు ధారతో
విన్యాసాలు చేస్తుంటే
ఒక్క చుక్కా తొణకదు
ఆ నైపుణ్యం
పేదరికం పుణ్యమే.
ఎవరూ చూడటం లేదని
ఓ సిగరెట్టు వెలిగించాను
అయినా ఎక్కడి నుంచో
మా చిన్నప్పటి
డ్రిల్ సార్ చూస్తున్నాడన్న ఫీలింగ్.
రన్నింగ్ ట్రెయిన్ ను
అంది పుచ్చుకున్నప్పుడు
'హమ్మయ్య' అనే నిట్టూర్పు
ట్రెయిన్ సైరన్ తో
శ్రుతి కలుపుతుంది.
జనరల్ కంపార్ట్‌మెంట్
ఒక కుటుంబంలా కలిసిపోతుంది
ధనవంతుల పిల్లలకు
ఈ అనుభవాలెక్కడివి!
అసలైన పేదరికం అదే.
సాగనంపటానికి
స్టేషన్‌కు ఎంతమంది వచ్చారో!
కవిత్వం ప్రసాదించిన
ఆత్మీయులే వీళ్లంతా.
సీటు దొరికితే
ఓ పోయం రాయకతప్పదు.
మళ్లీ జన్మంటూ వుంటే
కవిగానే పుట్టాలని కోరుకుంటాను.

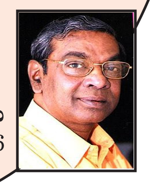

–డా॥ ఎన్. గోపి
సెల్:9391028496

పుస్తక సమీక్షలు

మధుర భావాల "లలితా వల్లరి"!

తెలుగు భాష పట్ల శ్రద్ధాభక్తులు ప్రకటిస్తూ.. సంగీత, సాహిత్య రంగాల్లో తమ విశేష ప్రతిభను ప్రదర్శిస్తూ ముందుకు సాగుతూ అందరి మన్ననలు అందుకుంటున్న డా॥ వేంకట మాధవీలలిత జినుగు **"లలితా వల్లరి"** పేరుతో (కవితలు, సమీక్షలు మరియు కథలు) ఓ గ్రంథాన్ని వెలువరించారు. వృత్తిరీత్యా ఖతార్ దేశంలోని నేషనల్ ప్లానింగ్ కౌన్సిల్‌లో పరిశోధ కురాలిగా పని చేస్తూనే.. సాహిత్య సృజనతో పాటు, కర్ణాటక సంగీతం (గాత్రం, వీణ)లో తమ ప్రావీణ్యాన్ని ప్రకటిస్తూ ప్రముఖులందరి ప్రశంసలు అందుకోవడం స్వాగతించదగింది. జన్మతః గుంటూరులో వాస్తవ్యురాలైన ఆమె గుంటూరులో హైదరాబాదులో అధ్యాపకురాలుగా పని చేసి.. మన దేశంలోనే పి.హెచ్.డి పట్టా పొందిన ఖాతార్‌లో పరిశోధకురాలిగా కొనసాగుతున్నారు. తన గాత్రంతో, వీణా వాద్యంతో ఖతార్ దేశంలోనే కాక, ఎన్నో దేశాల అంత ర్జాల కార్యక్రమాల్లో క్రియా శీలకంగా పాల్గొంటూ తెలుగు భాషపై మక్కువను చూపుతూ 'లలితా వల్లరి' పేరుతో ఓ గ్రంథాన్ని వెలువరించా.. కవిత్వం, సమీక్షలు, కథలు వంటి ప్రక్రియల్లో తమ ప్రతిభను చాటుకున్నారు.

డా॥ మాధవీ లలిత ప్రకృతి ప్రేమికురాలు.. సమాజం పట్ల, రచనా వ్యాసంగం పట్ల మంచి అవగాహన ఉన్న విశ్లేషకురాలు.. కర్ణాటక సంగీతమంటే అమితంగా ఇష్టపడే ఆమె సాహిత్యంలోని కవిత్వం, సమీక్షలు, కథలు ప్రక్రియలను సుసంపన్నం చేస్తూ "లలితా వల్లరి"లోని రచనలకు జీవం పోశారు. హ్యూస్టన్, టెక్సస్‌కు చెందిన వంగూరి చిట్టెన్ రాజు గారి సహకారంతో వారి ఫౌండేషన్ ద్వారా మధ్య ప్రాచ్య దేశాల నుండి వీరి "లలితా వల్లరి" తొలి తెలుగు ప్రచురణగా రావడం విశేషం. ఈ గ్రంథంలో మొదటి భాగంలో కవితలను, రెండోభాగంలో సమీక్షలు, కథలకు చోటు కల్పించారు.

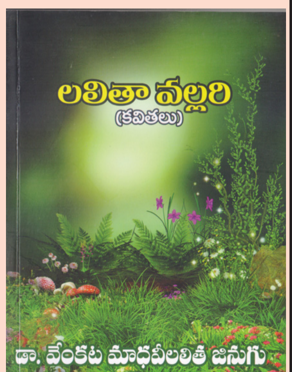

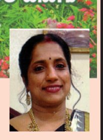

ప్రతులకు:
జ్యోతి వల్లభోజు
సెల్: 80963 10140
వంశీ రామరాజు
సెల్: 9849023852

మొదటి భాగంలో పొందుపరుచబడిన వచన కవితలు, ఆటవెలది ఛందోబద్ధ పద్యాలు కవయిత్రి యొక్క భావుకతకు అద్దం పట్టే విధంగా కొలువుదీరాయి. మానవత, కవితాత్మకత, లోకజ్ఞతతో ముప్పేట అల్లుకుపోయిన ఆమె కవిత్వంలో అడుగడుగునా ఆమె సామాజిక చింతనను, ఉత్తమ వ్యక్తిత్వాన్ని, సున్నిత మనస్తత్వాన్ని చూడగలం. మృదు మధుర భావాలతో పాటు లలిత భావ కుసుమాల సమాహారంగా రూపుదిద్దుకున్న ఇందలి కవితలు అందరినీ ఇట్టే ఆకట్టుకుంటాయి.

తొలకరి సిరిజల్లులతో తడిసిన.. అందెల రవళులతో అల్లిన.. కలహంస నడకకు కలగలిపిన .. మమతానురాగం చిందే విధంగా 'మధు గీతాని'కి మొదట ఈ గ్రంథం లో స్థానం కలిపించి అందరినీ అలరింపజేశారు. చైత్రమాస వేళ.. ఆమని రాకను దృష్టిలో పెట్టుకుని కవయిత్రి మాధవీలలితగారు పసిపాప పసిడి నవ్వులను.. నునులేత బుగ్గల సిగ్గులను మేళవించి దరహాసపు జల్లె కురిసేలా చక్కని పదబంధ కూర్పుతో ఎంతో నేర్పుతో మధుగీతానికి శోభను కూర్చారు. సెలయేటి గలగలలో పులకించేలా.. అల గంగా తరంగమై ఉప్పొంగే విధంగా.. పరమాత్మ తత్వమై ప్రభవించేలా.. మంజుల నాదమై మదిని మీటేలా ఈ మధుగీతానికి అక్షరాకృతినిచ్చారు. ఇంకా మధుగీతంలో తుమ్మెదల నాదాలను.. స్వరవీణ రాగంలోని సరిగమలను.. జోడించి సహృదయ స్నేహితులకు సాంత్వననిచ్చే విధం గా.. పాఠకులు మెచ్చేలా రూపుదిద్ద డం బాగుంది. ఈ ఒక్క కవిత చాలు ఆమె యొక్క భావుకతను.. ప్రతిభను, పరిశీలించడానికి అన్‌లా.. 'మధు గీతం' తొలి కవితను ఇంటర్ చదివే రోజుల్లోనే అందరి దృష్టినాకర్షించారు తమ భాషా పటిమను, సృజనాత్మక తను చాటుకున్నారు.

ఆమె రచనా ప్రస్థానం ఆమె కళాశాలలో చదువుతున్న కాలంలోనే ప్రారంభమైనప్పటికీ.. మరింత ప్రభావంతంగా, పది మంది మెచ్చేలా ముందుకు సాగటానికి మొదటిగా, రామరాజు పురుషోత్తం దాన్ ఏండాన్‌గారు, వంశీ రామరాజు గారు, చిట్టెన్‌రాజుగారు ప్రోత్సహించారన్న సంగతిని మాధవీలలితగారు వినమ్రంగా ప్రకటించుకోవడం ఆమె యొక్క సంస్కారాన్ని సూచిస్తోంది.

'బాల్యపు ఉగాది' శీర్షికతో రాసిన ద్విపదల్లో చిన్ననాటి జ్ఞాపకాలను నెమరు వేసుకున్నారు. ఉగాది రోజున బాల్యంలో పొందిన అనుభవాలను.. అనుభూతులను కవయిత్రి మాధవీ లలిత మనతో పంచుకున్నారు.

'అమ్మ ప్రేమ కమ్మదనం' అంటూ రాసిన కవితలో.. అమ్మ యొక్క ప్రేమను విభిన్న కోణాల్లో ఆవిష్కరించారు. అరుణ కిరణాల వెచ్చదనం కన్నా. పచ్చిక బయళ్ళ మెత్తదనం కన్నా.. పిల్లగాలుల పలకరింపు కన్నా.. పిల్లనగ్రోవి సునాదంకన్నా.. సెలయేటి ఝురుల కన్నా.. విరితామరల సోయగం కన్నా.. వాసంత కాల వల్లరుల కన్నా.. ప్రాపంచిక సొబగుల కన్నా.. "అమ్మ ప్రేమ కమ్మదనం మిన్న" అని తేల్చిచెప్పారు.

> **స్వార్థం లేకుండా సాయం చేసి..**
> **సాంత్వన చేకూర్చే ప్రకృతి మాతను**
> **పదిలంగా కాపాడి**
> **పరిశుభ్రంగా ఉంచి.. భావి తరాలకు**
> **అందించడమే మనమిచ్చే నీరాజనం!**

– దాస్యం సేనాధిపతి
సెల్:9440525544

స్వార్థం లేకుండా సాయం చేసి.. సాంత్వన చేకూర్చే ప్రకృతి మాతను పదిలంగా కాపాడి పరిశుభ్రంగా ఉంచి.. భావి తరాలకు అందించడమే మనమిచ్చే నీరాజనం! అంటూ మరో కవితలో అభిప్రాయపడ్డారు.

చిరు చిరు చిగురులు విరియగా.. కిలకిల పక్షులు కూయగా.. మనసులు మైమరిపించుచూ.. 'నూతన వర్షం' వచ్చింది. వసంత శోభను తెచ్చిందం టూ 'నూతన వర్షం' కవితను రూపుదిద్దారు. జీవన యానపు మరో మలుపులో అలుపెరుగక సాగాలనే ఆత్మీయ సందేశంతో నవవర్షం వచ్చిందని పేర్కొన్నారు.

షడ్రుచుల ఉగాదికి సంకేతంగా, మానవ జీవన యానానికి అతి ముఖ్యమైన షడ్విషయాలను మరో కవిత ద్వారా తెలియజెప్పారు. 'షడ్విషయముల అక్షరమాల'గా తీర్చిదిద్దిన ఈ కవితలో ఆరు మంచి విషయాలను చోటు కల్పించడమే గాక, ప్రతి పంక్తి ప్రారంభ అక్షరాన్ని అక్షర మాలగా కూర్చుతూ కవయిత్రి మాధవీలలిత తమ భావాలను ప్రకటించారు. శ్రీ ప్లవ నామ సంవత్సర ఉగాది సందర్భంగా సంవత్సరమంతా శుభాలు కలగాలని కాంక్షిస్తూ ఆరు రుచులులాగా ఆరు విషయాలను ప్రస్తావించారు. దేశభక్తి, మాతృభాష, ప్రకృతి మాత, మాతా పితరులు, స్నేహం, నవవర్షం, ఇలా ఆరు విషయాలను కవయిత్రి తమదైన శైలిలో అక్షర మాల క్రమంలో వర్ణిస్తూ రాయడం బాగుంది.

'దేశాభిమానం-నా అంతర్మథనం' కవితలో కవయిత్రికి మాతృదేశం పట్ల ఉన్న శ్రద్ధాభక్తులను చూడగలం. దేశం కాని దేశంలో అంటే విదేశంలో ఉన్నా.. తమ మాతృదేశం గురించి ఉన్నతంగా ఆలోచించే ఆమె సంస్కారం ప్రశంసనీయం.. ఎన్ని దేశాలలో అడుగిడినా.. కలగని కోరిక భరత భూమిపై కాలిడినప్పుడు మాత్రమే.. ఎవరేమనుకున్నా సరే.. వంగి నా దేశ మృతికను నుదుట తిలకంగా దిద్దుకున్నప్పుడు తేట తెల్లమైందని కవితను కొనసాగించడం బాగుంది. "తోబుట్టువులు" (ఆట వెలది దశకం) ద్వారా. కవయిత్రి మాధవీలలత తమకు తెలుగు భాష పట్ల, ఛందోబద్ధ పద్యాలు అల్లడం పట్ల వున్న ప్రావీణ్యాన్ని చూడగలం. "లలిత నుడివెను దశకము లాలిత ముగ!" మకుటంతో ఇందలి పది పద్యాలు ఎన్నో మంచి విషయాలను మోసుకొ చ్చాయి. నీతిని ప్రబోధించే విధంగా ఈ పద్యాలు కొలువు దీరాయి. అలాగే.. "గురుతత్వము" (ఆటవెలది దశకం)లో రాసిన పద్యాల్లో గురువు యొక్క ఔన్నత్యాన్ని చాటి చెప్పారు.

తరాలు మారినా.. తలరాతలు మారినా.. తర తరాల త్యాగగరిమ మరువరాదంటూ హితబోధ చేస్తూ.. "మేలుకొనుమ్మికనైన ఓ భారతీయుడా!' కవితకు రూపమిచ్చారు. మేటి చరిత గలదీ మన భరత భూమి, మకిలి పట్టనీయకోయ్ మానవీయుడా! అంటూ హితవు పలికారు. మానవతా సుమాలను ప్రతి మనసులో పూయించ మేలుకొమ్మికనైన ఓ భారతీయుడా! అంటూ పిలుపునిచ్చారు.

తెలుగు భాష పట్ల మక్కువ చూపే కవయిత్రి మాధవిలలితగారు నేనో ఉద్యమకారిని! తెలుగు భాషోద్యమ కారిని! అంటూ మాతృభాష గొప్పదనాన్ని చాటి చెప్పారు. మన భాషకి, మన సంస్కృతికి మనము మాత్రమే వారసులమని తెలిసినా.. అంటీ ముట్టక మసలే అలసులకి, నేనో ఉద్యమకారిని! అంటూ నినదించారు. తెలుగు తల్లి పట్ల నిబద్ధత లేని తరాన్ని పెంచుతున్నామన్న స్పృహలేని తల్లిదండ్రులను అప్రమత్తం చేసేలా 'నేనో ఉద్యమకారిని' కవితను తీర్చిదిద్దారు. ఈ కవితలోని ప్రతి పంక్తి.. కవయిత్రికి తెలుగు భాషపై వున్న గౌరవ భావాన్ని సూచించేలా ఉంది.

సాధారణంగా మనం 'చిట్టి చిలకమ్మ' గేయాన్ని వింటాం. ఇదే శైలిలో "చిన్ని చినుకమ్మా" అంటూ కవయిత్రి వరుణదేవుడి గొప్పదనాన్ని ఆవిష్కరిస్తూ రాసిన పంక్తులు అందరినీ అలరించే విధంగా ఉన్నాయి. చిన్ని చినుకమ్మా, మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తావు? అంటూ ప్రారంభించిన ఈ కవిత ఆద్యంతం బాగుంది.

చల్లని నీ స్పర్శతో, మా మనసుని నవ్విస్తావు ప్రకృతిని పులకరింపజేసి పరిమళాలు పూయిస్తావు. కరకు హృదయాలను కవ్వింప జేస్తావు. కవుల భావాలను కలహంసలుగా మారుస్తావు.. విరుల బాలలకు విరుపులు నేర్పుతావు తరతమ భేదం లేక, తాపాన్ని హరిస్తావు అంటూ.. ఇలా వరుణ దేవుడు చూపే కరుణను కడు రమణీయంగా ఆవిష్కరించడంలో కవయిత్రి సఫలీకృతులైనారు.

ఈ గ్రంథంలో పొందుపరిచిన కవితల్లో "ప్రియా" కవితలో కవయిత్రి ప్రదర్శించిన భావుకత, ప్రియుని ఆగమనాన్ని ఆకాంక్షిస్తూ.. ప్రకటించిన భావ ధార బాగుంది. ప్రియుని నిరీక్షణలో అంతరంగంలో నాట్యం చేసే భావ తరంగాలను రమణీయంగా ఆవిష్కరించారు.

ప్రియా.. ఎన్నో చెప్పా లని ఉంది.. ఎలా చెప్పాలి? ఏమి చెయ్యాలో తోచని స్థితిలో పడేశావు.. నువ్వు కావాలని ఉంది.. నీ స్పర్శ కోసం. నీ చూపు కోసం..నీ వెచ్చదనం కోసం.. ఎన్నాళ్ళీ ఈ ఎదురు చూపు? అంటూ కొనసాగించడం బాగుంది.

వేడిగా జారుతున్న కన్నీరు కాలాన్ని బతిమాలుతోంది. త్వరగా దొర్లిపోవాలని..నీ చెంత చేరాలని.. నీ గుండె చప్పుడు వింటూ పొంగిపోవాలని.. అంటూ ఎదురు చూపులోని.. మధురిమలను.. మదిలో అల్లరి చేసే ఊసులను అందంగా అక్షరాల్లో నిక్షిప్తం చేశారు.

పై కవితలేకాక.. ఈ గ్రంథంలోని రెండో భాగంలో.. "సమీక్షలు-కథలు" శీర్షికతో రచయిత్రి తమ మాధవీలలితగారు తమ భాషా పటిమను చాటుకుంటూ రాసిన రచనలకు చోటు కల్పించారు. ప్రతిభావంతమైన సాహితీ మూర్తులను, ప్రముఖ నటీనటుల చిత్రాలలోని వారి నటనా వైదుష్యం.. రచయిత్రిగా తమ ఆలోచనలను పద్యాల్లో ఆవిష్కరిస్తూ ప్రస్తావించడం ప్రశంసనీయం..

లలిత పద పంక్తులతో, సహజ సుందరశైలిలో
తెలుగు కవితా భాండాగారాన్ని మనకందించినారు మన కృష్ణశాస్త్రి
ఇది నీ భాష! ఇదే నీ ఉనికి! ఇది మరువకుమా నవతరమా!

అంటూ పద్య శైలిలో కృష్ణశాస్త్రిని ప్రస్తావించారు.

ఇది మన భాష! ఇదే మన ఉనికి! ఇది మరువకుమా ఓ యువతరమా! అన్న మకుటంతో మరిన్ని పద్యాలు రాసి కృష్ణశాస్త్రిగారికి అక్షర సుమాలు సమర్పించారు.

రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారి కవితా వైభవాన్ని చాటి చెబుతూ "చిలుకమ్మ ముచ్చట్లు" రాశారు.

నులివెచ్చని ప్రభాత సమయాన
అరుణ కిరణ కాంతులలో ఓలలాడుతూ
పిల్ల గాలులతో సయ్యాటలాడుతూ

కవితా వనంలోకి కాలిడిన కవయిత్రి మాధవీలలితగారు పచ్చని చిలుకమ్మతో మనసులో జరిపిన ముచ్చట్లను.. మురిపెంగా మనతో పంచుకున్నారు. రాయప్రోలు గారి కవితాశైలిని, భాషాభిమానాన్ని, అభ్యుదయ సమాజానికి ఆయన చేసిన కృషి, తెలుగు జాతికి ఆయన చేసిన మహోపకారాన్ని, దేశభక్తి ప్రబోధాన్ని చిలుకమ్మతో కవయిత్రి ముచ్చటించిన తీరు ముగ్ధ మనోహరంగా ఉంది. ఇంకా.. చంద్రమోహన్‌గారి నటనా వైదుష్యాన్ని, తెలియజెబుతూ రాసిన "శ్రీ ఆంజనేయ చిత్రం", నాగేశ్వరరావుగారి నటనా వైదుష్యాన్ని చాటిచెప్పే 'భక్త జయదేవచిత్రం", వంటి రచనలు గ్రంథానికి శోభను కూర్చాయి. రచయిత్రి పరిశీలనా పటిమను చాటి చెప్పాయి.

ఆంధ్ర వాగ్గేయకార చరిత్రము-సమీక్ష వ్యాసంలో రచయిత్రి విశ్లేషణా చతురతను గమనిస్తాం. గ్రంథకర్త శ్రీ బాలాంత్రపు రజనీకాంతారావుగారి రచనా వైచిత్రిని చక్కగా చిత్రించారు. ఓ సమావేశంలో ప్రసంగించిన ప్రసంగ పాఠాన్ని ఇలా ఓ వ్యాసంలా ఈ గ్రంథంలో పొందుపరిచారు.

నరసింహ శతకకర్త శేషప్ప కవి గురించి "జీవనషట్కము" పేరుతో రాసిన వ్యాసంలో శేషప్ప కవి రచనలను.. జీవిత విశేషాలను లేఖామాత్రంగా పరిచయం చేశారు. జన బాహుళ్యం సామాన్యంగా వాడే ఎన్నో సామెతలు శేషప్ప కవి రచించిన నరసింహ శతకం నుండే పుట్టాయని వివరించారు. శతకకర్త అయిన శేషప్పకవి, ఉమ్మడి కరీంనగర్ జిల్లా దర్మపురి అని తెలియజేశారు. **'భూషణ వికాస! శ్రీ ధర్మపుర నివాస! దుష్ట సంహార! నరసింహ! దురిత దూర!** అనే మకుటంతో రాసిన ఈ శతకంలోని విశేషాలను రచ యిత్రి చర్చించారు. 'నాటి-నేటి మేటి నటీమణి' శీర్షిక తో రాసిన రచనలో.. పల్నాటి యుద్ధం సినిమాలో సినీ నటి జమునగారి నటనా వైరుష్యాన్ని వివరించారు. విజయనగర సామ్రాజ్యాధిపతి శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు రచించిన తెలుగు ప్రబంధం "అమూక్త మాల్యద"పై మాధవీలలితగారు సంక్షిప్త వ్యాఖ్యా నం చేస్తూ రచించిన వ్యాసంలో ఆమె యొక్క రచనా శైలిని.. విశ్లేషణను అభినందించకుండా ఉండలేము. ఈ గ్రంథం యొక్క గొప్పతనాన్ని.. తాత్వికతను చక్కగా ఆవిష్కరించారు.

రచయిత్రి మాధవీలతగారు ' నా వంతు' పేరుతో ఓ కథకు ఈ గ్రంథంలో చోటు కల్పించారు. ఇలా.. ఈ గ్రంథంలో వచన కవితలు, చందోబద్ధ పద్యాలను, సమీక్షలు మరియు ఓ కథను పొందుపరిచారు. తెలుగు భాషకు పట్టాభిషేకం చేస్తూ.. డా॥ వేంకట మాధవీలలిత జినుగు గారు "లలితా వల్లరి" ద్వారా అందించిన రచనలన్నీ బాగున్నాయి. అయితే వివిధ ప్రక్రియల రచనలను ఒకే గ్రంథంలో కాకుండా విడి విడిగా పుస్త కాలను వెలువరిస్తే మరీ బాగుం డేది. పుస్తకం ఏకబిగిన చదివిలే ఉంది. మున్ముందు ఒక్కో ప్రక్రియలో కవ యిత్రి మాధవీలతగారు మరింత ప్రతిభను ప్రదర్శించగలరని ఆశిద్దాం..

జక్కని వెంకటరాజం రచన 'తైత్తిరీయోపనిషత్తు' పుస్తకావిష్కరణ

ఈనెల 13న సిద్దిపేటలోని వెంకటాపూర్‌లో గల పరమాపూజ్య గురూజీ శ్రీ ఋషి ప్రభాకర్ జీ నెలకొల్పిన విశ్వేశ్వర తపోక్షేత్రంలో శ్రీ జక్కని వెంకటరాజం రచించిన 'తైత్తిరీయోపనిషత్తు' గ్రంథం ఆవిష్కరణలో శ్రీమతి లావన్య, శ్రీమతి శైలజ, డా॥ రాజేందర్, గంజి యాదగిరి స్వామిజీ, శ్రీమతి బైస వీణాదాస్, ఆవిష్కర్త బైస దేవదాస్, ఆచార్య మసన చెన్నప్ప, ఆచార్య రేకా అశోక్ కుమార్ జీ, రచయిత జక్కని వెంకటరాజం, కుప్పా శ్రీపాద శర్మ.

అంశం: మల్లెపువ్వు
పేస్ బుక్ "అమరావతి సాహితీ మిత్రులు" గ్రూపులో డా. రావి రంగారావు 2024 నుండి నిరంతరాయంగా వారం వారం కవితల వర్క్ షాపులు నిర్వహిస్తున్నారు. 2025 "వారం వారం కవితల వర్క్ షాప్" 12 కు అంశం "మల్లె పువ్వు". మొత్తం 26 మంది కవులు తమ కవితలు పోస్ట్ చేశారు. 18 కవితలకు ప్రశంసా పత్రాలు లభించాయి. మొదటి భాగంలో 9 కవితలు అందిస్తున్నాము

మల్లెపూవు

విరుల తోటలోన
మెరిసింది మల్లెపూవు!
విరిసీ విరియక ముందే
కురిసింది ఘుమఘుమల ఝల్లు!.
బొండు మల్లెలలోన
బోలెడంత హృయలు
పిండి ఆరబెట్టినట్లు
నేల పైన మొయిలు!.
ఏ మల్లె తీగల సువాసనో
అల్లుకుంది నా మనసున!
ఏ మాలతి సుకుమారమో
ఝల్లుమంది నా వయసున!.
మా తెలుగు తల్లికీ
మల్లెపూదండ!
మా వెంకన్న సామికీ
మల్లెపూదండ!!.
మాలగా మల్లెలే మారగా
నిలువెత్తు దైవానికి
పండు వెన్నెలని చూచినట్లుంది!
నిండు జాబిలిని తాకినట్లుంది!.
తురిమిన జడలో ఒదిగిన
మల్లెపూలు!
మరువని రోజుగా
తాజామల్లెపూలు!.
మరునాడే వాడిపోయినా
మనసైన మల్లెపూలు
ఏనాడూ మరిచిపోలేము
ఆ సుగంధ పరిమళాలు!.
ఎండా కాలంలో ప్రసరించే
ప్రణయ ప్రకృతి రమణీయ సృష్టి!
ఎప్పుడెప్పుడు వస్తాయా అని
ఎదురు చూసే కమనీయ దృష్టి!!

.– శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యం

మల్లెల పరిమళాలు

నీ ముఖారవిందం
మంచులో తడిసిన
మల్లెమొగ్గలా...
నీ చిరు నగవు
వర్షంలో విరిసిన
మల్లెపువ్వులా ...
మెరిసే నీ అధరాలు
మల్లెల మకరందంలా...
ప్రతిబింబిస్తున్నాయి
నీ అందాన్ని ద్విగుణీకృతం
చేస్తున్నాయి!
నువ్వు నవ్వుతుంటే
మల్లెపూలు విచ్చుకున్నట్టు....
నువ్వు నడుస్తుంటే
మల్లెలు ఘుమఘుమలాడినట్టు
నువ్వు మాట్లాడుతుంటే..
మల్లెల పరిమళాలు వెదజల్లినట్టు
నీ సౌందర్య సోయగాలు
మైమరిపిస్తున్నాయి!

–కాయల నాగేంద్ర, హైదరాబాద్

అరవిరిసిన అందం
స్వచ్ఛమైన తెల్లనిరంగుతో
ప్రకృతిలో
పరిమళాలు వెదజల్లుతూ
పిల్లతెమ్మెరలా
నాసికకు మత్తుగా
గమ్మత్తుగా తగిలి
గిలిగింతలు పెడుతూనే
మదిని దోచిన పూల రాణీ..!.
మగువల మనసు దోచి
నల్లని కురుల మధ్య మరులు
గొలిపేట్లుగా
మల్లె చెండుల మనోహర
దృశ్యం..
కవి హృదయానికి నిదురపట్టని
రాతురు లెన్నో.
మాటల కందని భావాలను
అక్షర కుసుమాల అల్లాలనే
ఆరాటంలో ఒంటరి పోరాటం..
కొత్త జంటల ప్రణయానికి
మల్లెల పానుపు మనసును
హత్తుకునే తొలిరేయి అనుభవం
జీవితంలో మరిచిపోలేని
అనుభూతి ప్రతిరాత్రి
మల్లెల రాత్రిగా మారాలని
కోరుకోని దంపతు లుండరు!.

–గోవర్ధన్ ఆముదాలపల్లి

మధుమాసం

మధుమాసం వచ్చిందని
మల్లెపువ్వు నవ్వింది
ఎందుకమ్మా ఆ నవ్వని
నిండు జాబిల్లి అడిగింది.
ఎందు కంటే ఏమి చెప్పను
నీకెందుకు నా ఊసులని మల్లెపువ్వంది
అలాగంటా వేమిటని చందమామంది
మరింకేమిటి నీకు చెప్పేది
మత్తెక్కిస్తానని నా వాసనను పీల్చి పీల్చి
నలిపేసి తమ కాంక్షను
తీర్చుకుంటారు కదా!
మర్నాటికి నా రూపు మారిందని
విసిరివేసేస్తారు కదా!.
అవునవును అది నిజమేలే
నన్నుకూడా అలాగే
వాడుకుంటా రంది జాబిల్లి
తమ కోరిక తీరేవరకు
చందమామ చల్లగా అంటూ
కూనిరాగాలు తీసుకుంటారు
తెల్లారేదాకా
నిద్రమత్తు వదిలేకా
నన్ను కూడా మరిచేరు
ఇదే లోక రీతిఇదే మన గతి
మల్లె నవ్వింది నీరసంగా
చందమామ దోబూచులాడింది.

–దోసపాటి వేంకటరామచంద్రరావు

'నల్ల' పూలు

ఏ అవినీతి
నాయకుడి
గాలి సోకిందో ఏమో...
మల్లె తోటలో
నల్ల పూలు
పూస్తున్నాయి!

మల్లె పందిరి

ఆకాశ మేమో
పందిరి ...!

నక్షత్రా లన్నీ
మల్లె పూలే!
మరి జాబిలి జాడ
తెలియనంతలా
విరబూసాయి!!!

మల్లిక

అల్లికలోని
మల్లిక లన్నీ ...
మగువ
మనసులోని
గుసగుసలే!

పరిమళం

మొదటి రాత్రి
మల్లెలగుబాళింపుకు
పందిరి మంచానికి
గుబులు!

మల్లెల మాల

నల్ల తాచుని
తెల్ల తాచు
పెనవేసుకుంది!

–ధనంజయ రెడ్డి

మల్లెపూలపై మద్యాక్కర పంచరత్నము

మల్లియ లార మీకు ప్రతి మానముగ తులతూగు
విరు లెల్ల ధరాతలమందు నెంచి చూడంగ లేవు
సతి వల్ల భుండైనట్టి శివుడు పరవశము బడసి
తనను మల్లికార్జును డని గొలుచు మగువలకు వరము లిడెగ.
తెల్లని చీరను దాల్చి తీరుగ నడుమును ద్రిప్పి
నల్లని వాల్జడ లోన నాణ్యమౌ నీ మాల తురిమి
మెల్లగ పతి చెంత జేర మేనును దాకని పురుష
లెల్లరే జగమున గలర, యెంచనీ ఘనతయె గాదె.
జడలోన చేమంతి విరుల సరములు దాల్చరే స్త్రీలు
జడనిండ మందార మాల జవరాళ్ళెవరు దాల్చ బోరు
జడవేసి బంతి పూవులను చంద్రముఖు లెవ రుంచరుగ,
జడ నిండ నిన్నే దురుమగ సరి లేరు మల్లికా నీకు.
మల్లె పూ దండని బెట్టె మా తెల్గు తల్లి కొక్క కవి
మల్లెలే శయ్యా గృహమున మాలలై శోభతో నలరు
మల్లియలే నలరారు మగువ జడలలోన నెపుడు
నెల్లరి నలరించు ఘనత నే రీతి మల్లికా గలిగె.
నిన్ను ధరించగ లేని నెలతలు నెలతలే కారు
నిన్ను వాసన చూడకున్న నేరమే ముక్కుల కెపుడు
నిన్ను బెంచని యిల్లెపుడును నికృష్ట మైనొప్పు మహిని
నిన్ను దాకని చేతు లెపుడు నిజముగా మల్లికా నీల్లు .

–పూసపాటి కృష్ణ సూర్య కుమార్

శ్రీ వైశ్యరాజు నారాయణమూర్తి రాజు (1919-1979)

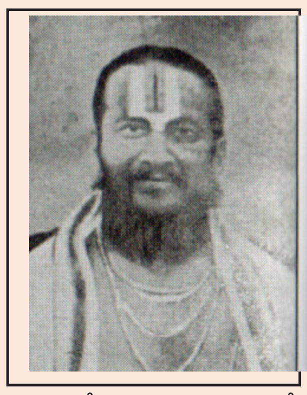

తండ్రి: కాశీ విశ్వనాథం రాజు
తల్లి: శాంతమ్మ
భార్య: నారాయణమ్మ
బరంపురంలో జన్మించారు.

వట్టుబట్టలు-బంగారం వ్యాపారం, చిట్‌ఫండ్ వ్యాపారం, వీటితోపాటు బరన్ షాపులో కూడా భాగస్వులుగా ఉండేవారు.

బాల్యం నుంచి జాతీయోద్యమంలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు. క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం 1942లో అందరి దృష్టిని ఆకర్షించారు. జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శిగా సేవలందించారు. 1942-43 సంవత్సరాలలో బర్మా నుంచి కాందిశీకులు ప్రవాహంలా వస్తూ ఉండేవారు. హౌరా నుంచి వచ్చే రైల్లు కిక్కిరిసి వచ్చేవి. వారు బరంపురం రైల్వేస్టేషన్లో దిగినపుడు కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున వారికి స్టేషన్లో భోజనాలు ఏర్పాటు చేసి వారి గ్రామాలకు పంపే ఏర్పాటు చేసేవారు. అఖిల భారత కాంగ్రెస్ కమిటీ సమావేశం 1964లో భువనేశ్వర్‌లో జరిగింది. కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు, నాయకుల బృందం రైల్లో అక్కడికి వెళుతున్నప్పుడు బరంపురం రైల్వేస్టేషన్లో సుమారు వెయ్యిమందికి భోజనాలు ఏర్పాటు చేసి ఆతిథ్యం ఇచ్చారు. ఆ రోజు స్టేషన్ దగ్గర కామరాజు నాడార్ తమిళంలో ప్రసంగించారు. 1956 వరకూ ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీలో బరంపురం నుంచి ఇద్దరు సభ్యులకు ప్రాతినిధ్యం ఉండేది. అందులో వీరూ, జన్నెల కృష్ణమూర్తి సభ్యులుగా ఉండేవారు. కాంగ్రెస్ నాయకులు ఆచార్య రంగా, గౌతులచ్చన్నగార్లతో సన్నిహితత్వం ఉండేది. కమిటీ విధాన నిర్ణయాలు తీసుకునే సమయంలో వీరికి ఓటు హక్కు ఉండేది.

ఇతర సేవా కార్యక్రమాలు:

1962 చైనా యుద్ధసమయంలో యుద్ధ నిధికి డా॥కె.ఎస్.ఎన్.రావు "కోకా డాక్టర్" గారి ఆధ్వర్యంలో రెడ్ క్రాస్ సంస్థ పక్షాన బంగారం, డబ్బు ఇంటింటికీ తిరిగి సేకరించటంలో చురుకైన పాత్ర నిర్వహించారు.

ధైర్య సాహసాలు:

1949 డిసెంబరు 30న భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య బరంపురం వచ్చారు. కొందరు ఆయన రాకకు నిరసన ప్రకటించారు. దుండగులు కొందరు రాళ్లు విసరటం ప్రారంభించారు. ఆసమయంలో నారాయణ మూర్తి రాజు ఆయన చుట్టూ రక్షణ వలయాన్ని కల్పించి ధైర్య సాహసాలు ప్రదర్శించారు.

తెలుగు భాషాభిమానం:

స్థానిక ఆంధ్ర విజ్ఞాన మిత్రమండలి సహకార్యదర్శిగా, కార్యదర్శిగా సేవలందించారు. విజ్ఞాన మిత్రమండలి గ్రంథాలయానికి అనేక పుస్తకాలు అందజేశారు. బరంపురం ప్రాంతం ఆంధ్రదేశం లో ఉండాలని కడవరకూ శ్రమించిన ఈ దేశభక్తుడు 1979, జూన్‌లో కన్ను మూశారు.

శ్రీమతి తెలిదేవర రంగమ్మ

జననం: అస్కా, సుమారు 1902, దేవగుప్త వారింటి కోడలు. బాల వితంతువు. అస్కా బరంపురానికి 30 కి.మీ. అప్పట్లో అస్కాలోనూ తెలుగువారి సంఖ్య అధికంగానే ఉండేది. తెల్లవారు జామునే మహాత్మాగాంధీ ఫోటో పట్టుకుని ఒరియావారు, తెలుగు వారు దేశభక్తి గీతాలు పాడుతూ నగర సంకీర్తన చేసేవారు. ఆంధ్రజాతీయ మహాసభ, స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు శ్రీ గరిమెళ్ళ సత్యనారాయణ అస్కా తరచుగా వెళ్ళేవారు. ఆయన పెద్ద కుమార్తె శారదను అస్కా వాస్తవ్యుడు శ్రీ నేరెళ్ళ కామేశ్వరావుకు ఇచ్చారు. గరిమెళ్ళవారు అస్కా వచ్చారంటే తెల్లవారు జామునే **'మా కొద్దీ తెల్లదొరతనము'** పాట పాడుతూ నగర సంకీర్తనలో ముందుండేవారు. అది రంగమ్మ గారికి గొప్ప ప్రేరణగా ఉండేది. రంగమ్మ చుట్టు ప్రక్కల పిల్లలని చేరదీసి దేశభక్తి గీతాలు, కీర్తనలు నేర్పించేవారు. వారిని తనతో పాటు నగర సంకీర్తనకి తీసుకెళ్ళేవారు. గరిమెళ్ళ వారితో పాటు ఎర్రగుంట్ల ఆనందస్వరూప్‌గారు తండ్రిగారు ఎర్రగుంట్ల సూర్యనారాయణ మూర్తి, నేరెళ్ళ కామేశ్వరరావుగారు తదితరులుండేవారు. జిల్లా బోర్డు మిడిల్ స్కూల్‌లో ఆడపిల్లలు తెలుగువారు చదువుతూ ఉండేవారు. స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయురాలిగా నాగరపు ప్రసాదమ్మగారు ఉండేవారు.ఆమె కూడా బాల వితంతువు రంగమ్మగారి చొరవతో ప్రసాదమ్మగారు స్కూలులో ఆడపిల్లలకి కోలాటం, భజన పాటలు, దేశభక్తి గీతాలు ప్రవేశపెట్టారు. అస్కాలో తెలుగు బాలికలలో స్వాతంత్ర్య భావనలు, స్ఫూర్తి నింపిన మహనీయురాలు రంగమ్మగారు. గాంధీజీ మరణవార్త విన్న రంగమ్మగారు వెంటనే ఋషికుల్యా నదికి వెళ్ళి, ఏట్లో స్నానం చేసి **'రఘుపతి రాఘవ రాజారాం'** కీర్తన తన దళం పిల్లలతో పాడుతూ అస్కా వీధుల్లో తిరిగారు. ఆ రోజుల్లో స్త్రీ విద్యా వ్యాప్తి, స్వాతంత్ర్య సముపార్జన కోసం కృషి చేసిన రంగమ్మగారు 1971-72లలో కన్ను మూశారు.

స్వాతంత్ర్య సమరయోధురాలు శ్రీమతి జయంతి సూరమ్మ (1887-1969)

జయంతి వెంకట నారాయణ మెజిస్ట్రేట్‌గా చేసేవారు. 1911లో ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసి జాతియోద్యమంలో ప్రవేశించారు. వెంకట నారాయణగారు రాజారామ మోహనరాయ్ స్థాపించిన బ్రహ్మ సమాజశాఖను బరంపురంలోనే కాక ఉత్తర భారతదేశంలో నైనిటాల్ వరకూ తిరిగి అనేక చోట్ల స్థాపించారు. రాజమండ్రిలో కందుకూరి వీరేశలింగం స్థాపించిన వితంతు శరణాలయంలో నారాయణ ఉపాధ్యాయునిగా చేరారు. అనంతరం సూరమ్మ దంపతులు కలకత్తా వెళ్ళి పండిత శివనాథశాస్త్రిగారి సాధనాశ్రమంలో మిషనరీ శిక్షణ పొందారు. బ్రహ్మమత ప్రచారకులు గా పిఠాపురం, చెన్నై పట్టణాలకు వెళ్ళారు.

ఆ సమయంలోనే డాక్టర్ అనిబిసెంట్ హోంరూల్ ఉద్యమం లేవదీశారు. సూరమ్మగారు ఉద్యమంలో చేరి, 1917లో కలకత్తాలో జరిగిన కాంగ్రెస్ సమావేశానికి హాజరయ్యారు. ఆంగ్ల విద్యాభ్యాసం పట్ల ప్రజలు విముఖత ప్రదర్శించి పాఠశాలలు, కళాశాలలు బహిష్కరించారు. సూరమ్మగారు కూడా తన పిల్లలను ఆంగ్ల పాఠశాలల నుండి మాన్పించి, హిందీ చదవటం, నూలు వడకటం నేర్పే జాతీయ విద్యాలయంలో చేర్పించారు. సూరమ్మగారే బరంపురంలో జాతీయ విద్యాలయం స్థాపించారు.

1921 నాటికి సహాయ నిరాకరణోద్యమం తీవ్రరూపం దాల్చింది. జయంతి వెంకట నారాయణగారు 'హ్యూమానిటీ' అనే ఆంగ్ల పత్రికను ప్రారంభించారు. నారాయణతో పాటు వారి సోదరులు సైతం దేశభక్తిని ప్రబోధించే వ్యాసాలు వ్రాసేవారు. ఇంట్లో కుటుంబ సభ్యులందరికీ నూలు వడకటం వచ్చు. సూరమ్మగారు ఇంటింటికీ వెళ్ళి ఖద్దరు వస్త్రాలను అమ్మి, ఖాదీ ప్రచారం చేసేవారు. 1923లో కాకినాడలో జరిగిన కాంగ్రెస్ సమావేశానికి ఆమె తన బిడ్డలతో వెళ్ళారు.

"మా కొద్దీ తెల్ల దొరతనము" పాటను ఆమె గొంతెత్తి పాడేవారు. ఇంటింటికి తిరిగి ప్రచారం నిర్వహించేవారు. 1930లో నౌపడా ఉప్పు కొఠారీల వద్ద ఉప్పు సత్యాగ్రహం నిర్వహించినందుకు ఆమెను 19-6-1930న అరెస్ట్ చేసి ఆరు మాసాలు జైలు శిక్ష విధించి రాయవేలూరు జైలుకు తరలించారు. ఆమె 'బి క్లాస్ ఖైదీగా ఉన్నారు. అక్కడ దువ్వూరి సుబ్బమ్మ, వేదాంతం కమలాదేవి, ఆచంట రుక్మిణీదేవి, పొణకా కనకమ్మ ఉండేవారు. 21 డిసెంబరు 1930న జైలు శిక్ష పూర్తి చేసుకుని ఇల్లు చేరారు. శాసనోల్లంఘన ఉద్యమంలో ద్విగుణీకృత ఉత్సాహంతో ఆమె పాల్గొన్నారు. 18-1-1932న ఆమెను అరెస్టు చేసి ఏడాది శిక్ష విధించి రాయవేలూరు పంపారు. ఉద్యమంలో వివిధ దశలలో ఆమెతో పాటు పెద్దమ్మాయి కరుణ, చిన్నమ్మాయి ప్రభావతి, పెద్ద కుమారుడు బ్రహ్మానందం జైలు జీవితం అనుభవించారు. సూరమ్మగారు జైలు నుండి బయటికి వచ్చాక ఎటువంటి భయమూ లేకుండా హరిజన వాడలకు వెళ్లి ప్రచారం చేసేవారు. కల్లు దుకాణాల వద్ద పికెటింగ్ చేసి మద్యపానం వలన కలిగే అనర్థాలను తెలియజేసేవారు.

సూరమ్మగారితో పాటు ఆమె కుటుంబ సభ్యులందరూ పాల్గొని దేశసేవలో పునీతులైనారు. 1969 ఫిబ్రవరిలో ఆమె కన్ను మూశారు.ఆమె చివరి కుమారుడైన 'ధర్మతేజ' ఆంధ్రమహిళాసభకు లక్ష రూపాయల విరాళం అందించారు. హైదరాబాద్‌లో మహిళాసభ నిర్వహిస్తున్న నర్సింగ్ హోమ్‌లో ఒక వార్డుకు ''జయంతి సూరమ్మవార్డు'' అని పేరు పెట్టారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో జయంతి సూరమ్మగారి కుటుంబం చేసిన త్యాగాలు చిరస్మరణీయమైనవి.

శ్రీ గాదెబలరామ దాసు

(1899-1943)

తండ్రి: అనరబుల్ గాదె రాఘవరావు పంతులు
తల్లి: చూడి కుదుత్తమ్మ.

బరంపురంలో విద్య అనంతరం బి.ఎల్. చదవటానికి మద్రాస్ వెళ్ళారు. అక్కడ మహాత్మాగాంధీ పిలుపుతో బి.ఎల్. చదువుకి స్వస్తి పలికి కాంగ్రెస్ వాదియై సహాయ నికారణోద్యమంలో పాల్గొన్నారు. బరంపురం ఆయన కార్యస్థానం. ప్రజలలో చైతన్యం కలగటానికి పత్రికా ప్రచురణ ఆవశ్యకమని తలచి, స్వంతంగా ఒక ముద్రణాలయం కూడా నెలకొల్పారు. 'భారతి' పేరుతో ఒక దైనిక పత్రికను నడిపారు.

బరంపురం మున్సిపాలిటీ చైర్మన్‌గా (1933-34) సేవలందించారు.

"దంతాలు.. దండాలు.. భరతమాత" కవి శ్రీ పూడిపెద్ది కాశీ విశ్వనాధశాస్త్రి(1900-1962)

శ్రీ పూడిపెద్ది కాశీ విశ్వనాధశాస్త్రి విశాఖపట్టణం జిల్లా, చోడవరంలో వారి మాతామహులు రాంభట్ల జగన్నాథ శాస్త్రి ఇంట్లో 1900 ఆగస్టు 1న జన్మించారు.

తండ్రి: పూడిపెద్ది అప్పన్న శాస్త్రి (పంతులు)
తల్లి: వెంకటరత్నం
భార్య: బొజ్జమ్మ
స్వస్థలం: బరంపురం

విశ్వనాథ శాస్త్రిగారిని కుటుంబంలో పెదబాబు అని పిలిచేవారు. చిన్ననాటి నుంచి పురాణాలు, మహాభారతం, భగవద్గీ చదివేవారు. అలాగే పద్యాలు ఛందోబద్ధంగా వ్రాసేవారు. వడ్డాది సీతారామాంజనేయ కవితో వీరికి సన్నిహితత్వము ఉండేది. పురాణం సూర్యనారాయణ తీర్థులు వీరి ఆరాధ్య గురువు.

జయపురం సంస్థానంలో (శ్రీ విక్రమదేవ వర్మ మహారాజ పాలనలో) అమీను గాను మేనేజరు గాను 1925 నుండి 1960 వరకు పనిచేశారు.

మహాత్మాగాంధీ పిలుపు నందుకుని చిన్ననాడే ఉద్యమంలో ప్రవేశించారు.సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో పాల్గొని 1923లో కారాగారం పాలయ్యారు. కాకినాడ జైలులో కొన్నాళ్ళు వీరిని ఉంచారు. జాతీయ గీతాలు పాడుతూ ఉద్యమాన్ని ప్రచారం చేసేవారు. వీరి గీతాలలో **"దండాలు-దండాలు భరతమాత"** గీతం ప్రసిద్ధి కెక్కింది. ఆ రోజుల్లో ఈ పాటను బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం నిషేధించింది.

వడ్డాది కవితో కలిసి స్వరాజ్య గీతామృతము, ఆత్మశిక్ష అనే శతకాలు రచించారు. స్వతంత్రంగా "భక్త కల్పద్రుమము", "కుమారా" అనే మకుటం గల నీతి శతకం 1945లో రచించారు.

జీవితాంతం నిరాడంబర జీవనం భక్తి భావనలతో గడిపిన కాశీ విశ్వనాధ శాస్త్రి 1962 ఆగష్టు 11వ తేదీ కటక్ లో కన్నుమూశారు.

గాంధేయవాది- సేవతత్పరుడు శ్రీ ఇమ్మిడిశెట్టి రామమూర్తి

(1896-1979)

దేశభక్తి- ధీశక్తి- భాషానురక్తుల త్రివేణి సంగమం శ్రీ ఇమ్మిడిశెట్టి రామమూర్తిగారు. శ్రీ రామమూర్తి గారు 16-7-1896లో రాజమండ్రిలో జన్మించారు. తల్లిదండ్రులు శ్రీమతి సీతారత్నం, శ్రీ రామకృష్ణ య్య, రామమూర్తి కళ్ళికోట కళాశాలలో ఎఫ్.ఏ వరకు చదువుకున్నారు. కుటుంబ వ్యాపారమైన పప్పుదినుసుల కమీషన్ ఏజెంట్‌గా రామమూర్తి వ్యాపారం న్యాయబద్ధంగా సాగించి, ప్రజల విశ్వాసాన్ని అభిమానాన్ని పొందారు.

స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం- ఓ గ్రంథాలయోద్యమం:

జాతీయోద్యమంలో భాగంగా సాగిన గ్రంథాలయోద్యమంలో రామమూర్తిగారు చేసిన కృషి అమూల్యమైనది. శ్రీ గాదె నారాయణస్వామి, డా॥ పోచిరాజు రాజేశ్వరరావు, శ్రీ రాయప్రోలు సూర్యనారాయణ, డా॥ పూడిపెద్ది సత్యనారాయణ మరియు ఇతర ప్రముఖులతో కలిసి ఆంధ్రభాషాభివర్ధనీ సమాజం అభివృద్ధికి అందులో భాగమైన గ్రంథాలయం, ప్రకాశం హాలు నిర్మాణానికి విశేషమైన కృషి చేశారు. కాంగ్రెస్ కార్యక్రమాలకు ఆంధ్ర భాషాభివర్ధనీ సమాజమే వేదికగా ఉండేది. ఇమ్మిడిశెట్టి రామమూర్తిగారు ఆంధ్రభాషాభివర్ధనీ సమాజానికే కార్యదర్శిగా ఎన్నికైన తరువాత భవన నిర్మాణ నిధి ఏర్పాటు చేశారు. దాతల నుండి విరాళాలు పోగు చేసేవారు.

నృత్య ప్రదర్శనలు ఏర్పాటు చేసి దాని నుండి వచ్చిన సొమ్ముకు దాతలు ఇచ్చిన విరాళాలు కలిపి ఆంధ్రభాషాభివర్ధనీ సమాజానికి ఒక స్వంత భవనం కట్టించారు. ఈ మహాయజ్ఞంలో వైశ్యరాజు వెంకటరత్నం రాజుగారు, నాభి రామకృష్ణారావు, జమ్ముల లక్ష్మీపతి, కొంచాడ భాస్కర బృందావన సుబుద్ధి ప్రభృతులు పాలు పంచుకున్నారు. ప్రతి ఏటా దసరా ఉత్సవాలు వివిధ కళా ప్రదర్శనలు సమాజంలో నిర్వహిస్తూ ప్రజలకు ఆంధ్ర సంస్కృతి, సాహిత్యం పట్ల ఆదరణ కల్గించటంలో సఫలీకృతులయ్యారు.

స్వాతంత్ర్యోద్యమం వివిధ ఘట్టాలలో రామమూర్తిగారు పాల్గొన్నారు. బరంపురం, ఉత్కళ ఆశ్రమం వీధిలో ఉన్న దిగుమర్తివారి తోటలో కొన్ని వారాల పాటు కాంగ్రెస్ సేవాదళ్ (ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్) కార్యక్రమాలు నిర్వహించింది. ఈ కార్యక్రమంలో శ్రీమతి ఆదుర్తి లక్ష్మీబాయి, శ్రీ ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు, శ్రీమతి ఎల్లాయి సూరమ్మ, శ్రీ పోకల సత్యనారాయణ, వరహాగిరి జోగయ్య పంతులు మొదలగు వారితో కలిసి పాల్గొన్నారు. ఉప్పు సత్యాగ్రహోద్యమంలో ఇమ్మిడిసెట్టి రామమూర్తిగారు నౌపడా వెళ్ళిన బృందంలో ఉన్నారు. ఈ చారిత్రాత్మక నౌపడా యాత్రలో 1932 ఫిబ్రవరి 5వ తేదీన రామమూర్తిగారిని అరెస్ట్ చేసి, ముందు బరంపురం కారాగారానికి తరలించారు. తరువాత 'కడలూరు' జైలుకి పంపారు. ఆరునెలలు జైలు శిక్ష అనుభవించి రామమూర్తిగారు విడుదల అయ్యారు. సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమంలో అరెస్ట్ అయి జైలు జీవితం గడిపారు.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన అనంతరం బరంపురం పట్టణ కాంగ్రెస్ సంస్థను జన్నెల కృష్ణమూర్తి ప్రభృతులతో కలిసి నడిపారు.

సహకార ఉద్యమం:

బరంపురంలో కోపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకుకు డైరెక్టర్‌గా మూడు దశాబ్దాలు సేవలందించారు. సహకార పద్ధతిలో పవర్ లూమ్ స్థాపించి, చేనేత పరిశ్రమ అభివృద్ధికి తోడ్పడి చేనేత కార్మికులకు జీవనోపాధి కల్గించారు.

ఇతర సేవలు:

రాయలసీమలో భీకర క్షామం సంభవించినపుడు అఖిలపక్ష కమిటీకి కోశాధికారిగా ఉండి సహాయ కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. బరంపురం పురపాలక సంఘం అధ్యక్షులుగా ఉత్తమ సేవలు అందించారు. ఆగ్నేయ రైల్వే బోర్డు సభ్యులుగా, బరంపురం ఛాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ గౌరవ కార్యదర్శిగా (1967), గంజాం జిల్లా చాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ (1967-1980) అధ్యక్షులు గా పనిచేశారు. ఆంధ్రభాషాభివర్ధనీ సమాజంలో అన్నదానం కార్యక్రమం ఉండేది. మహానుభావులు ప్రారంభించిన ఈ కార్యక్రమాన్ని రామమూర్తిగారు ఎన్నో సంవత్సరాలు జయప్రదంగా నిర్వహించారు.

గంజాం జిల్లాలో కాంగ్రెస్ సంస్థకు, జాతీయోద్యమానికి ఇమ్మిడిశెట్టి రామమూర్తిగారు వెన్నుదన్నుగా నిలిచారని మాజీ ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ హరేకృష్ణ మెహతాబ్ ప్రశంసించారు. ఈ మహనీయుడు బరంపురంలో 24-12-1979న కన్ను మూశారు.

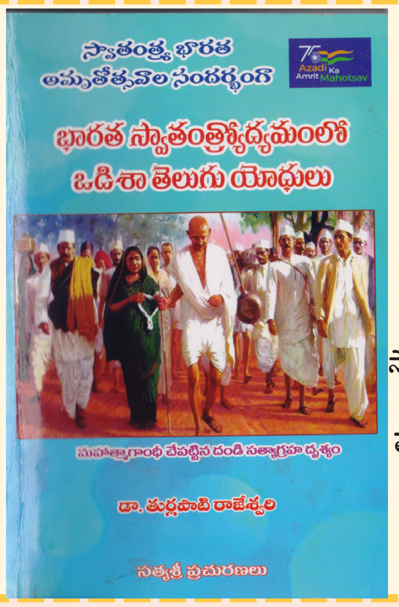

డా॥తుర్లపాటి రాజేశ్వరి వెలువరించిన "భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ఒడిశా తెలుగు యోధులు" గురించి నేటినిజం పాఠకుల కోసం..

శ్రీ దిగుమర్తి వెంకట రామారావు

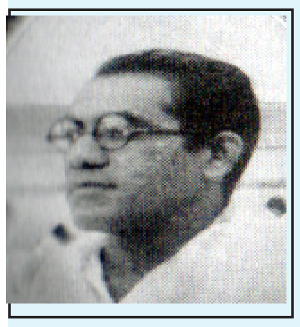

తల్లి: దిగుమర్తి లక్ష్మీ నరసమ్మ
తండ్రి: దిగుమర్తి విశ్వనాధరావు

నవంబరు: 18, 1910లో బరంపురంలో జననం. ఉన్నత విద్య, కలకత్తా, బనారస్, లాహోర్‌లలో అభ్యసించి వ్యాసాలు రాశారు. అవి నాడు ప్రసిద్ధ ఆంగ్ల పత్రికలలో ప్రచురింప బడ్డాయి. తెలుగులో కథలు, విమర్శలు జీవిత చరిత్రలు రాశారు. తెలుగులో 'భామ', 'సీత రాధమ్మ', 'పొరుగింటి అమ్మాయి' శీర్షికలతో మూడు కథా సంపుటాలు ప్రచురించారు. ఢాఖఅస =వటశీతీఎంc పుస్తకం ఆంగ్లంలో వెలువరించారు.

భారతరాష్ట్రపతిగా సేవలందించిన వి.వి.గిరిగారి చిన్న సోదరి సరోజిని దేవిని వివాహం చేసుకున్నారు. గాంధీజీ సిద్ధాంతాల పట్ల ఆసక్తిని పెంచుకున్నారు. జాతీయోద్యమంలో భాగస్వాములై, బరంపురం నగర కాంగ్రెస్ కమిటీలో సభ్యులుగా ఉండేవారు. ఖద్దరు వస్త్రాలే ధరించేవారు. చారిత్రాత్మక నౌపడా ఉప్పు సత్యాగ్రహ ఉద్యమంలో 1930లో నాడు ఉన్నవ రామలింగం పంతులు, గౌతు లచ్చన్న, ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు, ఎల్లాయి సూరమ్మ, నాభి రామకృష్ణా రావు తదితరులతో కలిసి వీరు పాల్గొన్నారు. ఏప్రిల్ 19వ తేదీ రాత్రి అరెస్టు అయిన బృందంలో వారు ఉన్నారు. గంజాం జిల్లా హరిజన్ సేవక్ సంఘ్‌కి అధ్యక్షులు (1943-50) వరకు సేవ లందించారు.

సహకారోద్యమం:

సహకారోద్యమంలో శ్రీ నాభి రామకృష్ణారావు తదితరులతో కలిసి పని చేశారు. బరంపురం సెంట్రల్ కోపరేటివ్ బ్యాంక్ (దీజజదీ) కు డైరెక్టరుగా 1946-1970) వరకు బ్యాంక్ అభివృద్ధికి నిర్మాణాత్మక కృషి చేశారు.

రచనారంగం:

రచనలపై వీరికి మక్కువ ఎక్కువ. సామాజిక, ఆర్థిక, కళా విషయాలపై వంచి అవగాహనతో ఆంగ్లంలో 300పైగా

సరదాలు:

జానపద సంగీతం, నృత్యం ఇష్టపడేవారు. దూరపు నడక ఆయన సరదాలలో ఒకటి. ఒకసారి బరంపురం నుంచి భువనేశ్వర్‌కి అయిదు రోజులు నడిచి చేరుకున్నారు. టెన్నిస్, బాల్ బాడ్మింటన్ ఇష్టమైన క్రీడలు, స్వయంగా నృత్యం చేసేవారు.

బరంపురంలో ప్రధాన గ్రంథాలయం వీరి తండ్రి గారు దిగుమర్తి విశ్వనాధరావు స్థాపించారు. అది ఇప్పుడు మున్సిపాలిటీ వారి అధీనంలో నడవబడుతున్నది.

బరంపురంలో స్వగృహంలో 1980లో కన్ను మూశారు.

నిస్వార్థ దేశభక్తుడు జాతిరత్నం శ్రీ ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు

(1892-1943)

శ్రీ ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు 1892 నవంబరు 6వ తేదీన బరంపురంలో జన్మించారు. తండ్రి లక్ష్మయ్యగారు.

మున్సిపల్ పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయునిగా ఉద్యోగ జీవితం ప్రారంభించారు. గాంధీజీ సిద్ధాంతాలచే ప్రభావితమై హరిజనోద్ధరణ, సమాజసేవ స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి తమ జీవితం అంకితం చేశారు. వారి కార్యక్రమాలన్నింటిలో ఆయన సతీమణి సూరమ్మ పాలుపంచుకోవటం విశేషం.

హరిజన సేవ:

సన్నయ్య పంతులు అనేక ధర్మ శాస్త్రాలు చదువుకున్నారు. బ్రహ్మ సమాజ ఉద్యమాన్ని బలపరిచారు. కాంగ్రెస్ ముఖ్య కార్యక్రమాలలో హరిజన సేవ ప్రధాన కార్యక్రమంగా ఉండేది. ఈ కార్యక్రమాన్ని వారు త్రికరణ శుద్ధిగా అమలు చేశారు. ఒక హరిజన బాలుడిని ఇంట్లో ఉంచుకుని విద్యాబుద్ధులు చెప్పించారు. ఇరుగు పొరుగువారు, సాటి బ్రాహ్మణులు అందరూ వెలివేశారు. అయినా జంకకుండా తన హరిజన సేవను కొనసాగించారు. దరిమిలా వీరు తమ నివాసాన్ని బరంపురం ఊరిచివర్లో ఉన్న నిమాఖండిలో ఉన్న టక్కర్ బాబా ఆశ్రమానికి మార్చారు. వారు పెంచి, పెద్ద చేసిన ఆ బాలుడి పేరు మోహన్ నాయక్. తరువాత ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో మంత్రి అయ్యారు.

యువసేన నిర్మాణం:

బరంపురం సమీపాన ఉన్న గోపాలపురం సముద్ర తీర గ్రామం. ఆ పక్కనే గోళాబంధా అనే ఊరు ఉంది. అలాగే బక్షిపల్లి అనే మరో గ్రామం కూడా ఉంది. ఒక మారు బక్షిపల్లిలో జనం కలరా వ్యాధి బారిన పడ్డారు. జనం పిట్టల్లా రాలిపోతున్నారు. ప్రజలు గ్రామం విడిచి పెట్టి వెళ్ళిపోతున్నారు. ప్రతి ఇంట్లో శవాలే. వాటిని తొలగించే వారే లేరు. అప్పుడు సన్నయ్య ఆలస్యం చేయకుండా ఒకొక్క శవాన్ని ఇంట్లో నుంచి బయటకు తెచ్చి 'ఊరు బయట గోతుల్లో పూడ్చటం మొదలెట్టారు. ఇది చూసి యువకులు ప్రేరణ పొంది వారు కూడా ఈ సేవలో భాగస్వాములయ్యారు. సన్నయ్య గ్రామవాసులందరినీ సమావేశపరచి ఆరోగ్య సూత్రాలను వారికి బోధించారు. కొన్ని రోజులు అక్కడనే ఉండి యువజన సేవా సంఘాన్ని తయారు చేశారు.

దేశభక్తి కాంగ్రెస్ ప్రచార కార్యక్రమాలు:

సన్నయ్యగారు, భార్య సూరమ్మ గారితో ఇతర దేశభక్తులతో కలిసి బరంపురం వీధి, వీధులూ తిరుగు తూ కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రచారం నిర్వహిం చేవారు. వీరి ప్రచారం ఎలా సాగేదో నాడు వీరితో పాటు పాల్గొన్న శ్రీమతి పూడిపెద్ది వెంకట రమణమ్మ గారు నాతో స్వయంగా చెప్పారు. చేతిలో మువ్వన్నెల జెండా పట్టుకుని, బరంపు రంలో మంగళవారంపేట, చంద్రమావీధి, పెద్ద బజారు జంగాలపల్లి వీధి మున్నగు వీధులలో దేశభక్తి గీతాలు పాడుతూ, నినాదాలు ఇస్తూ ప్రచారం సాగేది. నాడు వారు పాడిన ఉద్యమ గీతంలోని కొన్ని పంక్తులు.

"ఎత్తండిరా జెండా
ముచ్చటైన మూడురంగుల జెండా మనది.
స్వాతంత్ర్యం మన జన్మ హక్కు
గాంధీ చెప్పినమాట వినండి
ఖద్దరు తప్పక కట్టండి"

సూరమ్మ గారు కూడా హిందూస్థాన్ సేవాదళ్ శిబిరంలో శిక్షణ తీసుకున్నారు. బరంపురం పట్టణ కాంగ్రెస్ కమిటీ అధ్యక్షురాలిగా పని చేశారు.

విశాఖపట్నం చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలోనూ వీరి ప్రచారం సాగేది. ఇంట్లో కుటుంబ సభ్యులందరూ రాట్నం వడికేవారు. 1923 డిసెంబరు నెలాఖరు-1924 జనవరి కాకినాడ కాంగ్రెస్ మహాసభలకి ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులుగారు, భార్య సూరమ్మగారు గాలీ- వానా లెక్క చేయకుండా కాలినడకన కాకినాడ సభలకు హాజరయ్యారు. విదేశీ వస్త్ర బహిష్కరణ ఉద్యమంలో దంపతులిరువురూ పాల్గొన్నారు. పోలీసులు అరెస్టు చేయగా ఆరు నెలలు కఠిన కారాగార శిక్ష అనుభవించారు. 1930లో మహాత్మా గాంధీ పిలుపు మేరకు జరిగిన ఉప్పు సత్యాగ్రహోద్యమానికి బరంపురం టౌన్‌హాల్ వేదిక అయింది.

పండిత ఉన్నవ రామలింగం పంతులు ఆధ్వర్యంలో సత్యాగ్రహులు కొందరు నౌపడా చేరుకున్నారు. ఈ బృందంలో ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు, ఎల్లాయి సూరమ్మ ఉన్నారు. నౌపడా వెళుతున్న వారిని నాటి జిల్లా కలెక్టర్ లస్టిస్ అరెస్టు చేసి కారాగారాలకు తరలించారు. 16-1-1932న సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమంలో ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు గారూ సూరమ్మ గారు పాల్గొన్నారు. అప్పుడు సూరమ్మగారు రెండు సంవత్సరాల పసిబిడ్డతో ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. వారిని పోలీసులు లాఠీలతో కొట్టి ఒక సంవత్సరం కఠిన కారాగార శిక్ష విధించారు. రాయ నెల్లూరు,

రాజమండ్రి, కన్ననూర్ జైళ్ళలో అనేక బాధలు అనుభవించారు.

వందేమాతరంలో ప్రతిధ్వనించిన పుర వీధులు:

క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంలో పాల్గొన్న సన్నయ్యను బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం కుట్రకేసు బనాయించి ఆయనను లారీకి కట్టి వీధులలో ఈడ్చు కుంటూ తీసుకెళ్ళారు. ఆ సమయంలో సన్నయ్య సాహసంతో వందేమా తరం, జై మహాత్మాగాంధీ జైజై అంటూ దారి పొడుగునా నినాదాలు ఇస్తూనే ఉన్నారు. తొమ్మిది నెలల జైలు జీవితం అనంతరం విషజ్వరం పాలై 1943, నవంబరు 23న సన్నయ్య పంతులు కన్నుమూశారు.

మల్లయుద్ధ ప్రావీణ్యం:

బరంపురం మంగళవారంపేట సమీపంలో ఒక వ్యాయామశాల స్థాపించి యువకులకు వ్యాయామం నేర్పించేవారు. కాంగ్రెస్ వాలంటీర్ల శిక్షణాశిభిరం దిగుమర్తి వెంకట రామయ్య గారి తోటలో జరిగేది. అక్కడ సన్నయ్యగారు ఆంజనేయుడిలాగా శరీరాన్ని పెంచటమూ, తగ్గించటమూ చేసేవారిని ఆయన మల్ల యుద్ధ ప్రావీణ్యాన్ని గూర్చి ప్రత్యక్షంగా చూసిన మల్లెమడుగుల వారు (డా॥ డి.జె.జె. స్వామి మామగారు) వివరించారు. సుమారు 1930లో కాశీ విశ్వనాధ ఆలయంలో కోడి రామ్మూర్తి గారితో వీరు మల్లయుద్ధం చేసినట్లు స్థానికులు చెబుతారు.

స్మృతంజలి:

పట్టారిక్షా కార్మిక సంఘం, శ్రీ ఎన్. ఆనందరావు నాయకత్వంలో సన్నయ్య పంతులు పేరుతో బరంపురం పెద్దబజారు గౌడవీధిలో ఒక గ్రంథాలయ భవనం నిర్మించారు. గ్రంథాలయంలో సన్నయ్య పంతులు వర్ధంతిని కొన్ని సంవత్సరాలు నిర్వహించారు. శ్రీ మోహన్ నాయక్ లుచ్చాపడా టక్కర్ బాబా ఆశ్రమంలో సన్నయ్య పంతులు సంస్మరణ సభ కొన్నాళ్ళు జరిపారు.

ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు ఛారిటబుల్ ట్రస్ట్:

1-11-2008వ తేదీన శ్రీ వై. ఆనంద స్వరూప్ కన్వీనర్‌గా ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు ఛారిటబుల్ ట్రస్ట్ ఏర్పాటైంది. బీద బ్రాహ్మణ విద్యార్థులకు ఉపకార వేతనాలందించటం, వితంతు స్త్రీలకు ఆర్థిక సహాయం అందించటం లక్ష్యంగా ఈ ట్రస్ట్ పని చేస్తున్నది.

సంస్కార బాదీ స్వచ్ఛంద సంస్థ:

బరంపురంలోని సంస్కార బాదీ స్వచ్ఛంద సంస్థ 2021 నవంబరు 6వ తేదీన సన్నయ్య పంతులు 130వ జయంతి ఉత్సవాన్ని నిర్వహించంది. ఒడియా వారు నిర్వహించిన ఈ కార్యక్రమంలో ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులుగారి జీవిత విశేషాలను ఒడియాలో ముద్రించి ఆవిష్కరించారు.

జనశ్రుతలో..

మంగళవారంపేట, కాశీ విశ్వనాథ ఆలయం సమీపంలో సన్నయ్య గారి ఇల్లు ఉండేది.ఆ పేటలో దిమిలి ద్రావిడ కుటుంబాలు: ఎల్లాయి, సోమయాజుల పూడిపెద్ది, తదితరులు ఎక్కువమంఇ ఉండేవారు. ఆ ఇంటి దగ్గరకు 2000వ సంవత్సరం వరకు జాతీయ పర్వదినాలు ఆగష్టు 15, జనవరి 26 తేదీలలో హరిజనులు సన్నయ్యగారి ఫోటో పట్టుకుని వచ్చి, ఆ ఇంటి వద్ద దీపం పెట్టి వెళ్ళే వారని జనశ్రుతిలో ఉంది. మంగళవారం పేట పేరు మార్చి అది ఎల్లాయి సన్నయ్య పంతులు పేటగా పిలవాలని, అలా మార్చాలని కొందరు సమాజ సేవకులు 1953లో ప్రయత్నం చేశారు, కానీ అది ఫలవంతం కాలేదు.

సతీమణి సూరమ్మ గారి మరణం:

భర్త కన్నుమూశాక ఆర్థిక స్థితి దిగజారటంతో సూరమ్మగారు అనేక ఇబ్బందులు పడ్డారు. నిలువ నీడ లేకుండా పోయింది. ఈ దేశభక్తురాలు 1948 అక్టోబరు 30వ తేదీన గాంధీ గారి హత్య వార్త విని గుండెపోటుతో తుదిశ్వాస విడిచారు.

సర్వ భారత దేశమూ- ప్రత్యేకించి తెలుగు జాతి గర్వించదగిన దేశభక్తుడిని, జాతి రత్నాన్ని అందరూ శాశ్వతంగా తలచుకునే స్థితిలో ఏదైనా మంచిపని తలపెట్టాలి. ఇదే జాతి ఆ త్యాగధనుడికి అర్పించే నివాళి.

శ్రీ వరహాగారి వెంకట జోగయ్య పంతులు

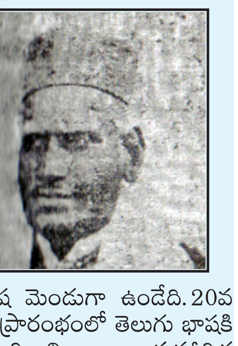

మామగారు: : శ్రీ దిగుమర్తి వెంకటరామయ్య
భార్య: శ్రీమతి సుబ్బమ్మ

బరంపురంలో 1890వ సం॥లో న్యాయవాదిగా ప్రవేశించారు. మామగారి వద్ద కొద్ది దినాలు పని నేర్చుకుని తరువాత స్వతంత్రంగా పని చేశారు. మున్సబు కోర్టునకు గవర్నమెంటు ప్లీడర్‌గా అనతికాలంలో నియమింపబడ్డారు. లాయర్‌గా వీరి నైపుణ్యం అదరి దృష్టిని ఆకర్షించింది. పిమ్మట వీరు Pulic Prosecutor పదవి కూడా అలంకరించారు. భారతరత్న వి.వి.గిరిగారు వీరి కుమారులు.

జోగయ్య పంతులు కాంగ్రెస్ వాది. ఆయన ప్రతి ఏడూ కాంగ్రెస్ సభలకు వెళ్ళేవారు. జాతీయోద్యమం వైపు ఆకర్షితులైనారు. 1922 నాటికి వీరు న్యాయవాద వృత్తి విడిచి పెట్టి ఉద్యమంలో ప్రవేశించారు. 1926లో కాంగ్రెస్ పక్షాన ఢిల్లీ శాసనసభకు ఎన్నిక అయ్యారు. తరువాత చెన్నపురి శాసన సభకు కూడా ఎన్నిక అయినారు. జోగయ్య పంతులు గారికి సంఘ సంస్కరణ అభిలాష మెండుగా ఉండేది. 20వ శతాబ్ది ప్రారంభంలో తెలుగు భాషకి సంబంధించి- వ్యావహారిక భాషావాదులు, గ్రాంధిక భాషావాదుల మధ్య వాదోపవాదాలు జరిగేవి. వీటిలో వీరు పాల్గొన్నారు. 1911 మే 12న మద్రాస్ ట్రిప్లికేన్ హిందూ హైస్కూల్ భవనంలో జరిగిన 'భాషా సంఘ నిర్మాణం' సభలో వీరు సభ్యులు. ఆంధ్ర దేశంలోని ముఖ్య పట్టణాలలో, రాష్ట్రేతర ప్రాంతాలలోనూ వ్యావహారిక భాషా బహిష్కారోద్యమ సందర్భంగా సభలు జరిగాయి. బరంపురంలో 31-7-1914వ తేదీన ఈ సభ జరిగింది. ఈ సభలో అనుమోదకులుగా వీరు పాల్గొన్నారు.

బరంపురంలో మున్సిపల్ కౌన్సిలర్‌గా చాలాకాలం పనిచేశారు. గంజాం కోపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ అధ్యక్షులుగా కొంత కాలం సేవలందించారు. పట్టణంలో ప్రముఖ సంసలలో విద్యాల యాల్లో- అన్నింటిలో పని చేసిన కార్యదీక్షాపరులు.

విజయనగరం వాసి, ఎడ్వకేట్ శ్రీవసం తరావు బ్రహ్మజీరావు తాను వ్రాసిన 'గురజాడ అప్పారావు గారి జీవిత చరిత్ర' పుస్తకాన్ని వీరికి మరణానంతరం అంకితం ఇచ్చారు.

జాతీయవాదిగా, దేశంలో ప్రముఖునిగా ఖ్యాతి నందిని జోగయ్య గారు 19 40లో కన్ను మూశారు.

చెమటను నమ్మితే..

తడి బట్టను పిండితే నీరొస్తుంది
కాయకష్టం చేస్తే చెమటతో..
దేహం తడిసి ముద్దవుతుంది
నీ చెమట పక్కోడికి కంపు కావచ్చు
నీకు అదో సువాసనల అక్షయపాత్ర !

నేలకు నీరందిస్తే పంటొస్తుంది
ఒంటిని చెమటతో తడిపితే..
అపూర్వ విజయం వరిస్తుంది
చెమట నీ విజయ ఇంధనం !

చెమట కక్కినోడి శరీరం..
ఆయురారోగ్య సౌభాగ్యం
చెమటను దాచినోడి దేహం
సకల రోగాల కేరాఫ్ అడ్రస్ !

చెమటను నమ్మినోడు..
చెట్టంత ఎదుగుతాడు
ఇతరుల చెమటపై ఆధాపడ్డోడు..
పరాన్న జీవిగా మిగిలిపోతాడు !

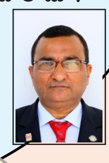

– మధుపాలీ
9949700037

నా చిరునామా.....

నన్ను కనుక్కోవటము
చాలా సులభము
నన్ను వెతకడము
అతి సరళము.

ఎక్కడ అందముందో
అక్కడ నేనుంటా
ఎచోట ఆనందముందో
ఆచోట నేనగుపడుతుంటా.
ఎచ్చోట సుభిక్షముందో
అచ్చోట నేకాపురముంటా
ఎందు సౌరభాలువీస్తున్నాయో
అందు నేతిరుగుతుంటా
ఏకాడ మాధుర్యమున్నదో
ఆకాడ నేతిష్టవేసియుంటా

ఏప్రాంతాన నవ్వులున్నాయో
ఆప్రాంతాన నేనివాసముంటా.

ఎందెందు మంచితనమున్నదో
అందందు నేనడయాడుతుంటా
యత్ర మహిళలుబాగున్నారో
తత్ర నేబోధనలుచేస్తుంటా.

ఎక్కడ శాంతిసౌఖ్యాలుంటాయో
అగ్గడ నేపర్యవేక్షిస్తుంటా
ఏస్థానాన తెలుగుందో
ఆస్థానాన నేవెలుగుతుంటా.

ఏడ కవులుసత్కరింపబడుతున్నారో
ఆడ నేనుండిప్రోత్సహిస్తుంటా
ఎయ్యెడ సాహిత్యమువర్ధిల్లుతుందో
అయ్యెడ నేజీవనంసాగిస్తుంటా

–గుండ్లపల్లి రాజేంద్రప్రసాద్
సెల్: 7981616630

వదులుకో

వెలుతురు కావాలంటే
చీకటిని వదులుకో
పుణ్యం సంపాదించడానికి
పాపాత్ముల తోడు వదులుకో
ఊబకాయం తగ్గడానికి
కొవ్వును వదులుకో
పని వొత్తిడి తగ్గించుకోవడానికి
కొంత పని ని వదులుకో
ఆరోగ్యంగా బ్రతకడానికి
అనారోగ్యం కలిగించేవి వదులుకో
శాంతిగా బ్రతకడానికి
అశాంతి కలిగించే కార్యాలు వదులుకో
సమాజంలో గౌరవం పొందాలంటే
అగౌరవం కలిగించే
పనులు వదులుకో
చదువు రావాలంటే
సోమరితనం వదులుకో
భార్య నీతో వుండాలంటే
ప్రియురాలిని వదులుకో
మిత్రులు కావాలంటే
శత్రుత్వం వదులుకో
ప్రేమ పొందాలంటే
పగను వదులుకో
గురుకృప కావాలంటే
అహంకారం వదులుకో
జ్ఞానం కావాలంటే
అజ్ఞానం వదులుకో

-ఎస్ . ఎమ్ . షరీఫ్
9618045319

మనసు పలికిన శృంగార గీత తరంగిణులు

శ్రీనాథ్‌గౌడ్‌గారు ఒక చక్కని కవి, రచయిత, ధన్యనుకరణ కళాకారుడు, జానపద గాయ కుడు, చక్కని వాయిద్యం కళా కారుడు. ఒక్క మాటలో చెప్పా లంటే వీరు ఒక విలక్షణమైన వ్యక్తి, ప్రేమ స్వరూపులు. ఈ మాటలు వ్రాసింది ఎవ్వరో కాదు. రచయిత అర్ధాంగి, దాసరి పద్మా శ్రీనాథ్‌గౌడ్. ఇంతకన్నా ఏ భర్తకైనా, ఏ కవికైనా ఏం కావాలి చెప్పండి. మొత్తం 116 పద్యాలు న్నాయి. అందులో ఎక్కువగా కవి అనురాగ దేవతను అర్థిస్తూ వ్రాసినవే ఎక్కువగా వున్నాయి. కొన్ని పద్యాలు రసరమ్యంగా వున్నాయి. హాయిగా కవి పరవశించి ప్రణయరాగాలను పలికిస్తూ వుంటే పాఠకుడు మైమరిచి చదువుకుంటాడు. కొన్ని పద్యాలు మామూలు మాటల్లో వ్రాసి, వారి రచనా చాతుర్యాన్ని నిరూపించు కున్నారు. కవి ఊహా లోకంలో అద్భుతంగా విహరించి, ప్రేయసి ప్రాపునకై కలవరించాడు. ప్రేయసి కాలు మాయనీ యనంటాడు. తన చతుల మీద నడుపుతాడట. తొలి చూపులోనే తొలివలపు రగిలి, తనువు మరచి తవనం చేసినాడట. ఎంత మందలించినా తన మనసు మాట వినడం లేదట. నిన్ను నేను మరచి నేను నిలువలేను అంటూ పంతం వదలవేమి ఇందువదన అంటూ వేడుకున్నాడు. ఎన్ని జన్మలైనా సరే ఎదురు చూస్తూ ఉండగలను వేయి కనులతోని, నిన్ను పొందువరకు నిదుర పోను అంటూ బాస చేశాడు.

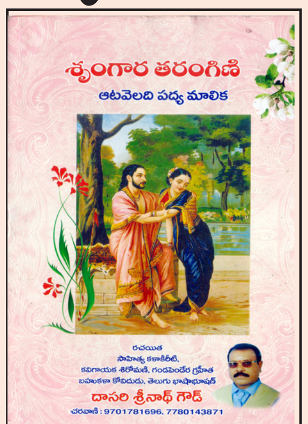

ప్రతులకు: దాసరి శ్రీనాథ్‌గౌడ్, 1ఎ-120/20, శ్రీనివాస్‌గార్డెన్ ఎదురురోడ్. తిమ్మాపూర్-504 209, మంచిర్యాల్ జిల్లా. సెల్: 9701781696

తెలంగాణా ఉద్యమంలో ఉద్యమ రచయితగా శ్రీనాథ్‌గౌడ్ తమ వంతు పాత్రను నిర్వహిం చారు. సంగీత సాహిత్య సుధావాహిని సంస్థను స్థాపించి సంగీత సాహిత్య సేవలం దిస్తూ వున్నారీ కవి. ఒక మంచి కళాకారుడు మన దాసరివారు.

– డా॥ పులివర్తి కృష్ణమూర్తి,
సెల్: 99490 92761

పుస్తక సమీక్షలు

వినూత్న శతకం-కొబ్బరి నీరా

తెలుగు భాషను ఎప్పటి కప్పుడు వినూత్నంగా సాగేలా మనల్ని కవితా సాగరంలో ఊగులా డిస్తున్న కవితారూపం 'శతకం'. రకరకాల శతకాలు మనకు అందాయి. నీతి శతకాలు, భక్తి శతకాలు, సాంగిక శతకాలు.. ఇలా ఎన్నో విధాలుగా కవులు తమ కలాలను పదును పెట్టి మరీ శతకాలు వ్రాసారు. కాని మన విట్టుబాబు ఇంకొంచెం ముందుకు నడిచి కొబ్బరి నీరా శత కాన్ని అందించారు. ఇందులో మిరియాల ప్రసాదరావు, కె.వి. శేషకుమార్, తోకల రాజేశం, పూడి లక్ష్మీపతి, జల్లూరి ఉమాదేవి, మాడుగుల నారాయణ మూర్తి, మిరియాల ప్రసాదరావు, వి. రాఘవేంద్రరావు, సింహాద్రి, విట్టుబాబు, స్వయం వరపు అప్పారావు వంటి ప్రముఖ కవులు

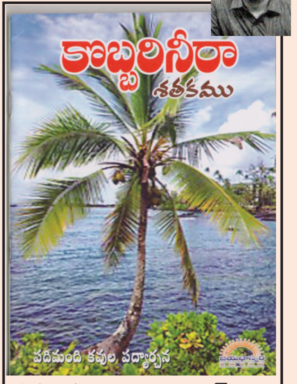

ప్రతులకు: విట్టుబాబు, ఎస్ -3, 2వ అంతస్తు, సాయి కళ్యాణ్ అపార్టుమెంటు, 31 & 32, రోడ్డు నం.4, ఆర్.సి.హెచ్. కాలనీ డా॥వి.యన్.రావునగర్, హైదరాబాద్-500 062. సెల్: 8555082034

మనకు ఆరోగ్య ప్రదమైన కొబ్బరి లాంటి కవితలను, అపురూపంగా కొబ్బరి నీరులా అందించారు. సాలంకృతం సమలంకృతం ముందు మాట కూడా ఈ శతకానికి వన్నె చేకూర్చింది. నరులకు అమృ తము లేదని నైరాశ్య జలదిన మునిగిన వారికి ఆశ్చర్యంగా కొబ్బరినీరు అందింది అనడం బాగుంది. తక్కువ ధరకు పేదలూ, ధనికులూ అన్న బేధం లేకుండా అందే నీరే కొబ్బరి నీరు, మన దేశంలో కొబ్బరి నీటికి ప్రత్యేక గౌరవం వుంది. ఎందుకంటే దాన్ని తీర్థంగా స్వీకరించి తరస్తూ వున్నాము. కొబ్బరి చెట్లు కోనసీమ అందాన్ని పెంచాయనడం నిజం. పండ్ల రసాలెందుకు ఎందుకు ఆ గ్లూకోజులు అంటారొక కవి. నారదుడికి భూమ్మీద తిరుగు చుండగా దాహంవేసి కొబ్బరి నీటిని భువికి తెచ్చాడట. నీరస మును తొలగించునని ఒకరంటే మరొకరు నీటికి వెచ్చించే ధరకు ధీటుగా లభ్యమవుతుందటారు. కొబ్బరికాయది అబ్బురమైన రూప మట. కటకట బెట్టెడి ఎండల జిటపట లాడంగ మేను చేకొని నిన్నే గటగట త్రాగుచు ద్రేన్చుచు గుటకలు వేయంగ బోమె కొబ్బరినీరా అంటూ కదు పసందుగా అందించిన కవులకు శతకోటి వందనాలు. నాకైతే లేత కొబ్బరి తిన్నంత పసందుగా వున్నాయి ఈ శతక కవితలు.

– డా॥ పులివర్తి కృష్ణమూర్తి,
సెల్: 99490 92761

పుస్తకం

మానవ జీవిత పయనంలో
పుస్తకం ఒక భాగం,
జీవితపు భవిష్యత్ మార్గపు
దిశా నిర్దేశం.
పుస్తకం ఒక మంచి ప్రియనేస్తం
ఒంటరితనానికి తోడు అందించే
హస్త భూషణం,
భక్తి భావ శ్లోకాలకు,
ఆధ్యాత్మిక భావ రచనలకు పవిత్ర గ్రంథం.
మనలోని ఆలోచనల సృష్టికి
కథల,వ్యాసాల,రచనలకు పట్టాభిషేకం,
కవి గుండెలోతుల్లోంచి
స్ఫురించిన భావ కవితలకు అక్షర శిల్పం.
మదిలోని పాత్రలకు రూపకల్పంగా
పుట్టే సినీ,సీరియల్ కథలకు
రూపం - రూపకం.
భవిష్యత్ బంగారుబాటగా
మానవ జీవిత నిర్దేశ్యం
సమస్య పరిష్కాల జ్ఞానతృష్ణ
పెంచే నైపుణ్య సాధనం
చరిత్రలు
కనుమరుగు కాపాడుతూనే
అమూల్య విషయాలను అందించే
అక్షర జల సౌదం.
అజ్ఞాన చీకటిని తొలగించి
విజ్ఞానమనే కాంతిని ప్రసరింపజేసే
అద్భుత విజ్ఞాన భాండాగారం,
ఆలసిన మనసుల
తీరుస్తుంది సేదం.
మదనపడే మదికి ఔషదం నేర్పిస్తుంది
మనల సభ్యత సంస్కారం,
దిగజారిన విలువలకు
దొరికిన దివ్య వరం.
పంచును జ్ఞానం
తొలగించు అజ్ఞానం
పెంపొందించు విజ్ఞానం..!
మన జీవిత పయనంలో
మార్గపు దారిలో
దిశానిర్దేశం...!!

-ఎస్.రాజేష్
9849335757

అమ్మలేని తనం!

తల్లి లేని బిడ్డడని కనికరం జూపుతరు,
నాయనమ్మ ప్రేమతోని నా మూతి కడుగుతది.
కళ్ళు బైర్లు కమ్మి మూసుకుంటే,
కళ్ళ ముందు క్షితిజ సమాంతరంగా
నల్ల తెల్ల చారల గుర్రమోటి కనిపించిపోతది.
బొందల గడ్డ దాపున నిల్చొని,
నీకై చూపుని సంధిస్తున్నాను
దప్పిగొన్న నా గొంతు దాహార్తి తీర్చ,
ఏ లోకానున్న నా కడుపు నింపి పోవే!
కానరాని స్వర్గాన నివసించుతుంటివా?
కన్న కొడుకు పిలిపిస్తే
కళ్ళముందు కనరావా?
తల్లీ! నిను చూడాలని,
నీ ఒడిలో నిద్దరోవాలని,
మహదానందపు ఆశలతో
నీ కాడకు రానా?

-బాలాజీ పోతుల, 8179283830

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 1439వ రోజు 'చెత్త' అనే అంశంపై పలువురు కవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. కవితల సాధన చేస్తున్న కవులందరికీ అభినందనలు. 'చెత్త' అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం.

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం
అడ్మిన్ & ఏకాంశ కవిత్వ నిర్వహణ:
-డా॥రాయారావు సూర్యప్రకాశ్‌రావు, 9441046839

ఏది చెత్త?

ఏది చెత్త
ఎక్కడిదీ చెత్త
ఎందుకొస్తుంది చెత్త!!.
చెత్త చెత్త చెత్త
నువ్వనుకున్న చెత్త
చెత్త కాదులే
పారేసే చెత్త
వ్యర్థం కాదు
దానిలో ఉంది పరమార్థం!!.
విద్యుత్ ఎరువులు
ఇంకా ఎన్నో రకాల పనికి వచ్చే
చెత్త
అందుకే ఉపయోగ పదార్థం!!.
దేనికి ఉపయోగపడని
చెత్త బుద్ధి గల జీవి
ఉన్నతుడో ఉత్తముడో!!.
-డా.చీదెళ్ళ సీతాలక్ష్మి

చెత్తంటే..

చెత్తంటే వ్యర్థం
చెత్త నుంచి కరెంటు పుట్టించవచ్చని
చెత్త నుంచి ఎరువులు
వెలికి తీయ వచ్చని
పరిశోధన ఫలితాల సారాంశం.
మరి
మనం చెత్త అనుకుంటున్నది
చెత్త కానే కాదు !.
చెత్త అంటే ..
అడ్డ మైన గడ్డిని
నోటి ముఖద్వారం నుండి
గొంతు గొట్టంలో కుక్కి
గుటకల దంపుడుతో
బాన పొట్టలో నెట్టేదే
అసలైన చెత్త !
పుర్రెలో మెదడుని
మోకాట్లోకి నెట్టి
పబ్లిక్ ని పరేషాన్ చేసే
అడ్డమైన ఆలోచనలే
సిసలైన చెత్త !.
విశ్వంలో వేస్టు అంటూ
ఏవైనా ఉన్నాయంటే అవి ..
బొర్రా బుర్రా!.
-రామకృష్ణ చంద్రమౌళి

చెల్లని బతుకు

చెల్లని బతుకు
చెప్తుంది చెత్త కబుర్లు
విలువ తెలియని వాగుడే
వింత కబుర్లు పోగు.
విద్య ఉన్న మూర్ఖులు
మంటలు రేపే కోణంగులు
మానసికోల్లాసం లేని జీవులు
గాలి కబుర్లు
అల్లికలతో పోగుచేసే
చెత్త కబుర్లు
అందరి కోసం గుత్తంగా
మనలోగిలి శుభ్రం చేస్తే
ప్రతి ఒక్కరూ పాటిస్తే
దేశ ప్రగతి సాధ్యం
కించిత్ బుద్ధి
దేశోద్ధారణ
తెలిసి చేస్తే
బ్రహ్మాండం
తప్పులు వద్దు
తుప్పు పట్టిన భావాలను కడిగి
వజ్రపు ఊహలలో
పైకి పై పైకి ఎగురుదాం
ఎదుగుదాం
శుచీ శుభ్రతా భావాల
నిత్య సత్య గుణగణాలుంటే
అందరికీ ఆనందమే !!.
-కె.కె.తాయారు

ప్రక్షాళన

చెత్త.. చెత్త... చెత్త
ఇంట్లో చెత్త
వొంట్లో చెత్త
హృదిలో చెత్త
మది లో చెత్త
చెత్త మాటలు
చెత్త ఆలోచనలు
ఇంట్లో చెత్తని
ఇంటి మనిషో
పని మనిషో
చేస్తారు శుభ్రం
ఎవరూ చూడకుండా
రోడ్డు మీదో
పక్కవారింట్లోకో విసురుతారు
మున్సిపాలిటీ చెత్తబండి వస్తేసరి
లేకపోతే చెత్త కంపుతో
ప్రబలే అనారోగ్యాలు
మన ఇంటిని మనమే
మన ఒంటిని మనమే
చెత్త రాహిత్యం
చేసుకుంటేనే ఆరోగ్యం
మస్తకం చెత్త
పుస్తకాలతో శుభ్రం
మదిలో నిండిన చెత్త
మంచి పనులతో
మంచిఆలోచనలతో
శుభ్రం చెయ్యాలి.
-శాంతకుమారి

చెత్త...చెత్త....చెత్త

ఎక్కడ లేదు చెత్త!
మనిషి నిండా చెత్త
మనసు నిండా చెత్త
ఇంట్లో ఎటు చూసినా చెత్త
వాకిట్లో
రోడ్లపైనా చెత్త!!
నీ మనసులో చెత్త కడిగెయ్
చెత్త ఆలోచనలు కట్టిపెట్టి
గట్టిగా కృషి చేయాలి ముందు
నీ పనులే గొప్పవని
కొత్తవారివి చెత్తని
తలచకెప్పుడు జీవితంలో
బాగుపడితే చూడలేక
వాడికెలా నష్ట పరచాలో
పక్క కొట్టులో లాభాలొస్తే
ధరలు దించి దివాలా ఎలానో
పొరుగు బాలుడికి ఫస్టు వస్తే
వాడెలా చదువుతాడు డబ్బులేక
అనే చెత్త ఆలోచనలు మాని
చేతనైన సాయం చెయ్యి
భార్య చెప్పిన మాట వినలేదని
తాగి వచ్చి కొడదామనే
చెత్త కుట్రలు మానుకో
ఇంట్లో పోగైన చెత్తను
కవరులో ఒక చోట ఉంచి
చెత్త సేకరణ బండి
రాగానే అందించు
చెత్త దరిదాపుల్లో ఉండక
పరిసరాలు శుభ్రమైతే
కాలుష్యమే దూరం
అర్థం కాని చెత్త రచనలు
సమాజానికి చెరుపు
తనకు మాని
పౌరుల కోసం
గట్టి మేలు చేపట్టే వారే
చెత్త లేని
చిత్తశుద్ధి గల
మహా మనిషని తెలుసుకో.
-కోలా సత్యనారాయణ

సార్థకం

పరిసరాల చెత్త తొలగించవచ్చు
మనసులోని చెత్త తొలగించడమెలా?
రకరకాల ప్రచార మాధ్యమాలు
జొప్పిస్తున్నాయి చెత్తను
యువత మనస్సులలో
మంచిచెడుల విచక్షణ కోల్పోయి
వికృత చేష్టలు
మానవ విలువలు మంటలో
కన్న పిల్లల హత్యలు
తడి పొడి చెత్తను వేరుచేసినట్లే
మంచి చెడులను వేరుచేసి చూడాలి
తాత్కాలిక ఆనందం పక్కన పెట్టి
శాశ్వత ఆనందానికి పరుగులుతీయాలి
ఇంటిలోని చెత్తను ఇచ్చివేసినట్లు
మనస్సులోని చెత్తను
మందికివ్వరాదు
చెత్తాచెదారం
పురుగుపుట్రలకు నిలయం
మనస్సులలోని చెత్త
మానవ విలువల పతనానికి రహదారి
చెత్తతో మెదడును నింపొద్దు
మనస్సును మలినం చేయద్దు
వికృత చేష్టలకు తావివ్వొద్దు
అన్నింటా పరిశుభ్రత పాటిస్తూన
జీవితాన్ని సార్థకం చేయాల్సిందే!.
-గుండం మోహన్ రెడ్డి

చెత్తతో చిత్తు చిత్తుగా!

ఎక్కడ చూసినా చెత్తే చెత్త
పేరుకుపోతూ
ఇంటా బయటా
కుళ్ళి కంపు కొడుతూ..
పీల్చే గాలిలో..
వదిలే శ్వాసలో
తాగే నీటిలో
నేలా నింగీ నిప్పులో
ప్రాణం పోసే పంచభూతాలను
కాలుష్యం చెత్తతో నింపేస్తూ
యంత్రాల రొదల
ధ్వని కాలుష్యంతో
ట్రాఫిక్ రద్దీలో
శ్రవణభేరిని పగుల కొడుతూ
పార్టీలను మారుస్తూ
ఒకరిని ఒకరు దూషించుకుంటూ
తిట్ల చెత్త..
మనసు నిండా
చెడు ఆలోచనలు నింపిన చెత్త
స్వార్థం ద్వేషం నింపుకున్న
అవమానాల చెత్త.
అధిక ధరలతో
సామాన్యుడి నడ్డి విరుస్తున్న
పాలకుల పరిపాలనా విధానంలో
విలువలను ఊడ్చేసిన చెత్త.
శరీరాన్ని టెన్షన్ కి గురి చేస్తున్న
రోగాల చెత్త
నకిలీ మందులతో
నకిలీ వైద్యంతో
శవాల గుట్టలు పేరుస్తూ
యంత్రాలుగా మారుస్తున్న
కార్పోరేట్ విద్యా విధానమే
చెత్తగా
ఆత్మహత్యల పాల్జేస్తూ..
ఓ మనిషీ! మేలుకో!
తనకుమాలిన ధర్మమే
పెడుతుంది నీకు చెత్త
ఊరు వాడా చెడు ఆచరణతో
చెత్తను నింపావంటే
నీ మనుగడే నిలిచిపోతుంది
చెత్త చెత్తగా..
-పి.పద్మావతి

చెత్తేగా అనుకోకు!

ఎక్కడ పని జరుగుతుందో
అక్కడ దానిఫలం చెత్త నివాసం
చెత్తేగా అని వదలి వెళ్లావో
పర్యావరణం చిత్తు.
గాలిలో చెత్త వాయుకాలుష్యం
నీటిలో చెత్త జలకాలుష్యం
మనసులో చెత్త
మానసిక కాలుష్యం
కారణం అన్నింటికి.
చెత్తను సేకరించి
తడిచెత్తగా
పొడిచెత్తగా
విడివిడిగ ఇవ్వడం
ఎంతోమంచి
నీకేకాక
రీసైకిల్ కోసం మారుతుంది ఎరువుగా.
చెత్త సేకరణదారులకమ్మితే
ఆదాయం పొందవచ్చు
తడిచెత్తను కంపోస్టుగామార్చి
చేయవచ్చు ఆర్గానిక్ వ్యవసాయం.
పరిసరాల పరిశుభ్రత కోసం
చెత్తనిర్వహణ తప్పనిసరి
ఆరుబయట
కాలకృత్యాలు ఆపుదాం
అలాంటి పనులు చేసేచోట్ల
రంగోలీ తీర్చిదిద్దుదాం
పవిత్ర మొక్కలను నాటుదాం.
చెత్త రహిత స్థల నిర్వహణకు
బహుమతులు ప్రదానం చేద్దాం
క్లీన్అండ్ గ్రీన్ ఉన్న చోట్ల నివసిద్దాం
చెత్త నిర్వహణ అందరిబాధ్యత
తెలిసి మసులుకుందాం!!.
-ప్రశాంతి రేవూరి

వేస్ట్ వారియర్స్

ముసిరే దోమలకు
ఈగలకు
చుట్టుముట్టే అంటువ్యాధులకు
నిలయం చెత్త
చీపురును చేతబట్టు
చెత్తంతా ఊడ్చి ఎత్తు!.
భూమిని
భూగర్భ జలాలను
కాలుష్యపరిచే చెత్త
జలచర జీవుల మనుగడకు
విఘాతం కలిగించే చెత్త
చేయకపోతే శుభ్రం
కొండలా పెరిగిపోతూ
వింత వ్యాధులకు
పుట్టినిల్లవుతున్న చెత్త!.
శాస్త్రజ్ఞుల
పరిశోధకుల విద్యుత్తుతో
పుట్టించవచ్చు
చెత్తనుంచి విద్యుత్తు...
వంటింటి చెత్తను మార్చవచ్చు
చక్కని సేంద్రియ ఎరువుగా!.
ఎవరి చెత్తకు వారిదే బాధ్యత
ప్రతి ఒక్కరూ మారాలి
వేస్ట్ వారియర్ గా!.
కల్మషం లేని
స్వచ్ఛమైన మానసం
కాలుష్యం లేని
పరిశుభ్ర పర్యావరణం
ఆరోగ్యానందాలకు మూలం...
దేశ ప్రగతికి సోపానం!!.
-చంద్రకళ దీకొండ

ఊరూవాడా

అమ్మలక్కలతో
చెత్త కబుర్లు చెబుతూ
నిలిచిన మహిళలు
ఎంతోమంది
ఊరూవాడల్లో .
సొంత ఇల్లుని చూడని
ఆడపడచులు అత్తలు
చెప్పుడు మాటలతో చెడిపోయి
చెత్త మాటలతో
కోడళ్ల ఉసురు పోసుకున్నవారు ఎందరో.
పరువు ప్రతిష్టలు ఏమీ లేక
బజారున పడేవారు
ఉన్నంత కాలం
లోకం తీరు మారక
భార్య భర్తల మధ్య వివాదం పెడుతూ
ఆనందపడే చెత్తవారు
ఇంకా ఎందరో ఉన్నారు
కొంతమంది ముందరే కనబడితే
చెత్త మాటలతో
ఉసురుతీసుకున్నవారెందరో
ఈ లోకంలో.
అందరితో ప్రేమను పంచుతూ
ఆనందంగా గడిపితే
మనసులో చెత్త దూరం
జీవితం ఆనందమయం.
-వి.సంధ్యారాణి

నిర్వహణ
-కందుకూరి శ్రీరాములు
-బెల్లంకొండ సంపత్ కుమార్

తెలంగాణ రచయితల సంఘం జంట నగరాల శాఖ ప్రతి వారం 'జూమ్'లో నిర్వహిస్తున్న "సోమవారం కవిసమ్మేళనం - కవివారం'లో కవులు పాల్గొని చదివిన కొన్నికవితలను నేటినిజం పాఠకుల కోసం..

రేపటి చిగురు

మా ఊరి ముందు
ఒక ముసలి మర్రి చెట్టు
మా గ్రామంలా
ఊర్లో ఒక్కొక్కరు , పుడుతున్నట్టు రాలిపోతున్నట్టు
ఆకులు రాల్చుతూ
కొత్త చిగురు తొడుగుతూనే ఉన్నది
ఊర్లో కూడా పాత నీరు పోయి
కొత్త నీరు ఊరుతూనే ఉన్నట్టు
రాలిన ఒక్కొక్క ప్రాణం శోకసంద్రాన్ని
వెంటబెట్టుకుపోతుంది
వచ్చిన ఒక్కొక్క ప్రాణం సంతోషాన్ని
కూడగట్టుకుంటుంది
చెట్టు మాత్రం కంగు తినకుండా
రేపటి చిగురును
నవ్వుతూ పూస్తుంది
-గుండెల్లి ఇస్తారి
9849983874

తొలి సంతకం . . .

బిడ్డను
కనగానే
చెంప పైకి
ఆనందంగా
పవిత్ర గంగోత్రిగా
కంటి నుండి
జారి వచ్చే "వెచ్చని బాష్పం "
తల్లిగా అనిపించుకున్న "తొలి సంతకం !"
మగాడైనా బ్రహ్మదేవుడైనా
చేయలేని చేయరాని సంతకం !!
ముక్కోటి దేవతలు సైతం
నోచుకోలేని సంతకం !
అమ్మతనం సృష్టిలో
అపర బ్రహ్మతనం!
-కందాళై రాఘవాచార్య
8790593638

నరారణ్యం లో

నరారణ్యం లో
నరుని బ్రతుకు వెతుకులాట
నవ నాగరికతలో
మునక లేస్తున్న బ్రతుకు బాట!.
వేదన వెతల తో
బ్రతుకు వాడనీయకు ఈ పూట
మంచి చెడుల మధ్య లో
సాగే జీవనం ఈ చోట!.
సుఖ దుఃఖాలలో
రాలనీయకు కన్నీళ్ళు
జీవుల జీవితాలలో
చీకటి వెలుగులు కొన్నాళ్ళు!.
జీవనారణ్యం లో
ఆధిపత్య పోరే అన్నింటా
మనసు మమత లతో
బ్రతుకే బ్రతుకు సిరుల తోట!
-పట్లొళ్ళ బక్కారెడ్డి
9705315250

భూమిలేకపోవడమే

అది ఆకైనా
పక్షి ఈకైనా.
పిడుగైనా
అడుగైనా.
ఎండైనా
నీడైనా.
కురిసే చినుకైనా
మెరిసే తారైనా
జాల్వారే జలపాత ధారైనా.
మానైనా
మనిషైనా.
సకల చరాచరాన్ని భరించి
అమితంగా ప్రేమించి
ఒడి చేర్చుకునే లోకమాతబి భూమి.
క్షణక్షణం
నీ గుండా జారుతున్న
ఈ క్షణము భూమిదే
అతి పెద్ద కవితావస్తువన్నా
ఖగోళ వస్తువన్నా భూమే.
భూమే స్వర్గము నరకము
భూమి అంటే సకలము
భూమి మీద కనిపించే ప్రతీది
అమృతభరితమయినది
అసలు అందమంటే భూమి
ఆనందమంటే భూమిదే
భూమంటే ప్రేమ దేశము
అణువణువు ప్రేమసందేశమే
ఈ సృష్టి లో నా దృష్టిలో
ప్రేమలేకపోవడమంటే
అమ్మాలా ప్రేమించే
భూమి లేకపోవడమే బహుశా.
-రమేశ్ నల్లగొండ
8309452179

కనుచూపుమేర

శ్రమించని వాళ్లకు
పైస విలువ తెలవక అడ్డుకట్టలేని
వరద ప్రవాహం లెక్క.
వొచ్చిన సొమ్ముపొచ్చినట్టే
అదుపు పొదుపు లేని ఖర్చు.
కిరాణం దుకాణంలో
ఏది యెంత అవసరమో అంతేకొంటం
రొక్కం చెల్లిస్తేనే చేతిలో పెడతారు
తెలిసినోళ్ళయితే ఉద్దెర ఇస్తరు.
అద్దాలతో ఆరబోసుకున్న మాల్స్ లో ఆకర్షించే
ఆఫర్స్(ఉచితాలు) ఎన్నెన్నో
అవసరమున్న లేకున్నా ఆఫర్స్ కు తలొగ్గి
రాబడిని(ఆదాయం)మించి
అప్పుల కార్డ్ లను గీకేస్తారు
ఆదాయం సరిపడఉన్నాలేకున్న
క్రెడిట్ కార్డులకు కొదవే లేదు.
లక్షల్లో జీతమున్న పొదుపు లేకుంటే అప్పులకు
వడ్డిచెల్లింపు తప్పట్లే
తళతళ మెరిసే విశాల ప్రదేశాల విల్లాలు
ఆకాశమబ్బులను తాకే అంత్రాల భవంతుల్లో
ప్రశాంతంగ బతకాలనుకున్న
అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంక్షోభాల ఉప్పెనలో చివరి
కొమ్మలకు వేలాడే పిచ్చుక్క గూళ్లలాంటి ఉద్యోగాలు
అగ్రరాజ్యాధినేతల శాసనహుకుం పెనుగాలులకు
ఎవరెక్కడెక్కడ విసిరేయ బడతారో
బలముందని బలగాన్ని వదులుకుని
తలలుపైకెగిరెసిన నడిచే నేలను మరిచి అడుగులు
సారిస్తే సాదించాలనుకున లక్ష్యం
చేరుకోవాలనుకున్న గమ్యం
తారుమారై గోడు నెంతెళ్లబోసుకున్న సూన్యమే.
వెలితికుండ తొణికిసలాడినట్టు
ప్రణాళికలు లేని భవిష్యత్ గుర్తించక నేడు
తొలినాళ్లలో సుఖం కై ఆరాటపడితే చివరకు
కష్టాల కడలి ఈదలేక
రోదనచే కన్నీరు నెంతకార్చిన
నిజమైన అశ్రుదారాలను
ఎగసిపడే సంద్రపు జల్లు అలజడిలో లోకంకన్ను
మసకబారి ఓదార్చే వారెవ్వరు
కనుచూపుమేర నగుపించరు.
-యరకల యాదయ్య.
9866468979.

పలవరింత

ప్రతి మలుపులో
దుఃఖాలను ఒంపుకున్న మనసు..
జీవితం సరళ రేఖయని ఎలా చెప్పను!
భ్రమలతో నిండుకున్న బతుకు
ముఖంపై ఆనందపు తెరలను ఎలా కప్పుకోను!
నిర్దయతో నిండుకున్న సమాజం
గాయాల సమూహాలను ఎలా విప్పుకోను!
ఎండిన గులాబీ రేకులతో ఈ తోట
వసంతాలనెలా పరిచయం చేయను!
శిథిలమైన పాత గోడలాంటి దేహం కప్పుకున్న శిశిరపు నీడలకు
చంద్రుడి వెన్నెల తప్ప ఇంకేమి చూపించగలను..
-డా. రూప్ కుమార్ డబ్బీకార్
91778 57389

అతనొక రుషి

మనిషంటే అట్లావుండాలి !
నీతిగా నిజాయితీగా
నిరాడంబరంగా.
కవి అంటే అట్లావుండాలి!
నిష్టగా నియమంగా నిబద్ధతగా.
అక్షరాలు రాసినా
చిత్రాలు గీసినా
వర్షంలో అక్షరాలు మెరుస్తాయి
మేఘాల్లో చిత్రాలు ధ్వనిస్తాయి
ఏదైనా ప్రకృతంత స్వచ్ఛమైనది
కావాలి కవితైనా చిత్రమైనా.
అతని మౌనం
ఒక ఏకాగ్రత. అతని కలం
ఒకతపస్సు అతని చిత్రం
అతనొక రుషి !
అందరి హృదయాలను దోచుకున్న మనీషి !!
(శీలా వీర్రాజుగారి జయంతి సందర్భంగా)
-కందుకూరి శ్రీరాములు
9440119245

అభ్యుదయ పథగామి మహాకవి శ్రీశ్రీ

శ్రీ శ్రీ జయంతి
30-4-2025 సందర్భంగా మరియు
మహాకవి శ్రీ శ్రీ 'మహాప్రస్థానం'
అమృతోత్సవం (1950-2025)
75 సంవత్సరాల సందర్భంగా
శ్రీ శ్రీ 'మహాప్రస్థానం' పై
ప్రత్యేక వ్యాసం

-సబ్బని లక్ష్మీనారాయణ
మొబైల్: 8985251271

శ్రీశ్రీ 'మహా ప్రస్థానం' 1950లో వెలువడింది. శ్రీశ్రీ 'మహా ప్రస్థానం' రాయడం ఒక ఎత్తైతే చలం దానికి ముందు మాట రాయడం మరొక ఎత్తు. 'తన కవిత్వానికి ముందుమాట రాయమని శ్రీశ్రీ అడిగితే, కవిత్వాన్ని తూచే రాళ్ళు తన దగ్గర లెవ్వన్నాడు చలం. **"తూచవద్దు అనుభవించి పలవరించమ"** న్నాడు శ్రీశ్రీ. కొందరి ముందు మాటలు బలంగా ఉంటాయి, వారు వారి గండెల్ని దాచుకోరు మంచి రచనలని వ్యాఖ్యానించేప్పుడు, కొందరి ముందు మాటలు పేలవంగా ఉంటాయి, వారు బాగున్న రచనను కూడా బాగుంది అని ఎలుగెత్తి చెప్పడానికి కూడా వెనుకాడుతారు. శ్రీశ్రీ 'మహా ప్రస్థానం' కు చలం రాసిన ముందు మాట చాలా గొప్పది.

ఇంకా శ్రీశ్రీ కవిత్వాన్ని గురించి చెపుతూ చలం ఇలా అంటాడు, 'తనకి, ప్రపంచానికీ సామరస్యం కుదిరిందాకా కవి చేసే అంతర్, బహిర్ యుద్ధారావమే కవిత్వమంటాడు చలం. అందువల్లనే దిక్కుల్ని, దేవుళ్ని, అధికారుల్ని, వూగించి ప్రశ్నించే శ్రీశ్రీ పద్యాలు అంత అభిమానం చలానికి. నెత్తురూ, కన్నీళ్లు తడిపి కొత్త బినీనితిఇ తయారు చేశాడు శ్రీశ్రీ యీ వృద్ధ ప్రపంచానికి.' శ్రీశ్రీ పద్యాల గురించి ఇంకా చెపుతూ, "పద్యాలు చదువుతూ ఉంటే ఇవి మాటలు కావు, అక్షరాలు కావు - ఉద్రేకాలు, బాధలు, యుద్ధాలు- అతని హృదయంలోంచి మన హృదయంలోకి టతితీవఞబి గా పంపిన ఉత్సాహాలు, నెత్తురు కాలువలనిపిస్తుంది" అన్నారు.

మహాకవి శ్రీశ్రీ కవిత్వాన్ని సాధారణీకరిస్తూ శ్రీశ్రీ కవిత్వాన్ని కృష్ణశాస్త్రి కవిత్వాన్ని పోలుస్తూ ఇలా చెప్పాడు చలం. "కృష్ణశాస్త్రి తన బాధను అందరిలోనూ పలికిస్తే శ్రీశ్రీ అందరి బాధనూ తనలో పలికిస్తాడు. కృష్ణశాస్త్రి బాధ ప్రపంచానికి బాధ, ప్రపంచపు బాధ అంతా శ్రీశ్రీ బాధ".

శ్రీశ్రీ 'మహా ప్రస్థానం' పుస్తకం యొక్క గొప్పతనాన్ని గురించి చెపుతూ, చలం ఇలా అన్నాడు, 'శ్రీశ్రీ పుస్తకం కొని తీరికగా చదవండి. పద్యం పదిసార్లు చదువండి. ఏమీ అర్థం కాలేదా, ఏ యువకుడికో, భిక్షకుడికో ఆవజీబిప్తఎవట జూతీవబవనిబి గా పంపండి, పారెయ్యకండి. అంత కన్నా దాచుకొండి. తెలుగు కవిత్వాన్ని ఖండించి, దీవించి, ఊగించి, శాసించి, రక్షించే అపూర్వశక్తి మీ చేతిలో పుస్తకం ఖజీబబ తిబి నీని " అని చెప్పారు.

తెలుగు సాహితీ జగత్తును తనదైన బలమైన ముద్రతో కదిలించిన మహా రచయిత చలం ఈ ముందుమాటను 17-7-1940 నాడు బెజవాడ నుండి వ్రాశారు. శ్రీశ్రీ పుట్టింది 30-04-1910 నాడు అప్పటికి శ్రీశ్రీ వయస్సు 30 యేండ్లు, శ్రీశ్రీ మహా ప్రస్థానం గీతం రాసింది, 12-04-1934న మహాప్రస్థానంలోని కవితలన్ని శ్రీశ్రీ 1930- 1940 దశాబ్దంలో రాసినవి. అప్పుడే శ్రీశ్రీ కవిత్వం గొప్పతనమును గుర్తించి, ఊహించి ఇలా చెప్పాడు చలం ఇప్పటికి 85 సంవత్సరాల క్రితం, "ఈనాటి కవిత్వమంతా ఏమిటి? ఎందుకు ఉంది? ఏం చేస్తుంది?" అని ధిక్కరించి అడిగే తెలుగు ప్రజకు శ్రీశ్రీ కవిత్వం ప్రత్యుత్తరం. కొద్ది రోజుల్లో నేడు విర్రవీగే కవులు ప్రతి ఒక్కరూ శ్రీశ్రీ నీడ కింద నించుని తమ ఉనికిని సమర్థించుకోవలసిన గతి వస్తుంది." అని చెప్పారు. ఆధునిక తెలుగు కవిత్వం శ్రీశ్రీ ప్రవేశంతో ఒక నూతన గతిని ఆవిష్కరించి 1940 నుండి... ఆ ప్రవాహవేగం 1970 - 1980 వరకు ఉన్నదంటే అతిశయోక్తి కాదు, శ్రీశ్రీ కవిత్వం ప్రవాహవేగంలో పడి కొట్టుకపోని కవి ఉండడంటే కూడా అతిశయోక్తి కాదు. మహాప్రస్థాన కవితల రచన మొత్తంగా 1930 దశకంలో జరిగింది. మరీ ముఖ్యంగా 1934కూ 1940కీ నడుమ వ్రాసినవాటిలో గొప్ప కవితలను ఎంచుకుని 1950లో ప్రచురించారు శ్రీశ్రీ.

శ్రీశ్రీ కవితల్లోని, అగ్గిపుల్ల, కుక్కపిల్ల లాంటి కవితా వాక్యాల గురించి చెపుతూ, "అగ్గిపుల్ల వంక - ముఖ్యంగా పుచ్చిన అగ్గిపుల్ల వంక చాలాసేపు చూడమంటాను. కుక్కపిల్లని ముఖ్యంగా తల్లి చచ్చిన దిక్కులేని గజ్జికుక్క పిల్లని పెంచమంటాను' అని అన్నాడు చలం.

అంటే కవి చూడవలసింది కష్టాన్ని అని, కవి చూడవలసింది కరుణతో అని సెలవిచ్చాడు చలం.

ఇంకా శ్రీశ్రీ వాడిన పదసంపద గురించి చెపుతూ, **"పాతపదాలు, డిక్షన్, వర్ణనలు, అలంకారాలు, ఛందస్సు, ఉపమానాలు, పద్ధతులు, ఆచారాలు, కవిత్వంలోవీ, జీవితంలోవీ ఇంకా మళ్ళీ లేవకుండా వాటి నడ్డి విరక్కొట్టాడు శ్రీశ్రీ"** అన్నాడు చలం.

ఒక విమర్శకుడు చెయ్యవలసిన పనిని ఒక సమీక్షకుడు చెయ్యవలసని పనిని శ్రీశ్రీ 'మహాప్రస్థానం' కు ముందుమాట రాస్తూ, కవిత్వాన్ని విశ్లేషిస్తూ అద్భుతమైన యోగ్యత పత్రం ఇచ్చాడు చలం.

శ్రీశ్రీ కవిత్వ పరిధి, లక్ష్యంను గురించి చెప్తూ

"ఏ లోకంలో అన్యాయాలు, అధికారాలు, ఏడుపులు, క్షామాలు, యాచకాలు, క్షుద్ర కవిత్వాలు, శిక్షలు, Scandals లేవో ఆ లోకాన్ని Dream చేస్తున్నాడు యీ కవి" అన్నాడు చలం.

ఇంకా **" శ్రీశ్రీ ఎందుకు నచ్చుతాడు?"** అనే ప్రశ్న వేసుకొని, ఇంకా రాత్రి చీకట్లో లోకం నిద్రలో భయంకర స్వప్నాలు కంటూ దీనంగా పలవరించే సమయాన ఉషాగమనాన్ని గుర్తించి స్వాగతమిచ్చే వైతాళికుడు శ్రీశ్రీ!" అంటూ శ్రీశ్రీ కవిత్వంకు దిశానిర్దేశంను తెలియజెప్పాడు చలం.

"మీకు కవిత్వం కావాలా?" అయితే ఎలాంటి కవిత్వం కావాలి అంటూ, "అరుగో ఆ మూల పాత గోడలకేసి మొహాలు తిప్పుకొని నగిషీలు చెక్కుతున్నారు- పాత పదాలకి, ఊహలకి, చిత్రికలు పట్టె- ప్రేయసి మెల్లె కన్నుల మీద పద్యాలు అల్లుతున్నారు - రామాయణాలు, శర్మిష్ఠలూ, వృద్ధమునులు వ్రాసి అర్పిస్తున్నారు, "భారతి"కి నైవేద్యంగా, వాళ్ళలో చేరండి. వాళ్ళ ధైర్యవచనాలను విని మళ్ళీ నిద్రపొండి."

**"రాబందుల రెక్కల చప్పుడు
పయోధర ప్రచండ ఘోషం
ఝంఝానిల షడ్జ ధ్వానం"**

విని తట్టుకోగల చావ వుంటే ఈ పుస్తకం తెరవండి. అని శ్రీశ్రీ 'మహాప్రస్థానం' గొప్పతనాన్ని 85 యేళ్ళ కింద లోకానికి ఎలుగెత్తి చాటాడు చలం. చలం మాటలు అక్షరసత్యాలు. చలం చెప్పినట్లు శ్రీశ్రీ యొక్క సాహితీ ప్రభ చాలా గొప్పది. మహాప్రస్థానానికి చలం 'యోగ్యతాపత్రం' చాలా విలువైనది. సమీక్షకులు, సాహితీ విమర్శకులు అనేవాళ్ళు తెలుసుకోదగిన, నేర్చుకోదగిన ఎన్నో విషయాలు ఉన్నాయి అందులో.

ఇక **'మహాప్రస్థానం'** చలం యోగ్యతాపత్రం పక్కన పెడుతూ శ్రీశ్రీ కవిత్వంలోకి తొంగి చూస్తే...

శ్రీశ్రీ తన **'మహాప్రస్థానం'** కవితా సంకలనాన్ని అర్ధాంతరంగా అసువులు బాసిన తన మిత్రుడు 'కొంపెల్ల జనార్దన్ రావు కోసం' అంకితం చేసారు.

**"దొంగ లంజకొడుకులసలే మెసలే
ఈ ధూర్తలోకంలో నిలబడ జాలక
తలవంచుకునే వెళ్ళిపోయావా, నేస్తం!
చిరునవ్వులనే పరిషేచన చేస్తూ.......?** అంటూ...

శ్రీశ్రీ తన 'మహాప్రస్థానం' గీతాన్ని 12-04-1934 లో రాశారు. ప్రభావాలు, పరిమితులు ఏమై ఉన్నా... సర్వ ప్రపంచంలోని ప్రజల కష్టాలు, బతుకు బాధలు, బరువులు ఒక్కటే అంటూ, తన కవిత్వాన్ని శ్రామిక జన జీవనానికి అంకితం చేశారు శ్రీశ్రీ.

శ్రీశ్రీ కవిత్వాన్ని తొలిసారి చదివినవారు మంత్రముగ్ధులై ఆ కవిత్వ జలపాత వేగంలో పడి కొట్టుకొని పోకుండా ఉండరు.

**"మరో ప్రపంచం
మరో ప్రపంచం
మరో ప్రపంచం పిలిచింది !
పదండి ముందుకు
పదండి త్రోసుకు
పోదాం, పోదాం పైపైకి !"**

అంటూ జలపాత వేగంతో మొదలవుతుంది మహాప్రస్థానగీతం.

శ్రీశ్రీ కవిత్వంలో అద్భుతమైన శక్తి ఉంటుంది. ఆ శక్తి మనల్ని తన కవిత్వంతోతోలుకపోతుంది. అలా, ఆ కవితా శక్తి ఎందరో కవుల్ని ఆకర్షించింది.

ఇంకా 'మహాప్రస్థానం' గీతంలో ఇలా చెప్పాడు శ్రీశ్రీ,

**"ఎముకలు క్రుళ్ళిన,
వయస్సు మళ్ళిన
సోమరులారా! చావండి
నెత్తురు మండే,
శక్తులు నిండే
సైనికులారా! రారండి!
"హరోం హరోం హర!
హర! హర! హర! హర!
హరోం హరా ! అని కదలండి
!"** అని

ఇలా శ్రీశ్రీ కవిత్వం మనల్ను తన కవిత్వంతో పాటు ముందుకు ఉరికిస్తుంది..

**"త్రాచుల వలెనూ,
రేచుల వలెనూ,
ధనుంజయునిలా సాగండి"** అని

చెప్పిన శ్రీశ్రీ కవిత్వంలో, అద్భుతమైన పురాణ ప్రతీకలున్నాయి, ప్రకృతి చిహ్నాలు ఉన్నాయి. కవిత్వాన్ని అద్భుతంగా పండించడానికి అలా ప్రతీకల్ని వాడుకొంటారు ప్రతిభావం తులైన కవులు.

శ్రీశ్రీ, 'మహాప్రస్థానం' గీతంలో 'హరోం హరా!' శివ సముద్రం, 'ధనుంజయునిలా' లాంటి పురాణ ప్రతీకలు, 'అవతారం' కవితలో యముని మహిషపు లోహ ఘంటలు, నరక లోకపు జాగిలమ్ములు, మదపు టేనుగు, నందికేశుడు రంకెవేస్తూ, ఆది సూకర వేద వేద్యుడు లాంటి పురాణ ప్రతీకలు వాడినాడు. 'ఐ' అనే కవితలో భూతాన్ని, యజ్ఞోపవీతాన్ని, కేదార గౌళ లాంటి పదాలు వాడినాడు.

శ్రీశ్రీ కవిత్వానికి అంత పదునును, శక్తిని, వాడిని ఇచ్చింది ఈ పురాణప్రతీకలు,

ప్రకృతి చిహ్నాలే.

'జగన్నాథుని రథచక్రాలు' అనే కవితలో...

**పతితులార!
భ్రష్టులార!
బాధాసర్పదష్టులార !
....
శనిదేవత రథ చక్రపు
టిరుసులలో పడి నలిగిన
దీనులార ! హీనులార !...!"**

అంటూ

పతితులను, దీనులను, కూడులేని, గూడులేని నిర్భాగ్యులను ఉద్దేశించి,

**"వస్తున్నాయి యొస్తున్నాయి...
జగన్నాథ,
జగన్నాథ,
జగన్నాథ రథచక్రాల్.....
జగన్నాథుని రథచక్రాల్.....'**

అంటూ వారికి ఓదార్పుగా కవితల్లాడు శ్రీశ్రీ.

సమ సమాజాన్ని, సామ్యవాదాన్ని కాంక్షిస్తూ,

**స్వాతంత్ర్యం
సమభావం,
సౌభ్రాత్రం,
సౌహార్దం
పునాదులై ఇళ్ళు లేచి
జనావళికి శుభం పూచి
శాంతి, శాంతి, కాంతి, శాంతి
జగమంతా జయిస్తుంది!**

అంటూ సర్వజనుల శుభం కాంక్షించాడు శ్రీశ్రీ.

ఇంకా, **"పతితులార !
భ్రష్టులార !
బాధాసర్పదష్టులారా!
దగాపడిన తమ్ములారా!
ఏడవకండేడవకండి !
వచ్చేశాయ్, వచ్చేశాయ్ !
......
జగన్నాథ రథచక్రాల్,
రథ చక్రాల్, రథ చక్రాల్,
రారండో! రండో ! రండి !
ఈ లోకం మీదేనండి !
మా రాజ్య మీరేలండి'** అని

కాంక్షించి,

పతితులను, బాధాసర్పదష్టులను, దగాపడిన తమ్ములను ఉద్దేశించి కవిత్వమల్లిన శ్రీశ్రీ నుద్దేశించి, శ్రీశ్రీ కవిత్వంలో పురాణ ప్రతీకలున్నాయని, కుల చిహ్నాలున్నాయని, శ్రీశ్రీ బ్రాహ్మణవాద కవి అని, అభ్యుదయ వాది కాదని అన్న సమీక్షకులు, విమర్శకులు కూడా ఉన్నారు. కాని కష్టానికి, కన్నీటికి, బాధలకు కులాలు, మతాలు, ఎల్లలు లేవు. బాధలు, కష్టాలు, కన్నీళ్ళు ఒకటే. అలా అన్న కవులకు, సమీక్షకులకు,

**"శ్రీశ్రీ ఏకులంలో పుట్టినవాడు
అరిస్టాటిల్ ఏ జాతికి చెందిన
వాడు
అస్థిత్వం కోసం ఎవరి జెండాను
వారు ఎగరేసుకునే క్రమము
లో...."** వారివారి వాదాల మనుగడ ఎలా ఉంటుందో కాలం చెబుతుందని చెప్పాలి. కొన్ని విశ్వజనీన సత్యాలుంటాయి. వాటిని ప్రకటించ డానికి ప్రతిభావంతులైన కవులకు కులాలు, మతాలు అడ్డు కావు.

శ్రీశ్రీ 1933 లో రాసిన **'జయభేరి'** కవితలో, అప్పటికి శ్రీశ్రీ వయసు 23,

ఇలా అన్నాడు ఆత్మ విశ్వాసంతో.

**"నేను సైతం
ప్రపంచాగ్నికి
సమిధనొక్కటి ఆహుతిచ్చాను !'
.....
"నేను సైతం
విశ్వసృష్టికి
అశ్రువొక్కటి ధారపోశాను !"
......
"నేను సైతం
భువన భవనపు
బావుటానై పైకిలేస్తాను!'**

శ్రీశ్రీ తన పథ నిర్దేశంను ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుగానే ప్రకటించు కొన్న కవితా

ప్రస్థానం ఇదే !

శ్రీశ్రీ కవిత్వం అద్భుత శబ్ద సౌందర్యంతో నిండి ఉంటుంది. శ్రీశ్రీ వాడిన పదాల విన్యాసం గొప్పది. శ్రీశ్రీ వాడిన పదాల్లో అద్భుతమైన శక్తి ఉంది. గణ గణ గంటలు కొట్టించిన ధ్వని ఉంది.

**'గంటలు! గంటలు !
గంటలు! గంటలు !
కర్మాగారం, కళాయతనమూ,
కార్యాలయమూ, కారాగృహముల,
దేవుని గుడిలో, బడిలో, మడిలో
ప్రాణము ప్రోగే ప్రతి స్థలములో,
నీ హృదయంలో, నా హృదయంలో
గంటలు ! గంటలు !
గంటలు ! గంటలు !"** అన్నాడు శ్రీశ్రీ, 'గంటలు' అనే కవితలో.

**'ప్రపంచమొక పద్మవ్యూహం!
కవిత్వమొక తీరని దాహం !'**

అన్నాడు శ్రీశ్రీ 'బుక్కులు' అనే కవితలో

'కాదేది కవిత కనర్హం, హీనంగా చూడకు దేన్నీ, కవితామయమేనోయే అన్నీ",

అంటూ...

**'కుక్కపిల్లా, అగ్గిపుల్లా, సబ్బుబిళ్ళా,
....
రొట్టెముక్కా, అరటితొక్కా, బల్లచెక్కా
....
తలుపు గొళ్ళెం, హారతి పళ్ళెం, గుర్రపు కళ్ళెం.....,**

అంటూ అన్నీ కవితా వస్తువులేనన్నాడు శ్రీశ్రీ.

శ్రీశ్రీ, 'బుక్కులు' అనే కవితకు ముగ్ధుడై రా.వి. శాస్త్రి 'కుక్కపిల్లా, అగ్గిపుల్లా, సబ్బు బిళ్ళా... అంటూ పై పదాలన్నింటితో 'బుక్కులు' అనే తొమ్మిది కథలు రాశాడు.

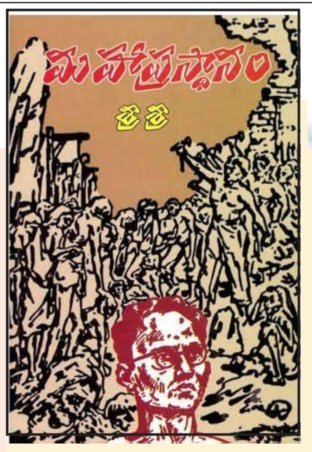

శ్రీశ్రీ కవిత్వం కవులతో కవిత్వం రాయించింది, కథకులతో కథలు రాయించింది, చిత్రకారులతో చిత్రాలు వేయించింది, పేరడి కవులచే పేరడీలు రాయించింది. సామాన్య పాఠకులను విరివిగా ఆకట్టుకొంది ఇలా.

అందుకే,

"జనం నోళ్ళలో
ఎవరు జపమాల అవుతాడో,
మౌనిలా రాస్తూ పోతాడో"

అలాంటి కవిని, మహాకవి అనవచ్చు... అలా శ్రీశ్రీ జనం నోళ్ళలో జపమాల

అయిన మహాకవి!

శ్రీశ్రీ కవిత్వంతో "Quotable Quotes" అన దగ్గ కవితా పంక్తులు విరివిగా దొరుకుతాయి. అవి జనుల నోళ్ళల్లో నర్తించాయి. బహుజనాదరణ పొంది నాయి. అలనాటి వేమన పద్యాల్లాగా, ఈనాటి శ్రీశ్రీ కవితాపంక్తులు కూడా జనులకు దగ్గరయినాయి. శ్రీశ్రీ కవితా శక్తి అంతటిది.

ప్రకృతిపై, ప్రకృతిలో ప్రతి వస్తువుపై మమకారం ఉండాలి కవికి. ప్రకృతికి, పిల్లల ఆనందానికి దగ్గరి సంబంధమేమో.

శ్రీశ్రీ 'శైశవగీతి' అనే చక్కటి కవిత వ్రాశారు పిల్లలపై, ప్రకృతిలోని అందాలను అనుసంధానిస్తూ, పిల్లలను పిట్టలతో, చిరుతలతో, ఉడుతలతో, బుడుతలతో పోలుస్తూ:

**"పాపం, పుణ్యం, ప్రపంచమార్గం
కష్టం, సౌఖ్యం, శ్లేషార్థాలూ,
ఏమీ ఎరుగని పూవుల్లారా !
అయిదారేడుల పాపల్లారా !
మెరుపు మెరిస్తే,
వాన కురిస్తే,
ఆకసమున హరివిల్లు విరిస్తే,
అవి మీకే అని ఆనందించే
కూనల్లారా !..."** అంటూ

శ్రీశ్రీ ఏ కవితను ముట్టుకొన్నా అది ఒక అద్భుత కవిత్వరాశి. అది ఒక పద సౌందర్యాల సమాహారం, అది ఒక జలపాత వేగంలాంటి ప్రవాహం, అది ఒక మాటల మంత్రం, మార్మిక తంత్రం, రస సౌందర్యం.

కవిత్వం ఆత్మవిశ్వాసాన్నివ్వాలి, కవిత్వం ఆలంబన కావాలి మనిషికి జీవితంలో కష్టాల్లోను, నష్టాల్లోనూ.

'కళారవి' అనే కవితలో శ్రీశ్రీ ఇలా అన్నారు,

**'పోనీ, పోనీ,
పోతే పోనీ !
సతుల్, సుతుల్, హితుల్ పోనీ
!
పోతే పోనీ!
రానీ, రానీ
వస్తే రానీ! కష్టాల్, నష్టాల్,
కోపాల్, తాపాల్, శాపాల్ రానీ!
వస్తే రానీ !**

సుప్రసిద్ధ సినీ దర్శకులు బాలచందర్ గారి **'ఆకలి రాజ్యం'** సినిమాలో కమల్ హాసన్ నిరుద్యోగిగా అలమటిస్తూ, అర్ధాకలితో కాలం గడుపుతూ,

ఆవేశంతో పలుకుతాడు పై కవితా వాక్యాలను, తమిళంలో బాలచందర్ గారి ఆ సినిమాలో కవి యొక్క కవితలను వాడుకోవడానికి ప్రసిద్ధ తమిళ కవి సుబ్రహ్మణ్య భారతిని ఎన్నుకొన్నారట. తెలుగులో **'ఆకలి రాజ్యం'** సినిమాకోసం శ్రీశ్రీ కవిత్వాన్ని ఎన్నుకొన్నారు దర్శకులు. శ్రీశ్రీ కవిత్వం అలా చాలా గొప్పది జనం దగ్గరకు వెళ్ళిపోవడానికి.

ప్రియురాలి కనులనో, చనుమొనలనో, అంగాంగ వర్ణనలనో, తన వ్యక్తిగతాన్నో అద్భుతంగా వర్ణిస్తూ రాసే కవి కన్న, ఆకలితో కేకలేసి, ఆర్తితో అలమటించేవారి కోసం రాసే కవే గొప్పవాడు. శ్రీశ్రీ ఆర్తుల కోసం, పేదలకోసం, బీదల కోసం రాసిన కవి. అందుకే గొప్ప కవి!.

కవికి కరుణాహృదయం ఉండాలి, దయాహృదయం ఉండాలి అపుడే ఈ ప్రపంచంలోని సమస్యలను, కష్టాలను, అవగతం చేసుకొని విశ్లేషించే శక్తి ఉంటుంది.

'భిక్షువర్షీయసి' అనే కవితలో,

**"దారి పక్క చెట్టుకింద
ఆరిన కుంపటి విధాన
కూర్చున్నది ముసల్దొకతె
మూలుగుతూ, ముసురుతున్న
ఈగలతో వేగలేక"
....
....
"ఆ అవ్వే మరణిస్తే
ఆ పాపం ఎవ్వరిదని
వెర్రి గాలి ప్రశ్నిస్తూ
వెళ్ళిపోయింది!"** అంటాడు శ్రీశ్రీ

**"ముగ్గుబుట్ట వంటి తలా,
ముడతలు తేలిన దేహం, కాంతి లేని గాజు కళ్ళు, తనకన్నా శవం నయం"**

అనిపించేలా ఉన్న నిర్భాగ్యపు ముసలి తల్లి గురించి రాస్తూ.

ఒక కవి యొక్క గొప్పతనాన్ని ఇంకొక గొప్ప కవి పట్టుకొంటాడు, తన యొక్క గొప్పతనాన్ని ఆ కవిలో చూసుకొంటాడు కూడా. 'స్విన్ బర్న్ కవి' అనే కవితలో...

**"విషం కక్కే భుజంగాలో
కదం త్రొక్కే తురంగాలో
మదం పట్టిన మతంగాలో కవీ
! నీ పాటల్"** అంటూ

ఇంకా **"కవీ ! నీ గళ గళన్మంగళ
కళా కాహళ హళాహలిలో
కలిసిపోతిని! కరిగిపోతిని
కానరాకే కదిలి పోతిని ! "**

అని స్విన్ బర్న్ కవి కవిత్వంలో తనను తాను చూసుకొంటాడు శ్రీశ్రీ.

ఇంకాను, A.C. Swinburne తన రచనలలో, ముఖ్యంగా ం A Match గీతంలో చూపిన మార్గానికి కృతజ్ఞతతో అంటూ 'అద్వైతం' అనే అద్భుతగీతం వ్రాశారు శ్రీశ్రీ....

**"ఆనందం అర్ణవమైతే
అనురాగం అంబరమైతే
అనురాగపు టంచులు చూస్తాం
ఆనందపు లోతులు తీస్తాం"** అని

శ్రీశ్రీ రాసిన పాటలు కొన్ని లలిత గీతాలుగా, రేడియో గీతాలుగా పాడబడ్డాయి. శ్రీశ్రీ వాడిన పద సౌందర్యం గొప్పది పై పాటలో. శ్రీశ్రీ రాసిన 'మహాప్రస్థానం' గీతాలను కొన్ని సినిమాల్లోనూ పాటలుగా, కవితలుగా వాడుకొన్న సందర్భాలు ఉన్నాయి. పాటలకు ప్రాణం పోసిన మహానుభావుడు శ్రీశ్రీ.

ఇక శ్రీశ్రీ తెలుగు కవిత్వ సీమలో అభ్యుదయ కవిత్వానికి ఆద్యుడు. శ్రీశ్రీ 'అభ్యుదయం' అనే కవితను 1937 వ సంవత్సరంలో రాశారు. వెయ్యేళ్ళ తెలుగు సాహిత్య క్షేత్రంలో సంప్రదాయ కవిత్వం నుండి, భావ కవిత్వ ఛాయలను దాటి శ్రీశ్రీ 'అభ్యుదయం' తో అది అభ్యుదయ కవిత్వమయింది. శ్రీశ్రీ అభ్యుదయ కవిత్వానికి ఆద్యుడు, అభ్యుదయ కవిత్వ పథగామి.

శ్రీ శ్రీ కవితలు తెలుగు సాహిత్యంలో అభ్యుదయ కవిత్వమనే కవితావిప్లవాన్ని సృష్టించడానికి ఒకానొక కారణంగా భావించారు శ్రీశ్రీ మహాప్రస్థానాన్ని విశ్లేషిస్తూ శ్రీఅద్దేపల్లి రామమోహన రావు గారు.

**"నేడే, ఈనాడే, ఈనాడే...
జగమంతా బలి వితర్ది !
నరజాతికి పరివర్తన!
నవజీవన శుభ సమయం !
అభ్యుదయం !"** అని ప్రకటించాడు శ్రీశ్రీ. నేటికి ఎనభై ఎని మిది యేళ్ళ క్రితం 1937లో.

'వ్యత్యాసం' అనే కవితలో... వ్యక్తుల సమూహాలను, వారి ఆచారాలను, అలవాట్లను, వారి జీవిత విధానాలను, వారి ఆలోచనల ను, వ్యవస్థ తీరు తెన్నులను ఉటంకిస్తూ బలమైన జాలి గొలిపే కవిత వ్రాశారు శ్రీశ్రీ.

**"అదృష్టవంతులు మీరు
వెలుగును ప్రేమిస్తారు,
ఇరులను ద్వేషిస్తారు.
మంచికి చెడ్డకీ నడుమ
కంచు గోడలున్నాయి మీకు"**

అంటూనే...

**'అలజడి మా జీవితం
ఆందోళన మా ఊపిరి
తిరుగుబాటు మా వేదాంతం...
ముళ్ళూ రాళ్ళూ అవాంతరాలెన్ని
ఉన్నా
ముందు దారి మాది"** అంటూ...

**'అభిప్రాయాల కోసం
బాధలు లక్ష్యపెట్టని వాళ్ళు
మాలోకి వస్తారు
అభిప్రాయాలు మార్చుకొని
సుఖాలు కామించేవాళ్ళు
మీలోకి పోతారు'** అని

వాస్తవాలను ఉన్నదున్నట్లు, మన గుండెల్లో దిగబడేట్టు తెలియజెప్పడం శ్రీశ్రీ యొక్క గొప్పతనం !

శ్రీశ్రీ ఏ కవితను ముట్టుకొన్నా అది ఒక అగ్ని కణం. ఆ కవితల్ని విప్పితే పూవులోని పరిమళంలా భావాలు పురివిప్పి లేస్తాయి నెమలి నాట్యంలా, వాటంతట అవే. శ్రీశ్రీ కవితలకు వాఖ్యానాలు రాయాలంటే ఒక్కొక్క కవితకు పేజీల తరబడి రాయచ్చు. శ్రీశ్రీ కవిత పాఠకుల్ని ఊగించి ఆడిస్తుంది. శ్రీశ్రీ కవిత్వం అద్భుత వీర రసవాహిని. దానిని వీరుల వలె గ్రోలాలి. ఆత్మవిశ్వాసాన్ని నింపుకోవాలి.

శ్రీశ్రీ **'ప్రతిజ్ఞ'** అనే కవితలో...

**'పొలాలనన్నీ
హలాల దున్నీ
ఇలాతలంలో హేమం పండగ
జగానికంతా సౌఖ్యం నిండగ
విరామమెరుగక పరిశ్రమించే
బలం ధరిత్రికి బలి కావించే
కర్షక వీరుల కాయం నిండా
కాలువ కట్టే ఘర్మ జలానికి,
ఘర్మ జలానికి
ధర్మ జలానికి
ఘర్మ జలానికి ఖరీదులేదోయ్ !'**

అంటూనే శ్రమైక జీవనసౌందర్యానికి, సమానమైనది లేనేలేదని, కష్టజీవులకు, కర్మవీరులకు నిత్యమంగళం నిర్ధేశిస్తూ......

**'కమ్మరి కొలిమీ, కుమ్మరి చక్రం,
జాలరి పగ్గం, సాలెల మగ్గం,
శరీర కష్టం స్ఫురింప జేసే
గొడ్డలి, రంపం, కొడవలి, నాగలి,
సహస్ర వృత్తుల సమస్త చిహ్నాలు-
నా వినుతించే,
నా విరుతించే,.......'** అని డెబ్బై ఐదు ఏండ్ల కింద

ప్రకటించిన మహాకవి శ్రీశ్రీ కవిత్వాన్ని, అభ్యుదయ పథగామి అయి శ్రమజీవుల, సర్వ కులాల, ప్రగతిని కాంక్షించిన కవి యొక్క కవిత్వాన్ని ఈ నాటి వాదాల వారిగా విడిపోయిన కవులు ఏవాదానికి, ఏ గాటకు కట్టేస్తారో. స్త్రీ వాదమని, దళిత వాదమని, మైనారిటీ వాదమని, బి.సి. కవుల కవిత్వమని వచ్చిన నేపథ్యంలో డెబ్బై అయిదు ఏండ్ల నాడే ఈ నాటి ప్రగతిని కాంక్షించిన కవిని, ఆ కవి రాసిన కవిత్వాన్ని ఏ కోణంలో, ఏవాదం దృక్కోణంలో వీక్షిస్తారో నేటి వాదాల, ప్రతివాదాల కవులు.

ఇంకా మనుషుల్లోని, అల్పత్వాన్ని, దివాళాకోరుతనాన్ని తెలియజెపుతూ, 'చేదుపాట' కవిత ద్వారా,

**"మనమంతా బానిసలం,
గానుగలం, పీనుగలం...!
వెనుక దగా, ముందు దగా,
కుడి యెడమల దగా, దగా"** అని

ఎప్పుడు చెప్పిన మాటలు ఇవీ? ఎవరికి వర్తించుకోవచ్చు వీటిని ? శ్రీశ్రీ చెప్పిన ఈ మాటల్ని బుద్ధి జీవులనే వాళ్ళు కాసేపు ఆలకించాలి.

ఇంకా, శ్రీశ్రీ కవితాభిమాని, రస సౌందర్యాభిమాని!

ఆంగ్ల సాహిత్యపు రొమాంటిక్ కవి, వర్డ్స్ వర్త్, చెప్పినట్లు 'మహాప్రస్థానం'లోని శ్రీశ్రీ కవిత్వ "Spontaneous, overflow of powerful feelings" అనే నిర్వచనానికి సరిపోతుంది. అందుకే అంత దూకుడుగా, అంత స్పందనతో వెలువడి, అంతే వేగంతో, స్పందనతో పాఠకుల హృదయాల్లోకి జొరబడింది.

ప్రతిభావంతులైన కవులు కవిత మీద కవితలు రాశారు, అలా శ్రీశ్రీ రాశారు, తిలక్ రాశారు, ఇంకెందరో కవులు రాశారు...

'కవితా! ఓ కవితా !' అనే కవిత ద్వారా...

**'కవితా! ఓ కవితా !
నా యువకాశల నవపేశల సుమగీతావరణంలో
నిను నేనొక సుముహూర్తంలో,
అతిసుందర సుస్పందనమందున
దూరంగా వినువీధుల్లో విహరించే
అందని అందానివిగా
భావించిన రోజులలో,
నీకై బ్రతుకే ఒక తపమై'
వెదుకాడే నిమిషాలందు నిషాలందున....'** అంటూ

కవిత్వాన్వేషణ గావిస్తూ,

తన భావి కవిత్వానికి మెనిఫెస్టోలాంటి వాఖ్యల్ని రాసుకొన్నాడు శ్రీశ్రీ 1937ల్లోనే.

**'నేనేదో విరచిస్తానని
నా రచనలలో లోకం ప్రతి ఫలించి,
నా తపస్సు ఫలించి,
నా గీతం గుండెలలో ఘూర్ణిల్లగ
నా జాతి జనులు పాడుకొనే
మంత్రంగా మ్రోగించాలని....'**

కలలు గన్నాడు, కాంక్షించాడు శ్రీశ్రీ. అంతటి పేరును, కీర్తిని తన కవితా ప్రవాహం ద్వారా సంపాదించుకొన్నాడు శ్రీశ్రీ సాహితీలోకంలోను, జనం నోళ్ళలోనూ.

ఇక నవకవనానికి ఉండవలసిన లక్షణాల్ని గురించి చెపుతూ, 'నవకవిత' రాశారు

×××

"సింధూరం, రక్త చందనం,
బంధూకం, సంధ్యారాగం,
పులి చంపిన లేడినెత్తురూ,
ఎగరేసిన ఎర్రని జెండా,
రుద్రాలిక నయన జ్వాలిక,
కలకత్తా, కాళిక నాలిక
కావాలోయి నవకవనానికి..." అంటూ ప్రకటించిన మహాకవి,

**"కదిలేది, కదిలించేది,
మారేది, మార్పించేది,
పాడేది, పాడించేదీ
మునుముందుకు సాగించేదీ,
పెనునిద్దుర వదిలించేదే
పరిపూర్ణపు బ్రదుకిచ్చేదీ
కావాలోయ్ నవకవనానికి.."**

అని కవిత్వ పథ నిర్దేశం చేశాడు శ్రీశ్రీ నవకవనానికి, నవకవికి.

**'ఏ దేశ చరిత్ర చూచినా
ఏమున్నది గర్వకారణం?
నరజాతి సమస్తం
పరపీడన పరాయణత్వం '**

అని శ్రీశ్రీ 'దేశచరిత్రలు' అనే ప్రసిద్ధ గీతం వ్రాశారు. ఈ 'దేశచరిత్రలు' కు మరింకొన్ని శ్రీశ్రీ ప్రసిద్ధ కవితలకు జరుక్ శాస్త్రి, మాచిరాజు దేవీప్రసాద్, శ్రీ కాత్రగడ్డ, ఈ వ్యాస రచయిత సబ్బని లక్ష్మీనారాయణ లాంటి వారు ప్రముఖంగా పేరడీలు రాశారు. అలా పేరడీలు రాయడానికి యోగ్యమైన కవితలు శ్రీశ్రీవే ఎక్కువ సాహితీజగత్తులో.

ఆత్మవిశ్వాసంతో, విద్వత్తుతో అద్భుత కవిత్వం రాసిన శ్రీశ్రీ

**"నేనొక దుర్గం !
నాదొక స్వర్గం !
అనర్గళం, అనితర సాధ్యం నా మార్గం !"** అని

ప్రకటించిన మహాకవి తన "మహాప్రస్థానం" ను తెలుగు సాహితీ జగత్తులో చిరస్థాయిగా నిలిపి 15-06-1983 నాడు తుదిశ్వాస విడిచారు మద్రాస్ లో. శ్రీశ్రీ పుట్టింది 30-4-1910 న విశాఖపట్నంలో.

శ్రీశ్రీ శతజయంతి 2009-2010లో వచ్చింది. ముందుగానే మేల్కొని "శ్రీశ్రీ ప్రియ శిష్యుడనహో" అంటూ 'చినుకు' సంపాదక వర్గ ప్రతినిధి సింగంపల్లి అశోక్ కుమార్ గారు శ్రీశ్రీ శతజయంతి కి రెండు మూడు ఏండ్ల

ముందే 'చినుకు' లో శ్రీశ్రీ పై క్విజ్ నిర్వహిస్తూ, తర్వాత మూడు నెలల కొకసారి శ్రీశ్రీపై ప్రత్యేక బులెటిన్ ను తీసుక వచ్చి శ్రీశ్రీ శతజయంతి సంరంభాన్ని ముందుగానే ప్రారంభించారు. కాలక్రమంలో ఈ పదిహేనేండ్లలో శ్రీశ్రీ సాహిత్యంపై శ్రీ శ్రీ పై వచ్చిన సాహిత్యంపై సింగంపల్లి అశోక్ కుమార్ ఇప్పటి వరకు" శ్రీ శ్రీ సాహిత్య నిధి" పేర 195 పుస్తకాలు ప్రచురించారు. అది గొప్ప విషయం, అందుకు వారు అభినందనీయులు.

శ్రీశ్రీ గురించి రాయాల్నంటే ఈ చిన్న వాస్యం చాలదు. ఏంతైన రాయొచ్చు. శ్రీశ్రీ పై కవితలు రాసిన కవులెందరో పరిశోధన వ్యాసాలు రాసిన వారు ఎందరో ఉన్నారు. శ్రీశ్రీకి పుస్తకాలు అంకితం ఇచ్చిన కవులున్నారు. ఈ వ్యాస రచయిత కూడా శ్రీశ్రీ ప్రసిద్ధ పదిహేను కవితలకు పేరడీలు రాసి, ఇంకా మిగతా ప్రసిద్ధ తెలుగు కవుల, రచయితల 25 రచనలకు పేరడీలు కలిపి... 'మన ప్రస్థానం' అనే పేరడీల సంకలనాన్ని శ్రీశ్రీ కి అంకితం చేస్తూ 2001లో విడుదల చేయడం జరిగింది.

శ్రీశ్రీ కవిత్వం ఒక జలపాత వేగం
శ్రీశ్రీ కవిత్వం అనితర సాధ్యం, అది తన మార్గం
శ్రీశ్రీ కవిత్వం భావితరాలకు మార్గదర్శకం

శ్రీ అంటేనే గౌరవవాచకం, మూడు శ్రీలతో మనగలిగిన శ్రీశ్రీశ్రీ ధన్యుడు

కదా! అది ఎందరికి సాధ్యం మరి?

తెలంగాణ రావడం మన భాషకు దక్కిన గౌరవం

-డా॥ నందిని సిదారెడ్డి

భాష్యం అనురాధ రచించిన "తనబ్బి" పుస్తకావిష్కరణలో డా॥ నాళేశ్వరం శంకరం, డా॥ నందిని సిధారెడ్డి, రచయిత్రి భాష్యం అనురాధ, మూర్తి శ్రీదేవి, దాసోజు పద్మావతి తదితరులు.

తెలంగాణ భాష- సాంస్కృతిక శాఖ మరియు మహిళాభారతి (సాహిత్య-సాంస్కృతిక- సేవా సంస్థ) సంయుక్త నిర్వహణలో డాక్టర్ శ్రీ భాష్యం అనురాధ (తెలుగు అధ్యాపకులు) రచించిన "తనబ్బి" పుస్తకావిష్కరణ సభ ఈనెల 18న శుక్రవారం రవీంద్ర భారతిలో జరిగింది. డాక్టర్ నాళేశ్వరం శంకరం అధ్యక్షతన కార్యక్రమం ఘనంగా జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్యఅతిథిగా డాక్టర్ నందిని సిదారెడ్డి గారు హాజరైపుస్తకావిష్కరణ చేశారు. తెలంగాణ రావడం మన భాషకు గౌరవం దక్కింది. మన తెలంగాణా పదాలను కొత్తగా మళ్లీ వినియోగించుకోవడం అనేది ఓ ట్రెండ్‌గా కొనసాగుతున్న సందర్భం మనది. అందులో భాగంగానే పాత జ్ఞాపకమైనటు వంటి తనబ్బిని మరల ఒకసారి మన తలపులను తెరిచే తనబ్బిగా అనురాధ గారు తీసుకొచ్చారన్నారు. మేక రవీంద్ర మాట్లాడుతూ తెలంగాణ భాషను కాపాడుకోవడమే కాదు, తెలుగు భాషను కూడా కాపాడుకోవాల్సిన సందర్భంలో మనం ఉన్నామని తెలియజేశారు. చింతపట్ల సుదర్శన్ మాట్లాడుతూ బంధాలకు- అనుబంధాలకు విలువలు తగ్గుతున్న కాలంలో, గత జ్ఞాపకాలను గత అనుభవాలను వాటి గొప్పతనాన్ని తెలియజేయడం అనేది నేటి సమాజానికి ఇస్తున్న సందేశంగా తనబ్బి గురించి కొనియాడారు. డాక్టర్ దాసోజు పద్మావతి

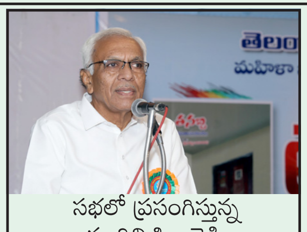

సభలో ప్రసంగిస్తున్న డా॥నందిని సిదారెడ్డి

విశిష్టతను తల్లిదండ్రుల పట్ల వారికి ఉన్న ప్రేమా భిమానాన్ని, బాల్యం, అమ్మతనం, మానవీయత "పి.వి తెలంగాణ ఠీవి" బాపు, రాములోరి కళ్యాణం, మొత్తం -97 కవిత లు ఉన్నాయి. మూర్తి శ్రీదేవి వందన సమర్పణ చేశారు. ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభంలో చిన్నారులు ప్రదర్శించిన

భాష్యం అనురాధను సత్కరిస్తున్న అతిథులు.

పుస్తక సమీక్ష చేస్తూ పుస్తకంలో ఉన్నటువంటి బంధాలు అనుబంధాలు సంబంధాల వివరణ చేస్తూ స్నేహితురాలైనటువంటి అనురాధ గారి తనబ్బి తలపులను తన కృషిని వివరించారు. పుస్తకాన్ని అనురాధ తన తల్లిదండ్రులకు అంకితం ఇచ్చారు. తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత ఇటువంటి తెలంగాణ పేర్లు పెడుతున్నాం. ఇది తెలంగాణ ఉద్యమం సాధించిన విజయంగా అభివర్ణించారు. ఇందులో వారి స్వగ్రామం ఖిలాషాపురం గ్రామం నృత్య ప్రదర్శన సభాసతులను ఎంతగానో అలరించింది. రచయిత బంధుమిత్రులు అధ్యాపకులు కార్యక్రమానికి హాజరై విజయవంతం చేశారు. కళాశాల ప్రిన్సిపల్ డా॥స్నేహలత మాట్లాడుతూ అనురాధ తనబ్బి కవితా సంపుటిని కొనియాడారు. పుస్తకం తెలంగాణ ప్రాంతీయతకు అద్దం పట్టే విధంగా ఉందన్నారు. కవితా సంపుటిని ఆవిష్కరించడం వలన విద్యార్థులకు కవిత్వం రాయాలనే చక్కని ప్రోత్సాహం దొరుకుతుందన్నారు.

జీవ కారుణ్యానికి విఘాతాలు ప్రయోగశాలల్లో జంతువులు !

రాజ్యాంగాలు మానవాళికి స్వేచ్ఛగా జీవించే హక్కును కల్పించాయి. తన మనుగడ కోసం ఏ పనికైనా సిద్ధం అంటున్నాడు నవ్య నరుడు. మనిషికి మనిషే శత్రువుగా మారాడు. పశుత్వం నిండిన మనిషి జంతువుల పట్ల అమానవీయంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. తన స్వార్థం కోసం ఎంత దూరమైనా వెళ్లగలడు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా పలు పరిశోధనలు లేదా అధ్యయనాల పేరుతో మిలియన్ల అమాయక జంతువుల ఉసురుపోసుకుంటూ, ప్రయోగాల మిషతో చంపడం అనాదిగా కొనసాగుతున్నది. ఈ విధం అమాయక మౌనజీవులను ప్రయోగశాలల్లో వినియోగిస్తున్న విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రతి ఏట 24 ఏప్రిల్ రోజున "ప్రపంచ ప్రయోగశాల జంతువుల దినం" లేదా "వరల్డ్ డే ఫర్ లాబొరేటరీ ఆనిమల్స్" అనబడే కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడం ఆనవాయితీగా మారింది. మనం నిత్యం వాడుతున్న ఔషధాలు, క్రిమిసంహారకాలు, ఏవియేషన్, యుద్ధ క్షేత్రాలు, కాస్మొటిక్స్, బాత్‌రూం క్లీనర్స్ ఆవిష్కరణల సందర్భాల్లో పరిశ్రమలు/ప్రయోగశాలలు అనేక రకాలైన పరీక్షలు, ప్రయోగాలు చేస్తారు. ఈ సందర్భంగా మిలియన్ల కొద్ది మూగజీవులపై వాటి ప్రభావాన్ని అధ్యయనం చేయడానికి మిలియన్ల కొద్ది జంతువుల ప్రాణాలను ఫణంగా పెడుతున్నారు. జంతువులపై ప్రయోగాలు పూర్తి అయిన తర్వాతనే ఆ ఔషధాలను మానవ వాడకానికి అనుమతిస్తారు. నేటికీ అనేక ప్రయోగశాలల్లో ఎలుకలు, కుందేళ్లు, పిల్లులు, కుక్కలు లాంటి అమాయక జీవులు బోనుల్లో మగ్గుతూనే ఉన్నాయి. కప్పలు, బొద్దింకలు, వానపాములు, పలు జంతువులను డిసెక్షన్ చేసి వాటి లోపలి అవయవ భాగాలను అధ్యయనం చేయడం గత తరం జంతుశాస్త్ర విద్యార్థులకు తెలిసిన అనుభవమే.

ప్రపంచ ప్రయోగశాల జంతువుల దినం వేదికగా అవగాహన కల్పించడం, జంతువులపై ప్రయోగాలకు బదులుగా సరైన ప్రత్యామ్నాయాలు వెతకడం, జీవ కారుణ్య భావనలను విస్తరించడం, మానవీయ కోణంలో ఆలోచనలు చేయడం లాంటి అంశాలను చర్చించడం జరుగుతుంది. ఇలాంటి జీవ హింసకు బదులుగా శాస్త్రసాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి జంతువులు లేకుండానే ప్రయోగాలను పూర్తి చేద్దాం, మానవత్వాన్ని కాపాడుదాం.

(24 ఏప్రిల్ "ప్రపంచ ప్రయోగశాల జంతువుల దినం" సందర్భంగా)

- డా॥ బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి
9949700037

ఈనెల 13న సిద్దిపేటలోని వెంకటాపూర్‌లో గల పరమాపూజ్య గురూజీ శ్రీ ఋషి ప్రభాకర్ జీ నెలకొల్పిన విశ్వేశ్వర తపోక్షేత్రంలో శ్రీ జక్కని వెంకటరాజం రచించిన 'తైత్తిరీయోపనిషత్తు' గ్రంథం ఆవిష్కరణలో రచయిత జక్కని వెంకటరాజంను సత్కరిస్తున్న నేటినిజం సంపాదకులు బైస దేవదాస్. వేదికపై శ్రీమతి లావన్య, శ్రీమతి శైలజ, డా॥ రాజేందర్, గంజి యాదగిరి స్వామిజీ, శ్రీమతి బైస వీణాదాస్, ఆచార్య మసన చెన్నప్ప, ఆచార్య రేకా అశోక్ కుమార్ జీ, కుప్పా శ్రీపాద శర్మ.

చరిత్రలో నిలిచిపోయే పుస్తకం 'హవేలి ఘణపూర్ అమృత గుళికలు'

పుస్తకావిష్కరణలో అతిథులు

హైదరాబాద్, ఏప్రిల్ 23:నీతి, న్యాయం, ధర్మంతో కూడిన రచనలు చరిత్రలో నిలిచిపోతాయని అందుకు తార్కాణం హవేలి ఘణపూర్ అమృత గుళికలు నిదర్శనమని జిల్లా విద్యాధికారి ప్రొఫెసర్ రాధాకిషన్ అన్నారు. జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల హవేలి ఘనపూర్ నందు బడి పిల్లలు రాసిన హవేలి ఘణపూర్ అమృత గుళికలు పుస్తకావిష్కరణ చేసి మాట్లాడుతూ బాల్యం నుంచే విద్యార్థులు బాధ్యతాయుతమైన రచనలు చేసినప్పుడు సమాజంలో మార్పు తీసుకురావచ్చని, అందుకు కృషి చేస్తున్న పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు కరుణాకర్, పుస్తక సంపాదకులు ఉండ్రాళ్ళ రాజేశంలను అభినందించారు. సాహిత్య సృజన కలిగిన విద్యార్థులు భవిష్యత్ లో ఏ రంగంలో ఉన్న సమాజ సేవ చేస్తారన్నారు. ఏఎంఓ సుదర్శన మూర్తి మాట్లాడుతూ పుస్తకాలు చదవాల్సిన సమయంలో విజ్ఞానం పొంది పుస్తక రచనలు చేయడం సంతోషమన్నారు. ప్రధానోపాధ్యాయులు కరుణాకర్ మాట్లాడుతూ పాఠశాల ఉపాధ్యాయుల కృషి ఫలితంగా బాలసభ ఏర్పాటు చేసి విద్యార్థుల సృజనకు పట్టం కట్టేలా ఈపుస్తకం దోహదపడుతుందన్నారు. ఎంఇఓ మధుమోహన్ మాట్లాడుతూ హవేలి ఘనపూర్ విద్యార్థులు అన్ని రంగాలతో పాటుగా సాహిత్య కృషి చేయడం అభినందనీయమన్నారు. పుస్తక సమీక్షకులు వరుకోలు లక్ష్మయ్య కవిత, కథ, గేయం, పాటలతో పుస్తక విశేషాలు తెలిపి మంత్రముగ్దులను చేశారు. ఏఎంసి చైర్మన్ స్వాతి ఉపాధ్యాయులు రాజశేఖర్, శ్యామల, రవీందర్, దెవు లా, మహేశ్వరచారి, నల్ల అశోక్, ఎల్లమ్మ, రమేష్, మధుసూదన్, వెంకటేష్ తల్లిదండ్రులు, పోషకులు పాల్గొన్నారు.

కుక్కల దాడిలో బాలికకు తీవ్ర గాయాలు.. ఎంజీఎంకు తరలింపు

వరంగల్, ఏప్రిల్ 23: జయశంకర్ భూపాలపల్లి చిట్యాల మండలంలోని జడలపేటలో ఇవాళ వీధికుక్కల దాడిలో ఓ చిన్నారికి తీవ్ర గాయాలైన ఘటన జరిగింది. గ్రామస్తుల కథనం ప్రకారం.. రత్న రమేష్ కుమార్తె నైనిశా ఇంటి వద్ద ఆడుకుంటుండగా అక్కడే ఉన్న మూడు వీధి కుక్కలు చిన్నారిని వెంటాడి తీవ్రగాయాలు చేసినట్లు తెలిపారు. బాలిక నైనిశా మెడ చుట్టూ, వీపుపై కుక్కలు దాడిచేసి తీవ్రంగా గాయపరిచినట్లు తెలిపారు. దీంతో కుటుంబ సభ్యులు చికిత్స కోసం మండల కేంద్రంలోని సామాజిక వైద్యశాలకు తరలించారు. చికిత్స అనంతరం మెరుగైన వైద్యం కోసం వరంగల్ ఎంజీఎం హాస్పిటల్‌కు తరలించారు.

ఏప్రిల్ 20న ఖమ్మంజిల్లా నేలకొండపల్లి బౌద్ధారామం వద్ద జరిగిన 'కవియాత్ర' ముగింపు సభలో ప్రముఖ కవి సాదనాల వేంకటస్వామినాయుడు రచించిన 'నీవే ప్రశ్న అయిన చోట..?' కవితాసంపుటిని ఆవిష్కరిస్తున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ రచయితల సంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి చలపాక ప్రకాష్. చిత్రంలో 'కవియాత్ర' వ్యవస్థాపకుడు కారం శంకర్, జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి వెంకట్, కవి, రచయిత సాధనాల వేంకటస్వామినాయుడు, వికాస వేదిక సాహిత్య సంస్థ ప్రధాన కార్యదర్శి లెనిన్ శ్రీనివాస్ తదితరులున్నారు.

'సూక్ష్మజీవి' కవితల సంపుటి ఆవిష్కరణ

'సూక్ష్మజీవి' కవితల సంపుటిని ఆవిష్కరిస్తున్న అతిథులు

ఎన్నెల పిట్ట ప్రచురణ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో యువరచయిత బాలు అగ్నివేష్ రచించిన 'సూక్ష్మజీవి' కవితల సంపుటి ఆవిష్కరణ శనివారం రాత్రి బాగ్‌లింగంపల్లి సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో జరిగింది. ఈ కవితల సంపుటిని బాలు అగ్నివేష్ తల్లిదండ్రులు శంకర్, లత, ప్రముఖ కవి యాకూబ్ అధ్యక్షతన జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ కవిత్వం మనిషికి ఉన్నత కీర్తిని అందిస్తుందన్నారు. యువతరం కవిత్వంలోకి రావడం ఆశాజనకం అన్నారు. ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన నరేష్ కుమార్ సూఫీ మాట్లాడుతూ చిన్న వయస్సులోనే గొప్ప కవిత్వాన్ని అలతి పదాలతో బాలు రాశారని అన్నారు. ఈ సభలో వక్తలు రోజారాణి, వేణు తదితరులు తమ అభిప్రాయాలను వివరించారు.

'ఇట్కలా' విశ్వ తెలుగు వెలుగు పురస్కారాలు ప్రదానం

సంగీత, సాహిత్య, సాంస్కృతిక, సామాజిక రంగాలలో విశేష సేవలు అందిస్తున్న పలువురు ప్రముఖులకు సమీకృత అంతర్జాతీయ తెలుగు సాంస్కృతిక, సారస్వత సంఘం (ఇట్కలా) 2025 విశ్వ తెలుగు వెలుగు పురస్కారాలను అందజేసింది. మంగళవారం సోమాజిగూడ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమంలో శాసనమండలి చైర్మన్ గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డి, పద్మశ్రీ అవార్డు గ్రహీత, ప్రముఖ మృదంగ విద్వాంసుడు డాక్టర్ యెల్లా వెంకటేశ్వరరావు, లయన్ ఏ. నటరాజ్, రైల్వే మాజీ జీఎంసి. రామకృష్ణ, డాక్టర్ బింగి నరేందర్‌గౌడ్‌కు పురస్కారాలను అందజేశారు.

పురస్కార గ్రహీతలతో శాసనమండలి చైర్మెన్ గుత్తా సుఖేందర్‌రెడ్డి, ధర్మారావు తదితరులు

తెలుగు భాష, సంస్కృతిని పెంపొందిస్తున్న సంస్థ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ కె. ధర్మారావును ఆయన అభినందించారు. కార్యక్రమంలో పురస్కారాల కమిటీ కన్వీనర్ వాస్తు ప్రవీణ్, పి. కృష్ణాది శేషు పాల్గొన్నారు.

ఇంటర్ ఫలితాల్లో శ్రీ చైతన్య ప్రభంజనం

కరీంనగర్, ఏప్రిల్ 22(నేటినిజం ప్రతినిధి): ఇంటర్ -2025 ప్రథమ, ద్వితీయ ఫలితాలలో శ్రీచైతన్య విద్యార్థులు అత్యుత్తమ ప్రతిభ కనబరిచి విజయభేరి మ్రోగించారు. బుదవారం నాడు ప్రకటించిన -బితాలలో శ్రీచైతన్య జూనియర్ కళాశాలలో ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో శ్రీ చైతన్య విద్యా సంస్థల అధినేత ముద్దసాని రమేష్ రెడ్డి అత్యుత్తమ ఫలితాలు సాధించిన విద్యార్థులను బొకెలతో సత్కరించారు. విద్యార్థులు ప్రణాళిక బద్ధంగా అభ్యసించి గణనీయమైన మార్కులు సాధించి మెరుగైన ఫలితాలను రాబట్టారని కొనియాడారు. అంకిత భావంతో చేస్తే సాధించలేనిది ఏదీ లేదని నిరూపించారనీ ప్రశంసించారు. రెండవ సంవత్సర ఫలితాలలో ఎపిసి విభాగంలో 1000 గాను ఆర్ వైష్ణవి 993, ఎ లాస్వికా 992, జి శ్రీనిత్య 991, పి భరత్ రెడ్డి 991, ఇ రానందన్ 991, బైపిసి విభాగంలో ఎ అభ్యుదయ 994, ఎన్ భార్గవి 992, పి స్ఫూర్తిశ్రీ 990, బి రోహిత్, సిఇసి విభాగంలో ఎ మధుమిత 961, యంపిసి విభాగంలో మెరుగు భానుప్రకాశ్ 951, యంపిసిలో ఎ లక్ష్మి హసిని 468, జి శ్రీహిత 467, పి హసిని రావు 467, యం సాత్విక, మొదటి సంవత్సర - జి . శ్రీనిధి 467, కె మైత్రి 467, 466 మార్కులతో 22 విద్యార్థులు, 465 మార్కులతో 14 విద్యార్థులు బైపిసిలో ఈ అఖిల 437, ఔష సినివాసన్ 437, యస్ విష్ణు 436, వి లహరి 436, అర్ అక్షయశ్రీ, 436, కార్తిక్ 436, 430 పైగా మార్కులు సాధించిన విద్యార్థులు 13, యంఇసి విభాగంలో ఎల్ కమలేశ్ 474, సూర మనీష 470, సిఇసి విభాగంలో టి హరిణి 492, కె అంజలి 491 మార్కులు సాధించారనీ పేర్కొన్నారు. నాణ్యమైన కార్పోరేట్ స్థాయి విద్యను ఉత్తర తెలంగాణ ప్రాంత విద్యార్థులకు అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతో శ్రీ విద్యాసంస్థలు నడుస్తున్నాయని తెలిపారు. శ్రీ చైతన్య గ్రూప్ అఫ్ జూనియర్ కళాశాలలు స్థాపించిన నాటి రాష్ట్ర స్థాయి ర్యాంకులకు కేరాఫ్‌గా నిలవడం సంతోషంగా ఉందన్నారు. ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణంలో విద్యార్థుల -భవిష్యత్ కు బాటలు వేస్తున్నామని తెలిపారు. పటిష్టమైన ప్రణాళికలతో పాటు నిరంతర పర్యవేక్షణ, అధ్యాపకుల బోధన విద్యార్థులు పట్టుదల, అహర్నిషలు కృషి ఫలితంగా శ్రీ చైతన్య జూనియర్ కళాశాలల విద్యార్థుల - మార్కులు, అత్యుత్తమ ఫలితాలతో విజయం సాధించారని తెలిపారు ప్రతి ఏడాది ఎంసెట్ , నీటి ఈ తదితర పోటీ పరీక్షలలో విద్యార్థులు ర్యాంకులు సాధించి శ్రీచైతన్య ఆణిముత్యాలుగా నిలుస్తున్నారన్నారు. అత్యున్నత ఫలితాలు సాధించిన విద్యార్థులకు వారి తల్లిదండ్రులకు , ఈ ఘన విజయంలో పాలు పంచుకు పక బృందానికి అభినందనలు తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో శ్రీ చైతన్య కళాశాలల డైరెక్టర్ కర్ర నరేందర్ రెడ్డి , డీన్ జగన్ మోహన్ రెడ్డి, కళాశాలల ప్రిన్సిపల్స్ మల్లారెడ్డి, రాధాక్రిష్ణ, మోహన్ రావు, ఎజియం శ్రీనివాస్, బియు అధ్యాపకేతర బృందం పాల్గొన్నారు.

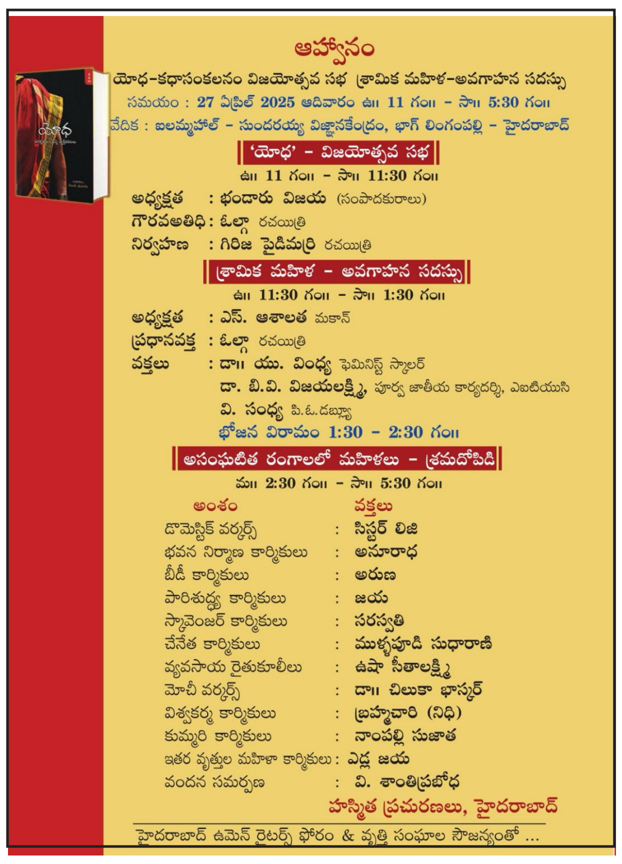

Printed, Published and owned by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telangana.
Published at SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana.'Editor: B. Devadas. **RNI No.52865/93.** E-mail :netinijam93@gmail.com.